

Uradni list Republike Slovenije

Internet: www.uradni-list.si

e-pošta: info@uradni-list.si

Št. 7 Ljubljana, petek 30. 1. 2009

Cena 10,43 €

ISSN 1318-0576

Leto XIX

MINISTRSTVA

- 188. Pravilnik o določitvi obsega sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu ter o določitvi nejavnih prihodkov pri izvajanju javne službe, ki se štejejo v prihodke iz prodaje blaga in storitev na trgu, v javnih zavodih in agencijah na področju kulture ter na Radioteleviziji Slovenija**

Na podlagi drugega odstavka 22. i člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 95/07 – uradno prečiščeno besedilo, 17/08, 58/08 in 80/08) ter 3. in 4. člena Uredbe o delovni uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu (Uradni list RS, št. 69/08) izdaja ministrica za kulturo

P R A V I L N I K

o določitvi obsega sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu ter o določitvi nejavnih prihodkov pri izvajanju javne službe, ki se štejejo v prihodke iz prodaje blaga in storitev na trgu, v javnih zavodih in agencijah na področju kulture ter na Radioteleviziji Slovenija

1. člen

(vsebina)

Ta pravilnik določa obseg sredstev, namenjen za plačilo delovne uspešnosti iz naslova razlike med prihodki in odhodki pri prodaji blaga in storitev na trgu, ter nejavne prihodke iz opravljanja javne službe in njihov obseg, namenjen plačilu delovne uspešnosti zaposlenih javnih uslužbencev v javnih zavodih in javnih agencijah na področju kulture.

2. člen

(obseg)

(1) Za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu se lahko namenijo največ 60 odstotkov razlike med prihodki in odhodki preteklega leta, ki jih ima javni zavod ali javna agencija iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu.

(2) Za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev javnih zavodov in javnih agencij na vseh področjih kulturnih dejavnosti v javnem sektorju v Republiki Sloveniji na trgu se lahko namenijo tudi nejavne prihodke iz izvajanja javne službe, in sicer v višini:

- največ 25 odstotkov nejavnih prihodkov iz preteklega leta v knjižnicah in arhivih,
- največ 15 odstotkov nejavnih prihodkov iz preteklega leta v gledališčih, muzejih, galerijah, kulturnih domovih, v Slovenski filharmoniji, Narodni in univerzitetni knjižnici, Javni agenciji za knjigo Republike Slovenije in na Radioteleviziji Slovenija,
- največ 10 odstotkov nejavnih prihodkov iz preteklega leta v zavodih za varstvo kulturne dediščine, Arboretumu Volčji potok, Filmskem studiu Viba film in v Kobilarni Lipica.

3. člen

(opredelitev)

(1) Med nejavne prihodke iz naslova izvajanja javne službe, ki se jih lahko namenijo za plačilo delovne uspešnosti iz drugega odstavka prejšnjega člena, štejejo nejavni prihodki od:

- vstopnin in abonmajev,
- plačil za odkupe predstav in razstav,
- prodaje publikacij v okviru javne službe,
- prodaje replik in promocijskega materiala v okviru javne službe,
- članarin in zamudnin v knjižnicah,
- kotizacij za seminarje in strokovna srečanja v okviru javne službe,
- plačil za uporabo blagovnih znamk, podob in drugih pravic iz intelektualne lastnine, vezane na javno službo v kulturi,
- fotokopiranja, mikrofilmanja, snemanja in digitaliziranja gradiva ter dostopa do zbirk,
- izvajanja del iz drugega in četrtega odstavka 85. člena ter četrtega odstavka 91. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08), pri muzejih pa tudi izvajanja konservatorsko-restavratorskih del na premični kulturni dediščini, če se dela financirajo iz državnega proračuna, ki ni namenjen kulturi,
- sponzorjev in donatorjev iz Slovenije in tujine za javno službo,
- gospodarskih družb, ki jih ustanovitelj ustanovi za prevzem gospodarskega dela dejavnosti javnih zavodov z namenom, da javnemu zavodu odvajajo sredstva za delovanje in razvoj javnega zavoda,
- oglaševanja v okviru izvajanja javne službe in javnega medijskega programa,
- televizijskega glasovanja.

(2) V primeru spora zaradi nejasnosti, ali določena vrsta prihodkov iz izvajanja javne službe šteje med nejavne prihodke iz naslova izvajanja javne službe, o uvrstitvi med nejavne prihodke odloči minister oziroma ministrica, pristojna za kulturo.

4. člen

(izkazovanje prihodkov za plačilo delovne uspešnosti)

(1) Obseg sredstev in viri financiranja za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje na trgu in iz naslova nejavnih prihodkov iz izvajanja javne službe se za posamezno poslovno leto izkazujejo na obrazcu, ki je določen v prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

(2) Obrazec iz prejšnjega odstavka se priloži k letnemu poročilu javnega zavoda oziroma javne agencije.

KONČNA DOLOČBA

5. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0070-11/2008/11

Ljubljana, dne 20. januarja 2009

EVA 2008-3511-0050

Majda Širca l.r.
Ministrica
za kulturo

Pravilnik o določitvi obsega sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu ter o določitvi nejavnih prihodkov pri izvajanju javne službe, ki se štejejo v prihodke iz prodaje blaga in storitev na trgu, v javnih zavodih in agencijah na področju kulture ter na Radioteleviziji Slovenija

OBRAZEC
OBSEG SREDSTEV IN VIRI FINANCIRANJA ZA PLAČILO DELOVNE USPEŠNOSTI
IZ NASLOVA PRODAJE NA TRGU IN IZ NASLOVA NEJAVNIH PRIHODKOV IZ IZVAJANJA JAVNE SLUŽBE
(skladno z Izkazom prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti za preteklo leto)

Javni zavod:

Sedež javnega zavoda:

v EUR (brez centov)

Vrstica	PRODAJA BLAGA IN STORITEV NA TRGU	AOP	%	ZNESEK
1	Celotni prihodki	670		
2	Celotni odhodki	688		
3	Presežek prihodkov	689		
4	Sredstva namenjena za plačilo delovne uspešnosti (v skladu z prvim odstavkom, 2. člena Pravilnika)			
5	Presežek odhodkov	690		

v EUR (brez centov)

Vrstica	JAVNA SLUŽBA	AOP	%	ZNESEK
6	Prihodki od poslovanja (6 = 7 + 8)	660		
7	Prihodki od poslovanja iz sredstev javnih financ			
8	Prihodki od poslovanja - nejavni			
8.a	Prihodki od poslovanja - nejavni, ki se jih lahko nameni za plačilo delovne uspešnosti			
	vstopnine in abonmaji			
	plačila za odkupe predstav in razstav			
	prodaja publikacij v okviru javne službe			
	prodaja replik in promocijskega materiala v okviru javne službe			
	članarine in zamudnine v knjižnicah			
	kotizacije za seminarje in strokovna srečanja v okviru javne službe			
	plačila za uporabo blagovnih znamk, podob in drugih pravic iz intelektualne lastnine, vezane na javno službo v kulturi			
	fotokopiranje, mikrofilmanje, snemanje in digitaliziranje gradiva ter dostop do zbirk			
	izvajanje del iz drugega in četrtega odstavka 85. člena ter četrtega odstavka 91. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine, pri muzejih pa tudi izvajanje konservatorsko-restavratorskih del pri premični kulturni dediščini, ki ni nacionalno bogastvo			
	sponzorji in donatorji iz Slovenije in tujine za javno službo			
	gospodarske družbe, ki jih ustanovitelj ustanovi za prevzem gospodarskega dela dejavnosti javnih zavodov z namenom, da javnemu zavodu odvajajo sredstva za delovanje in razvoj javnega zavoda			
	oglaševanje v okviru izvajanja javne službe in javnega medijskega programa			
	televizijsko glasovanje			
9	Sredstva namenjena za plačilo delovne uspešnosti (v skladu z drugim odstavkom, 2. člena Pravilnika)			
10	Celotni prihodki	670		
11	Celotni odhodki	688		
12	Presežek prihodkov	689		
13	Presežek odhodkov	690		

14	SREDSTVA ZA DELOVNO USPEŠNOST (14 = 4 + 9)			
----	--	--	--	--

V vrstico 4 in 9 obvezno vpišite %

Kraj in datum:

Oseba, odgovorna za sestavo obrazca:

Odgovorna oseba:

189. Pravilnik o merilih za ugotavljanje redne delovne uspešnosti direktorjev pravnih oseb javnega prava s področja kulture

Na podlagi tretjega odstavka 22.a člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 95/07 – uradno prečiščeno besedilo, 17/07, 58/08 in 80/08) in petega odstavka 8. člena Uredbe o plačah direktorjev v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 73/05, 103/05, 12/06, 36/06, 46/06, 77/06, 128/06, 37/07, 95/07, 112/07 in 104/08) ministrica za kulturo izdaja

P R A V I L N I K
o merilih za ugotavljanje redne delovne uspešnosti direktorjev pravnih oseb javnega prava s področja kulture

1. člen

(splošna določba)

(1) Ta pravilnik določa merila za ugotavljanje redne delovne uspešnosti direktorjev oziroma direktoric pravnih oseb javnega prava s področja kulture (v nadaljnjem besedilu: direktor) iz naslova izvajanja javne službe oziroma programa dela v javnem interesu na področju kulture (v nadaljnjem besedilu: javna služba).

(2) Podlagi za ugotavljanje redne delovne uspešnosti iz prejšnjega odstavka sta izpolnitev potrjenega in z ustanovitvijo oziroma pretežnim javnim financerjem usklajenega programa pravne osebe javnega prava ter pravočasno oddano redno letno poročilo pravne osebe javnega prava s področja kulture o preteklem poslovnem letu.

2. člen

(določanje dela plače za redno delovno uspešnost)

(1) Višino dela plače za redno delovno uspešnost direktorja določi s sklepom organ, pristojen za imenovanje direktorja, na podlagi meril iz tega pravilnika in v skladu s proračunskimi možnostmi.

(2) Predlog za določitev plače za redno delovno uspešnost iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika poda organu iz prejšnjega odstavka svet pravne osebe javnega prava, najpozneje do 30. junija tekočega leta za preteklo poslovno leto.

(3) Če organ iz prvega odstavka tega člena ni hkrati organ pretežnega javnega financerja, mora pri določitvi višine dela plače za redno delovno uspešnost pridobiti soglasje organa pretežnega javnega financerja.

(4) Če direktorja imenuje Vlada Republike Slovenije, poda mnenje k predlogu vrednotenja minister oziroma ministrica, pristojna za kulturo (v nadaljnjem besedilu: minister).

3. člen

(merila)

(1) Višino dela plače za redno delovno uspešnost direktorja osebe javnega prava se določi na podlagi naslednjih meril:

- preseganje izpolnitve letnega programa dela javne službe po obsegu in kakovosti,
- doseganje ali preseganje določenih merljivih kazalcev glede na povprečje v določenem obdobju,
- doseganje deleža nejavnih prihodkov v celotnem letnem prihodku iz naslova javne službe.

(2) Po merilu iz prve alineje prejšnjega odstavka se lahko doseže največ 50 odstotnih točk, iz druge alineje naj-

več 30 odstotnih točk in iz tretje alineje največ 20 odstotnih točk.

4. člen

(vrednotenje merljivih kazalcev)

(1) Merljivi kazalci iz druge alineje prvega odstavka prejšnjega člena so po posameznih kulturnih dejavnostih naslednji:

1. področje uprizoritvenih in glasbenih umetnosti:

a) povprečje zasedenosti prostorov za publiko v ocenjevalnem obdobju (100 odstotkov je polna zasedenost sedežev)

– 70–80-odstotna zasedenost pomeni 5 odstotnih točk,

– 81–100-odstotna zasedenost pomeni 10 odstotnih točk;

b) delež prodanih vstopnic od vseh vstopnic v ocenjevalnem obdobju:

– 70–80 odstotkov pomeni 5 odstotnih točk,

– 81 do 100 odstotkov pomeni 10 odstotnih točk;

c) povprečno število nastopov zaposlenih članov ansambla glede na triletno povprečje:

– preseženo do vključno 2 odstotka pomeni 5 odstotnih točk,

– preseženo za več kot 2 odstotka pomeni 10 odstotnih točk;

2. področje muzejske dejavnosti:

a) število predmetov, na novo vpisanih v inventarno knjigo, glede na triletno povprečje:

– preseženo do vključno 5 odstotkov pomeni 5 odstotnih točk,

– preseženo za več kot 5 odstotkov pomeni 10 odstotnih točk;

b) število restavriranih predmetov iz muzejskega fonda v lastni delavnici glede na triletno povprečje:

– preseženo do vključno 5 odstotkov pomeni 5 odstotnih točk,

– preseženo za več kot 5 odstotkov pomeni 10 odstotnih točk;

c) število izdanih vstopnic v primerjavi s triletnim povprečjem:

– preseženo do vključno 2 odstotka pomeni 5 odstotnih točk,

– preseženo za več kot 2 odstotka pomeni 10 odstotnih točk;

3. področje galerijske dejavnosti:

a) število izvedenih strokovnih obdelav in predstavitev premične in žive kulturne dediščine v skladu s poslanstvom, opredeljenim v ustanovitvenem aktu v ocenjevalnem obdobju, glede na povprečje zadnjih treh let:

– preseženo do vključno 5 odstotkov pomeni 5 odstotnih točk,

– preseženo za več kot 5 odstotkov pomeni 10 odstotnih točk;

b) delež prodanih vstopnic od vseh vstopnic v ocenjevalnem obdobju:

– 70–80 odstotkov pomeni 5 odstotnih točk,

– 81 do 100 odstotkov pomeni 10 odstotnih točk;

c) število realiziranih lastnih projektov in projektov v sodelovanju z drugimi institucijami glede na triletno povprečje:

– preseženo za en projekt pomeni 5 odstotnih točk,

– preseženo za dva ali več projektov pomeni 10 odstotnih točk;

4. področje arhivske dejavnosti:

a) število vseh uporabnikov arhivskega gradiva glede na triletno povprečje:

– preseženo do vključno 10 odstotkov pomeni 3 odstotne točke,
 – preseženo do vključno 20 odstotkov pomeni 7 odstotnih točk,

– preseženo nad 20 odstotkov pomeni 10 odstotnih točk;

b) število dokumentiranih obiskov pri ustvarjalcih in imetnikih arhivskega gradiva glede na triletno povprečje:

– preseženo do vključno 10 odstotkov pomeni 3 odstotne točke,

– preseženo do vključno 20 odstotkov pomeni 7 odstotnih točk,

– preseženo nad 20 odstotkov pomeni 10 odstotnih točk;

c) število pripravljenih razstav in izdanih publikacij glede na triletno povprečje:

– preseženo do vključno 5 odstotkov pomeni 3 odstotne točke,

– preseženo do vključno 10 odstotkov pomeni 7 odstotnih točk,

– preseženo nad 10 odstotkov pomeni 10 odstotnih točk;

5. področje knjižnične dejavnosti:

a) doseženi letni dotok gradiva glede na triletno povprečje:

– preseženo do vključno 2 odstotka pomeni 3 odstotne točke,

– preseženo nad 2 odstotka pomeni 6 odstotnih točk;

b) število uporabnikov knjižnice – dokumentiran fizični obisk (brez obiska spletne strani, glede na triletno povprečje:

– preseženo do vključno 2 odstotka pomeni 3 odstotne točke,

– preseženo nad 2 odstotka pomeni 6 odstotnih točk;

c) število enot izposojenega gradiva (število enot, izposojenih na dom, in enot, izposojenih v čitalnice, in število enot, izposojenih z medknjižnično izposojjo, skupaj), glede na triletno povprečje:

– preseženo do vključno 2 odstotka pomeni 3 odstotne točke,

– preseženo nad 2 odstotka pomeni 6 odstotnih točk;

č) doseženi obseg arhiva digitaliziranega knjižničnega gradiva v bitih (število digitaliziranih posnetkov skenogramov knjižničnega gradiva) glede na triletno povprečje:

– preseženo do vključno 2 odstotka pomeni 3 odstotne točke,

– preseženo nad 2 odstotka pomeni 6 odstotnih točk;

d) število prireditev in dogodkov, ki jih je organizirala knjižnica, glede na triletno povprečje (število razstav, število dogodkov bralne kulture, usposabljanja uporabnikov, število predavanj namenjenih javnosti, število izdanih publikacij):

– preseženo do vključno 2 odstotka pomeni 3 odstotne točke,

– preseženo nad 2 odstotka pomeni 6 odstotnih točk;

e) število realiziranih projektov (izobraževalnih, raziskovalnih, kulturnih) v sodelovanju z drugimi institucijami glede na triletno povprečje:

– preseženo do vključno 2 odstotka pomeni 3 odstotne točke,

– preseženo nad 2 odstotka pomeni 6 odstotnih točk;

Med merljivimi kazalci za področje knjižnične dejavnosti je treba za posamezno knjižnico izbrati pet kazalcev od razpoložljivih šestih.

6. področje varstva nepremične kulturne dediščine:

a) število izdelanih konservatorskih načrtov in konservatorsko restavratorskih programov in projektov glede na triletno povprečje:

– preseženo od vključno 10 do 29 odstotkov pomeni 3 odstotne točke,

– preseženo od 30 do 49 odstotkov pomeni 7 odstotnih točk,

– preseženo za 50 odstotkov ali več pomeni 10 odstotnih točk;

b) število izdelanih strokovnih gradiv za smernice in mnenja za prostorske akte (za varovanje spomenikov in dediščine v prostoru) glede na triletno povprečje:

– preseženo za vključno 10 do 29 odstotkov pomeni 3 odstotne točke,

– preseženo za 30 do 49 odstotkov pomeni 7 odstotnih točk,

– preseženo za 50 odstotkov ali več pomeni 10 odstotnih točk;

c) število in skupna vrednost opravljenih konservatorsko-restavratorskih posegov glede na triletno povprečje:

– preseženo do vključno 5 odstotkov pomeni 3 odstotne točke,

– preseženo nad 5 do vključno 10 odstotkov pomeni 7 odstotnih točk,

– presežanje za več kot 10 odstotkov pomeni 10 odstotnih točk;

7. področje dela kulturnih domov in centrov:

a) število prireditev glede na triletno povprečje:

– preseženo do vključno 2 odstotka ali za več kot 5 prireditve pomeni 3 odstotne točke,

– preseženo nad 2 do vključno 4 odstotke ali za več kot 10 prireditev pomeni 7 odstotnih točk,

– preseženo nad 4 odstotki ali za več kot 20 prireditev več pomeni 10 odstotnih točk;

b) število obiskovalcev glede na triletno povprečje:

– presežanje za do 2 odstotka ali za do 1000 obiskovalcev več pomeni 3 odstotne točke,

– presežanje od 2 do 4 odstotke ali za od 1000 do 3000 obiskovalcev več pomeni 7 odstotnih točk,

– presežanje za 4 odstotke ali več oziroma za več kot 3000 obiskovalcev več pomeni 10 odstotnih točk;

c) izkoristek zmogljivosti za kulturni program:

– obratovanje dvoran od 150 do 199 dni v letu pomeni 2 odstotni točki,

– obratovanje dvoran od 200 do 249 dni v letu pomeni 5 odstotnih točk,

– obratovanje dvoran od 250 do 299 dni v letu pomeni 7 odstotnih točk,

– obratovanje dvoran 300 ali več dni v letu pomeni 10 odstotnih točk;

8. področje dela javnega zavoda Arboretum Volčji Potok:

a) število obiskovalcev glede na triletno povprečje:

– preseženo do vključno 5 odstotkov pomeni 7 odstotnih točk,

– preseženo nad 5 do vključno 10 odstotkov pomeni 10 odstotnih točk,

– preseženo nad 10 odstotkov pomeni 15 odstotnih točk;

b) število dogodkov v okviru druge kulturne in turistične ponudbe doma in na gostovanjih glede na triletno povprečje:

– preseženo do vključno 2 odstotka pomeni 7 odstotnih točk,

– preseženo nad 2 do vključno 5 odstotkov pomeni 10 odstotnih točk,

– preseženo nad 5 odstotki pomeni 15 odstotnih točk;

9. področje dela javnega zavoda Slovenska kinoteka:

a) število prodanih vstopnic v primerjavi s triletnim povprečjem:

– preseženo do vključno 2 odstotka pomeni 10 odstotnih točk,

– preseženo za več kot 2 odstotka pomeni 20 odstotnih točk;

b) število inventariziranih predmetov v primerjavi s triletnim povprečjem:

– preseženo do vključno 5 odstotkov pomeni 5 odstotnih točk,

– preseženo za več kot 5 odstotkov pomeni 10 odstotnih točk.

(2) Ocenjevalno obdobje je preteklo polno poslovno leto.

(3) Triletno povprečje pomeni povprečje treh let pred ocenjevalnim obdobjem.

5. člen

(vrednotenje deleža nejavnih prihodkov
v celotnem letnem prihodku)

Vrednotenje deleža nejavnih prihodkov za javno službo v celotnem letnem prihodku javnih zavodov ali javnih agencij se izvede po naslednji lestvici:

- do 5-odstotni delež prinese 5 odstotnih točk,
- od 5 do 10-odstotni delež prinese 10 odstotnih točk,
- od 10 do 15-odstotni delež prinese 15 odstotnih točk,
- 15-odstotni ali višji delež prinese 20 odstotnih točk,

razen na področju arhivov in knjižnic, kjer se vrednotenje izvede po naslednji lestvici:

- do 1-odstotni delež prinese 5 odstotnih točk,
- od 1 do 3-odstotni delež prinese 10 odstotnih točk,
- od 3 do 5-odstotni delež prinese 15 odstotnih točk,
- 5-odstotni ali višji delež prinese 20 odstotnih točk.

6. člen

(preverjanje vrednotenja)

Vrednotenje po merilih iz 4. in 5. člena na podlagi podatkov, praviloma pridobljenih iz letnega poslovnega poročila, preverijo službe organa, pristojnega za imenovanje direktorjev pravnih oseb javnega prava s področja kulture.

7. člen

(vrednotenje izstopajočih dogodkov)

(1) Organ, pristojen za imenovanje direktorja, lahko izjemoma v okviru svojih pristojnosti dodatno vrednoti tudi izjemne poslovne dogodke.

(2) Med dogodke iz prejšnjega odstavka se lahko štejejo zlasti investicije, pred začetkom poslovnega leta nenačrtovani in med letom od ustanovitelja zahtevani veliki obsegi določenih del ter v svetu izjemno odmevni umetniški in strokovni dosežki.

(3) Organ iz prvega odstavka tega člena lahko v primerih iz prejšnjega odstavka pri vrednotenju s posebno utemeljitvijo dodeliti do 10 odstotnih točk tako, da se v skupnem seštevku celotnega vrednotenja ne preseže 100 odstotnih točk.

8. člen

(smiselna uporaba določb o merilih)

Pri vrednotenju preseganja izpolnitve letnega programa dela Filmskega sklada Republike Slovenije, Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Javne agencije za knjigo Republike Slovenije, Filmskega studia Viba film, Kobilarne Lipica in Radiotelevizije Slovenija se določbe tega pravilnika upoštevajo smiselno.

9. člen

(izračun dela plače za redno delovno uspešnost direktorja)

(1) Odstotne točke, dosežene na podlagi ovrednotenih meril iz 3., 4., 5. in 6. člena tega pravilnika, se seštevajo.

(2) Višina dela plače za redno delovno uspešnost se izračuna tako, da se dobljeno število odstotnih točk pomnoži z višino dveh osnovnih mesečnih plač direktorja iz decembra preteklega leta.

(3) Če direktor nastopi mandat ali pa mu preneha med poslovnim letom, mu redna delovna uspešnost pripada sorazmerno s trajanjem mandata v tem poslovnem letu.

10. člen

(izločilni pogoji)

Direktorju ne pripada del plače iz naslova redne delovne uspešnosti za izvajanje javne službe, če:

- pravna oseba javnega prava ocenjevano poslovno leto zaključuje z izgubo,
- za ocenjevano obdobje prejme negativno mnenje Računskega sodišča Republike Slovenije,
- v ocenjevanem obdobju ne odpravi pomanjkljivosti, ki jih v predhodnem obdobju ugotovi pristojni nadzorni organ ali Računsko sodišče Republike Slovenije,

– ustanovitelja oziroma pretežni javni financer ob izvedem nadzoru v ocenjevanem obdobju ugotovi nezakonnosti pri poslovanju,

– v roku ne predloži dokumentov, ki so določeni s predpisi o financiranju pravne osebe javnega prava.

KONČNI DOLOČBI

11. člen

(prenehanje veljavnosti predpisa)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o merilih za ugotavljanje delovne uspešnosti direktorjev s področja kulture (Uradni list RS, št. 28/06 in št. 43/07).

12. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0070-12/2008/11

Ljubljana, dne 20. januarja 2009

EVA 2008-3511-0051

Majda Širca l.r.

Ministrica
za kulturo

190. Pravilnik o licenci kontrolorja zračnega prometa

Na podlagi petega in šestega odstavka 43., šestega odstavka 51. in šestega odstavka 56. člena Zakona o letalstvu (Uradni list RS, št. 113/06 – uradno prečiščeno besedilo) izdaja minister za promet v soglasju z ministrom za zdravje

P R A V I L N I K

o licenci kontrolorja zračnega prometa

1. člen

(vsebina pravilnika)

(1) Ta pravilnik v skladu z Direktivo 2006/23/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2006 o licenci kontrolorja zračnega prometa Skupnosti (UL L št. 114 z dne 27. 4. 2006, str. 22) določa načela licenciranja kontrolorjev zračnega prometa, pogoje za pridobitev licence, ratinge kontrolorjev zračnega prometa, rating pooblastila, jezikovna pooblastila, pooblastila inštruktorja in pooblastila lokacije, pogoje za vzdrževanje ratingov in ohranjanje veljavnosti pooblastil, zdravniška spričevala, certifikacijo izvajalcev usposabljanja, zagotavljanje skladnosti s standardi usposobljenosti ter vzajemno priznavanje licenc.

(2) Ta pravilnik se uporablja za:

- učence kontrolorje zračnega prometa in
- kontrolorje zračnega prometa,

ki opravljajo svoje naloge v okviru izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa, ki zagotavljajo svoje storitve predvsem za premike zrakoplovov v splošnem zračnem prometu.

(3) Ta pravilnik se v delu, ki ureja zdravniška spričevala in zahteve za zdravniška spričevala, uporablja tudi za drugo strokovno osebje navigacijskih služb zračnega prometa, ki za svoje delo potrebuje licenco ali dovoljenje za delo.

(4) V primerih opravljanja rednih in načrtovanih storitev kontrole zračnega prometa za splošni zračni promet, ki so v pristojnosti izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa, ki nudijo svoje storitve predvsem za premike zrakoplovov, ki niso vključeni v splošni zračni promet, mora oseba, ki te storitve izvaja, izpolnjevati iste pogoje kot kontrolor zračnega prometa iz drugega odstavka tega člena. Pri tem morata biti varnost in kakovost storitev za splošni zračni promet vsaj na enakovredni ravni, ki jo zagotavlja izvajanje določb tega pravilnika.

2. člen

(opredelitev pojmov)

(1) Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo naslednji pomen:

1. »storitev kontrole zračnega prometa« pomeni storitev, zagotovljeno z namenom preprečiti trčenja med zrakoplovi in na manevrskem prostoru med zrakoplovi ter ovirami in z namenom pospeševanja ter vzdrževanja urejenega pretoka zračnega prometa;

2. »izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa« pomeni katerikoli subjekt javnega ali zasebnega prava, ki zagotavlja navigacijske službe zračnega prometa za splošni zračni promet;

3. »splošni zračni promet« pomeni premike civilnih zrakoplovov in tudi premike državnih zrakoplovov (vključno z vojaškimi, carinskimi in policijskimi zrakoplovi), ki se izvajajo v skladu s postopki ICAO;

4. »licenca« pomeni certifikat, ki je ne glede na naziv, po katerem je znan, izdan in potrjen v skladu s tem pravilnikom ter dovoljuje zakonitemu imetniku licence zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa v skladu z ratingi in pooblastili, navedenimi na tem certifikatu;

5. »rating« pomeni pooblastilo, navedeno v licenci ali v povezavi z licenco, ki je njen sestavni del, ki navaja posebne pogoje, pravice ali omejitve, ki se nanašajo na takšno licenco; na licenci morajo biti navedeni vsaj naslednji ratingi:

- a) rating vizualne letališke kontrole,
- b) rating instrumentalne letališke kontrole,
- c) rating proceduralne priletne kontrole,
- d) rating nadzorne priletne kontrole,
- e) rating proceduralne območne kontrole,
- f) rating nadzorne območne kontrole;

6. »rating pooblastilo« pomeni pooblastilo, navedeno v licenci, ki je njen sestavni del, ki navaja posebne pogoje, pravice ali omejitve, ki se nanašajo na ustrezen rating (v nadaljnjem besedilu: pooblastilo);

7. »pooblastilo lokacije« pomeni pooblastilo, navedeno v licenci in tako sestavni del le-te, ki navaja ICAO indikator lokacijo in sektorje in/ali delovne pozicije, na katerih lahko imetnik licence izvaja svoje delo;

8. »jezikovno pooblastilo« pomeni pooblastilo, navedeno v licenci in tako sestavni del le-te, ki navaja jezikovno usposobljenost imetnika;

9. »pooblastilo inštruktorja« pomeni pooblastilo, navedeno v licenci in tako sestavni del le-te, ki navaja, da lahko imetnik izvaja usposabljanje na delovnem mestu;

10. »ICAO indikator lokacije« pomeni štirimestno kodno skupino, oblikovano v skladu s pravili, ki jih je predpisal ICAO v svojem priročniku DOC 7910 in dodeljeno lokaciji stacionarne letalske postaje;

11. »sektor« predstavlja del kontroliranega območja in/ali del letalskega informativnega področja/področja zgornjega zračnega prostora;

12. »usposabljanje« je celota teoretičnih tečajev, praktičnih vaj, skupaj z usposabljanjem na simulatorjih in usposabljanjem na delovnem mestu, katerih namen je pridobiti in vzdrževati znanja in spretnosti, s pomočjo katerih bo lahko kontrolor zračnega prometa varno in visokokakovostno izvajal storitve kontrole zračnega prometa; sestavljajo ga:

a) začetno usposabljanje, ki zagotavlja temeljno usposabljanje in usposabljanje za pridobitev ratinga, s katerim bo udeleženec pridobil licenco učenca,

b) usposabljanje v enoti, vključno s prehodnim usposabljanjem pred usposabljanjem na delovnem mestu in usposabljanjem na delovnem mestu, s katerim bo udeleženec pridobil licenco kontrolorja zračnega prometa,

c) nadaljevalno usposabljanje, s katerim se podaljšuje veljavnost pooblastil v licenci,

d) usposabljanje inštruktorjev za usposabljanje na delovnem mestu, s katerim udeleženci pridobijo pooblastilo za inštruktorja,

e) usposabljanje izpraševalcev in/ali ocenjevalcev;

13. »izvajalec usposabljanja« je organizacija, ki jo je za izvajanje ene ali več vrst usposabljanj certificiral ustrezeni nacionalni nadzorni organ;

14. »shema usposobljenosti v enoti« je veljavna shema, ki predstavlja postopek, s katerim enote vzdržujejo usposobljenost imetnikov licenc;

15. »načrt usposabljanja v enoti« pomeni odobren načrt, ki natančneje opredeljuje zahtevane procese in čas, po katerem se lahko postopki enote izvajajo na krajevnem območju pod nadzorom inštruktorja za usposabljanje na delovnem mestu.

(2) Ostali izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo enak pomen, kot ga določa Zakon o letalstvu (Uradni list RS, št. 113/06 – uradno prečiščeno besedilo), Zakon o zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa (Uradni list RS, št. 30/06 – uradno prečiščeno besedilo) in Uredba (ES) št. 549/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o določitvi okvira za oblikovanje enotnega evropskega neba (okvirna uredba) (UL L št. 96 z dne 31. 3. 2004, str. 1).

3. člen

(pristojnosti)

(1) V skladu s 5. in 166. členom Zakona o letalstvu (Uradni list RS, št. 113/06 – uradno prečiščeno besedilo) je pristojni organ za nadzor po tem pravilniku ministrstvo, pristojno za promet (v nadaljnjem besedilu: organ).

(2) Ne glede na druge določbe tega pravilnika, ki se nanašajo na zagotavljanje podatkov, si uradna oseba, ki vodi postopek, priskrbi po uradni dolžnosti podatke o dejstvih, o katerih vodi uradno evidenco slovenski organ ali nosilec javnega pooblastila, ki mu je pooblastilo izdal slovenski organ.

4. člen

(načela licenciranja)

(1) Storitve kontrole zračnega prometa smejo izvajati le kontrolorji zračnega prometa z licencami, ki so izdane v skladu s tem pravilnikom.

(2) Prosilci za licenco morajo dokazati, da so usposobljeni za delo kontrolorja zračnega prometa ali za učenca kontrolorja zračnega prometa. Ta dokazila, ki izkazujejo njihove sposobnosti, se nanašajo na znanje, izkušnje, spretnosti in na jezikovna znanja.

(3) Licenca je izključna last osebe, kateri je bila dodeljena in ki jo je podpisala.

(4) V skladu s prvim odstavkom 14. člena tega pravilnika je:

a) licenco, rating ali pooblastilo mogoče začasno preklicati, če obstaja utemeljen sum glede usposobljenosti kontrolorja zračnega prometa ali v primeru kršenja delovnih obveznosti, ki jih opravlja na podlagi licence;

b) licenco mogoče razveljaviti v primeru hude malomarnosti ali zlorabe.

(5) Licenca učenca kontrolorja zračnega prometa pooblašča imetnika za zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa pod nadzorom inštruktorja za usposabljanje na delovnem mestu.

(6) Licenca vključuje postavke iz priloge I, ki je sestavni del tega pravilnika. Licenca se izda v slovenskem in angleškem jeziku.

(7) Izvajalec navigacijskih služb mora zagotoviti, da so kontrolorji zračnega prometa zadostno usposobljeni glede varnosti, varovanja in obvladovanja kriznih situacij, ki so povezane z izvajanjem njihovih nalog na delovnem mestu.

(8) Ne glede na prejšnje določbe tega člena sme storitve službe informacij za letenje (FIS) izvajati oseba, ki izpolnjuje pogoje iz točk a), c) in d) prvega odstavka 5. člena tega pravilnika in ki ima certifikat o opravljenem usposabljanju za FIS.

(9) Ne glede na prejšnje določbe tega člena sme storitve letališke službe informacij za letenje (AFIS) izvajati oseba, ki izpolnjuje pogoje iz točk a), c) in d) prvega odstavka 5. člena tega pravilnika in ki ima certifikat o opravljenem usposabljanju za AFIS.

5. člen

(pogoji za pridobitev licence)

(1) Licence učenca kontrolorja zračnega prometa se smejo dodeliti kandidatom, ki:

a) so stari vsaj 18 let in imajo dokazilo o končani vsaj srednješolski izobrazbi ali izobrazbi, s katero se lahko vpišejo na univerzo ali enakovredno ustanovo; pri tem se lahko upoštevajo tudi podobne stopnje izobrazbe, če se z oceno izobrazbene stopnje prosi, ki ne izpolnjuje tega pogoja izobrazbe, ugotovi, da ima kandidat izkušnje in izobrazbo, ki mu dajejo upravičene možnosti za uspešno usposabljanje za kontrolorja zračnega prometa;

b) so uspešno končali odobreno začetno usposabljanje, ustrezno ratingu in pooblastilu, če je ustrezno, kot je to določeno v delu A priloge II, ki je sestavni del tega pravilnika;

c) imajo veljavno zdravniško spričevalo;

d) so dokazali zadostno stopnjo jezikovnega znanja v skladu z zahtevami, navedenimi v prilogi III, ki je sestavni del tega pravilnika.

Licenca učenca kontrolorja zračnega prometa mora vsebovati najmanj en rating in eno pooblastilo, če je to primerno.

(2) Licenca kontrolorja zračnega prometa se sme dodeliti kandidatom, ki:

a) so stari vsaj 21 let;

b) so imetniki licence učenca kontrolorja zračnega prometa in so končali odobren načrt usposabljanja v enoti ter uspešno opravili ustrezno preverjanje znanja ali ocenjevanje v skladu z zahtevami iz dela B priloge II tega pravilnika;

c) imajo veljavno zdravniško spričevalo;

d) so dokazali zadostno stopnjo jezikovnega znanja v skladu z zahtevami iz priloge III tega pravilnika.

(3) Licenca se potrdi na podlagi enega ali več ratingov in ustreznih pooblastil, pooblastil lokacije in jezikovnih pooblastil, za katera je bilo usposabljanje uspešno opravljeno.

(4) Pooblastilo inštruktorja se sme dodeliti imetnikom licence kontrolorja zračnega prometa, ki:

a) so v neposrednem predhodnem obdobju najmanj enega leta izvajali naloge služb zračnega prometa v skladu z ratingom in pooblastili, za katera se izvaja usposabljanje, in so imetniki licence kontrolorja zračnega prometa najmanj dve leti;

b) so uspešno končali odobren tečaj za inštruktorja usposabljanja na delovnem mestu in pri tem na podlagi ustreznega preverjanja znanja dokazali zahtevano znanje in pedagoške sposobnosti.

(5) Licenci iz prvega in drugega odstavka tega člena se izdeta na obrazcih, katerih vzorca sta prikazana v prilogi I tega pravilnika.

6. člen

(ratingi kontrolorjev zračnega prometa)

Licence morajo vsebovati enega ali več naslednjih ratingov, ki opredeljujejo vrsto storitve, ki jo imetnik licence lahko zagotavlja:

a) rating vizualne letališke kontrole (ADV) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za letališki promet na letališčih, ki nimajo objavljenih instrumentalnih priletnih in vzletnih postopkov;

b) rating instrumentalne letališke kontrole (ADI) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za letališki promet na letališčih, ki imajo objavljene instrumentalne priletne in vzletne postopke, ta licenca pa vsebuje najmanj eno izmed pooblastil, opisanih v prvem odstavku 7. člena tega pravilnika;

c) rating proceduralne priletne kontrole (APP) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za zrakoplove v prihodu, odhodu ali v preletu brez uporabe opreme za nadzor zračnega prometa;

d) rating nadzorne priletne kontrole (APS) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za zrakoplove v prihodu, odhodu ali v preletu z uporabo opreme za nadzor zračnega prometa, ta rating pa vsebuje vsaj eno izmed pooblastil, opisanih v drugem odstavku 7. člena tega pravilnika;

e) rating proceduralne območne kontrole (ACP) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa zrakoplovom brez uporabe opreme za nadzor zračnega prometa;

f) rating nadzorne območne kontrole (ACS) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za zrakoplove z uporabo opreme za nadzor zračnega prometa, in vsebuje vsaj eno izmed pooblastil, opisanih v tretjem odstavku 7. člena tega pravilnika.

7. člen

(pooblastila)

(1) Rating instrumentalne letališke kontrole (ADI) mora vsebovati najmanj enega izmed naslednjih pooblastil:

a) pooblastilo stolpne kontrole (TWR), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje kontrole, kjer se letališka kontrola izvaja z ene delovne pozicije;

b) pooblastilo kontrole gibanja po tleh (GMC), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje kontrole gibanja na tleh;

c) pooblastilo nadzora gibanja po tleh (GMS), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu kontrole gibanja po tleh in pooblastilu stolpne kontrole, ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje kontrole gibanja po tleh s pomočjo sistemov za nadzor gibanja po površini letališča;

d) pooblastilo kontrole v zraku (AIR), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje kontrole v zraku;

e) pooblastilo letališke radarske kontrole (RAD), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu kontrole v zraku in pooblastilu stolpne kontrole, ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje letališke kontrole s pomočjo radarske opreme za nadzor.

(2) Rating nadzorne priletne kontrole (APS) mora vsebovati najmanj enega izmed naslednjih pooblastil:

a) pooblastilo radar (RAD), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve priletne kontrole z uporabo primarnega ali sekundarnega radarja;

b) pooblastilo precizni priletni radar (PAR), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu radar, ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje preciznih priletov, kontroliranih s tal, z uporabo preciznega priletnega radarja, zrakoplovom v končnem priletu na vzletno-pristajalno stezo;

c) pooblastilo nadzorni priletni radar (SRA), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu radar, ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje nepreciznih priletov, kontroliranih s tal, z uporabo opreme za nadzor, zrakoplovom v končnem priletu na vzletno-pristajalno stezo;

d) pooblastilo avtomatski odvisni nadzor (ADS), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve priletne kontrole z uporabo opreme za avtomatski odvisni nadzor;

e) pooblastilo terminalna kontrola (TCL), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu radar ali avtomatski odvisni nadzor, ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa z uporabo katerekoli opreme za nadzor zračnega prometa, zrakoplovom, ki se nahajajo v določenem terminalnem območju in/ali sosednjih območjih.

(3) Rating nadzorne območne kontrole (ACS) mora vsebovati najmanj enega izmed naslednjih pooblastil:

a) pooblastilo radar (RAD), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitev območne kontrole z uporabo radarske opreme za nadzor zračnega prometa;

b) pooblastilo avtomatski odvisni nadzor (ADS), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitev območne kontrole z uporabo opreme za avtomatski odvisni nadzor;

c) pooblastilo terminalna kontrola (TCL), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu radar ali avtomatski odvisni nadzor, ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa z uporabo katerekoli opreme za nadzor, zrakoplovom, ki se nahajajo v določenem terminalnem območju in/ali sosednjih območjih;

d) pooblastilo oceanska kontrola (OCL), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa zrakoplovom, ki se nahajajo na območju oceanske kontrole.

8. člen

(jezikovna pooblastila)

(1) Za pridobitev licence kontrolorja zračnega prometa mora kandidat dokazati sposobnost govora in razumevanja angleškega jezika na zadovoljivi ravni. Potrebno znanje angleškega jezika se določi v skladu z ocenjevalno lestvico znanja jezika iz priloge III tega pravilnika.

(2) Kontrolorji zračnega prometa, ki v zračnem prostoru Republike Slovenije opravljajo naloge iz četrtega odstavka 1. člena tega pravilnika, morajo poleg znanja angleškega jezika in angleške letalske frazeologije znati slovenski jezik na zahtevani stopnji in slovensko letalsko frazeologijo.

(3) Kontrolorji zračnega prometa, ki v zračnem prostoru Republike Slovenije opravljajo storitve kontrole zračnega prometa za splošni zračni promet v zračnem prostoru razredov E, G in F ter v CTR, morajo poleg znanja angleškega jezika in angleške letalske frazeologije znati tudi slovensko letalsko frazeologijo.

(4) Zahtevana stopnja znanja angleškega jezika iz prvega do tretjega odstavka tega člena in slovenskega jezika iz drugega odstavka tega člena je 4. stopnja na lestvici za ocenjevanje znanja jezika iz priloge III tega pravilnika.

(5) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se zahteva 5. stopnja na lestvici za ocenjevanje znanja jezika iz priloge III tega pravilnika, če operativne okoliščine določenega ratinga ali pooblastila narekujejo višjo stopnjo zaradi nujnih varnostnih razlogov. Ta zahteva se sme uveljavljati na podlagi varnostne ocene, če je objektivno upravičena, nediskriminaturna, sorazmerna in pregledna.

(6) Jezikovno znanje iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena se izkazuje s spričevalom, izdanim na podlagi preglednega in objektivnega postopka presoje. Če postopka presoje ne določi Evropska unija ali Združeni letalski organi, se uporabijo postopki, ki so določeni v priročniku ICAO DOC 9835.

(7) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se znanje slovenskega jezika kontrolorja zračnega prometa, katerega osnovni (materni) jezik je slovenski jezik, izkazuje z ustreznim šolskim spričevalom.

9. člen

(pooblastila inštruktorja in izpraševalca ter pooblastila z omejitvami)

(1) Rating lahko vsebuje tudi eno izmed naslednjih pooblastil:

a) pooblastilo inštruktorja (INS), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za izvajanje usposabljanja in nadzora na delovnih pozicijah za območja, ki jih pokriva veljaven rating;

b) pooblastilo izpraševalca (EXM), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za izvajanje preverjanja usposobljenosti, ki jo pokriva veljaven rating kontrolorja zračnega prometa.

(2) Rating lahko vsebuje tudi eno ali obe naslednji, na ozemlje Republike Slovenije omejeni pooblastili:

a) pooblastilo vodje izmene (SUP), ki dokazuje, da je imetnik usposobljen za vodenje izmene v okviru ratinga, pooblastila in pooblastila lokacije ter za določeno enoto kontrole zračnega prometa;

b) pooblastilo letališke kontrole (AEO), ki dokazuje, da je imetnik usposobljen za dajanje nasvetov in informacij, koristnih za varno in učinkovito izvajanje letov na letališču, na katerem ni zagotovljenega izvajanja služb zračnega prometa.

10. člen

(pooblastila lokacije)

Pooblastila lokacije dokazujejo, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa v posebnem sektorju, skupini sektorjev ali na delovnih pozicijah pod odgovornostjo enote služb zračnega prometa.

11. člen

(pogoji za vzdrževanje ratingov in ohranjanje veljavnosti pooblastil)

(1) Pooblastila lokacije so veljavna za začetno obdobje 12 mesecev. Veljavnost tovrstnih pooblastil se podaljša za na-

slednjih 12 mesecev, če izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa dokaže, da:

a) je kandidat v zadnjih 12 mesecih v okviru pravic iz licence opravil minimalno število ur, kot je navedeno v odobreni shemi usposobljenosti v enoti;

b) je bila kandidatova usposobljenost ocenjena v skladu z delom C priloge II tega pravilnika;

c) ima kandidat veljavno zdravniško spričevalo.

Najmanjše število delovnih ur, v katerih se ne opravljajo inštruktorske naloge, ki so zahtevane za vzdrževanje veljavnosti pooblastila lokacije, se inštruktorjem za usposabljanje na delovnem mestu zmanjša za čas, v katerem poučujejo kandidate na delovnih pozicijah, na katere se nanaša podaljšanje. Smiselno enako velja za pooblastilo izpraševalca.

(2) Po prenehanju veljavnosti pooblastila lokacije je za ponovno potrditev veljavnosti pooblastila potreben uspešno končan načrt usposabljanja v enoti.

(3) Imetnik ratinga ali pooblastila, ki v obdobju štirih zaporednih let ni opravljal storitev kontrole zračnega prometa, povezanih z omenjenim ratingom ali s pooblastilom, lahko začne usposabljanje v enoti za rating ali pooblastilo, potem, ko je bilo primerno ocenjeno, ali še nadalje izpolnjuje pogoje za omenjeni rating ali za pooblastilo, in potem, ko je izpolnil kakršnekoli zahteve po usposabljanju, ki izhajajo iz takšne ocene.

(4) Jezikovna usposobljenost kandidata se formalno ocenjuje v rednih časovnih presledkih, razen pri kandidatih, ki so dokazali, da je njihovo znanje jezika na 6. stopnji na lestvici za ocenjevanje znanja jezika iz priloge III tega pravilnika. Ti časovni presledki ne smejo biti daljši od treh let za kandidate, ki dokazujejo znanje jezika na 4. stopnji, in ne daljši od šestih let za kandidate, ki dokazujejo znanje jezika na 5. stopnji na lestvici za ocenjevanje znanja jezika iz priloge III tega pravilnika.

(5) Pooblastilo inštruktorja in pooblastilo izpraševalca sta veljavni za obdobje 36 mesecev in se lahko podaljšata.

12. člen

(zdravniška spričevala)

(1) Osnovno izdajo zdravniškega spričevala opravi center za letalsko medicino (v nadaljnjem besedilu: AMC), ki je pooblaščen za izdajo zdravniških spričeval v skladu s Pravilnikom o zdravstvenih zahtevah, ki jih mora izpolnjevati letalsko osebje in drugo strokovno osebje, ter o preverjanju zdravstvene sposobnosti in vodenju evidenc o zdravstveni sposobnosti (Uradni list RS, št. 72/02 in 62/08). Podaljšanje in obnovo zdravniškega spričevala lahko opravi AMC ali pooblaščen zdravnik (v nadaljnjem besedilu: AME).

(2) Zdravniška spričevala se izdajo skladno z določbami iz priloge 1 Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu (Licenciranje osebja) in zahtevami za zdravniška spričevala evropskega razreda 3 kontrolorjev zračnega prometa, ki jih je določil EURO-CONTROL, ki so kot priloga V sestavni del tega pravilnika.

(3) Zdravniško spričevalo je veljavno od dneva zdravniškega pregleda, in sicer za obdobje 24 mesecev do starosti 40 let in za obdobje 12 mesecev nad to starostjo. Zdravniško spričevalo se lahko kadarkoli prekliče, če to zahteva zdravstveno stanje imetnika.

(4) Ob poslabšanju zdravstvenega stanja mora imetnik licence učenca kontrolorja zračnega prometa in imetnik licence kontrolorja zračnega prometa svoje delodajalce obvestiti o ugotovljenem poslabšanju zdravstvenega stanja ali vplivu kakršnihkoli psihoaktivnih snovi ali zdravil, zaradi česar bi bil lahko nezmožen varno in pravilno opravljati naloge v okviru licence. Izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa mora vzpostaviti postopke obveščanja in ukrepe za spremljanje poslabšanja zdravstvenega stanja ter vpliva uporabe psihoaktivnih snovi in zdravil na izvajanje kontrole zračnega prometa. Medicinske varnostne zahteve za izvajanje privilegijev kontrolorja zračnega prometa so določene v prilogi VI, ki je sestavni del tega pravilnika.

(5) Oseba, ki se ne strinja z rezultatom zdravstvenega pregleda, se lahko pritoži in zahteva, da zdravstveni pregled opravi komisija. Glede pritožb in zahtev za komisijski zdravstveni pregled se uporabljajo določbe četrtega in petega odstavka 51. člena Zakona o letalstvu (Uradni list RS, št. 113/06 – uradno prečiščeno besedilo).

(6) Ne glede na druge določbe tega pravilnika velja zdravniško spričevalo za osebe, navedeno v tretjem odstavku 1. člena tega pravilnika, 24 mesecev.

13. člen

(certifikacija izvajalcev usposabljanja)

(1) Zagotavljanje usposabljanja kontrolorjev zračnega prometa, vključno s tem povezanim postopkom ocenjevanja, je predmet certifikacije.

(2) Zahteve za certifikacijo so povezane s strokovno in z operativno usposobljenostjo ter s primernostjo za organizacijo usposabljanja, kot je določeno v 1. točki priloge IV, ki je sestavni del tega pravilnika.

(3) Prošnje za certifikacijo se predložijo organu države članice, v kateri je glavni kraj delovanja kandidata za izdajo certifikata izvajalca usposabljanja in, če obstaja, tudi sedež podjetja tega kandidata. Certifikat se izda, če izvajalec usposabljanja, ki vloži prošnjo, izpolnjuje zahteve, navedene v 1. točki priloge IV tega pravilnika. Certifikati se lahko izdajo za vsako vrsto usposabljanja ali v kombinaciji z drugimi storitvami navigacijskih služb zračnega prometa, pri čemer se določena vrsta usposabljanja in določena storitev navigacijskih služb zračnega prometa certificira kot sklop storitev.

(4) V certifikatih se navedejo podatki iz 2. točke priloge IV tega pravilnika.

(5) Skladnost z zahtevami in s pogoji, navedenimi v certifikatu, se redno preverja v okviru upravno-strokovnega nadzora. Če se ugotovi, da imetnik certifikata teh zahtev ali pogojev ne izpolnjuje več, se odredi odprava ugotovljenih neskladij, kar lahko vključuje tudi odvzem certifikata.

(6) V Republiki Sloveniji se priznajo vsi certifikati, izdani v drugi državi članici Skupnosti.

(7) Certifikat velja ob pogoju stalnega nadzora največ tri leta, če ni prej preklican. Če se je v tem obdobju zgodila enoletna prekinitev usposabljanja, se z iztekom enoletnega obdobja certifikat po uradni dolžnosti prekliche. Preklic se objavi na spletni strani ministrstva, pristojnega za promet.

14. člen

(zagotavljanje skladnosti s standardi usposobljenosti)

(1) Zahtevana raven usposobljenosti, ki je za kontrolorje zračnega prometa nujno potrebna pri opravljanju dela v skladu z zahtevanimi varnostnimi standardi, se zagotavlja s spremljanjem in z nadziranjem usposabljanja kontrolorjev zračnega prometa v okviru upravno-strokovnega nadzora. Pristojnosti organa so:

- izdajanje in preklic licenc, ratingov in pooblastil, za katere je bilo opravljeno ustrezno usposabljanje in ocenjevanje;
- vzdrževanje in začasen odvzem ratingov in pooblastil ter s tem pravic, ki izhajajo iz njih;
- certificiranje izvajalcev usposabljanja;
- odobritev tečajev usposabljanja, načrtov usposabljanja v enoti in shem usposobljenosti v enoti;
- potrditev izpraševalcev ali ocenjevalcev usposobljenosti;
- spremljanje in pregled sistemov usposabljanja;
- vzpostavitev ustreznih mehanizmov za obveščanje, pritožbe in zahteve.

(2) Na zahtevo imetnika licence kontrolorja zračnega prometa ali pristojnega nadzornega organa druge države članice Skupnosti se podatki ministrstva, pristojnega za promet, ki so povezani z nalogami iz prejšnjega odstavka, posredujejo tudi pristojnemu nadzornemu organu druge države članice Skupnosti, če je to potrebno za učinkovito uporabo tega pravilnika, zlasti v primerih, ki se nanašajo na svobodo gibanja kontrolorjev zračnega prometa znotraj Skupnosti.

(3) Podatkovne baze, kjer se hranijo podatki o usposobljenosti vseh imetnikov slovenskih licenc in veljavnosti njihovih pooblastil, se vodijo v registru letalskega osebja ministrstva, pristojnega za promet. Kot dopolnitev teh podatkov morajo operativne enote izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa voditi podatke o efektivnih urah, opravljenih v sektorju, skupini sektorjev ali na delovnih pozicijah, za vsakega imetnika licence, ki dela v enoti, in te podatke na zahtevo predložiti pooblaščenim uradnim osebam.

(4) Imetniku licence, ki je pooblaščen za izvajanje nalog izpraševalca ali ocenjevalca usposobljenosti za usposabljanje

v enoti in nadaljevalno usposabljanje, se izda potrdilo. Potrdilo je ob pogoju stalnega nadzora veljavno za obdobje treh let in se lahko podaljša.

(5) Upravno-strokovni nadzor izvajalcev usposabljanja se opravlja z rednimi pregledi in s pregledi na kraju samem. Upravno-strokovni nadzor izvajalcev usposabljanja se nanaša zlasti na zagotavljanje dejanske usklajenosti usposabljanja s standardi, določenimi v tem pravilniku.

15. člen

(vzajemno priznavanje licenc kontrolorjev zračnega prometa)

(1) Ob upoštevanju pogojev iz 8. člena tega pravilnika se priznajo licence in z njimi povezani ratingi, pooblastila in jezikovna pooblastila, ki so jih izdali nacionalni nadzorni organi druge države članice Skupnosti v skladu z določbami tega pravilnika, kot tudi spremna zdravniška spričevala, če je imetnik licence star najmanj 21 let.

(2) Če imetnik licence kontrolorja zračnega prometa, ki jo je izdal pristojni organ druge države članice Skupnosti, uporablja pravice iz licence v Republiki Sloveniji, ima pravico, da jo zamenja za slovensko licenco brez dodatnih pogojev.

(3) Za odobritev pooblastila lokacije, za katerega je vložil prošnjo, mora kandidat izpolniti pogoje, povezane s tem pooblastilom, in sicer glede enote, sektorja ali delovne pozicije. Izvajalec usposabljanja upošteva pri pripravi načrta usposabljanja v enoti pridobljena znanja in izkušnje kandidata.

(4) Odločba o načrtu usposabljanja v enoti iz prejšnjega odstavka se izda najpozneje v šestih tednih po predložitvi dokazil, in to ne glede na odloge zaradi kakršnihkoli pritožb. Pri tem se upoštevajo načela nediskriminatornosti in sorazmernosti.

16. člen

(prehodne določbe)

(1) Določbe točk a) in b) drugega odstavka 5. člena tega pravilnika se ne uporabljajo za imetnike licenc kontrolorja zračnega prometa, ki jim je bila izdana licenca pred 17. majem 2008.

(2) Usposabljanja za učenca kontrolorja zračnega prometa in kontrolorja zračnega prometa, ki so se začela v skladu z določbami Pravilnika o licencah, ratingih, pooblastilih, usposabljanju in izpitih kontrolorjev zračnega prometa (Uradni list RS, št. 79/05 in 66/06) in ki do uveljavitve tega pravilnika niso bila zaključena z izdajo predpisane licence, se končajo v skladu s tem pravilnikom.

17. člen

(prenehanje veljavnosti)

(1) Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o licencah, ratingih, pooblastilih, usposabljanju in izpitih kontrolorjev zračnega prometa (Uradni list RS, št. 79/05 in 66/06).

(2) Z dnem uveljavitve tega pravilnika prenehajo veljati določbe Pravilnika o zdravstvenih zahtevah, ki jih mora izpolnjevati letalsko osebje in drugo strokovno osebje ter o preverjanju zdravstvene sposobnosti in vodenju evidenc o zdravstveni sposobnosti (Uradni list RS, št. 72/02 in 62/08) glede zdravstvenih zahtev za osebje iz drugega in tretjega odstavka 1. člena tega pravilnika.

18. člen

(uveljavitev)

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-88/2008/16

Ljubljana, dne 11. decembra 2008

EVA 2008-2411-0019

dr. Patrick Vlačič l.r.

Minister
za promet

Soglašam!

Borut Miklavčič l.r.

Minister
za zdravje

Priloga I**SPECIFIKACIJE ZA LICENCE**

Licence, izdane v skladu s tem pravilnikom, morajo ustrezati naslednjim specifikacijam:

1 Podatki

1.1 Na licenci se navedejo naslednji podatki (zvezdica označuje tiste elemente, ki morajo biti v slovenskem in angleškem jeziku):

- a) *Ime države in organa, ki je izdal licenco (v polkrepkem tisku),
- b) *Naziv licence (v krepkem tisku)
- c) Serijska številka licence, izražena z arabskimi številkami,
- d) Polno ime imetnika (izključno v latinici),
- e) Datum rojstva,
- f) Državljanstvo imetnika,
- g) Podpis imetnika,
- h) *Potrditev veljavnosti in pooblastila imetnika za izvajanje posebnih nalog, povezanih z licenco, ob navedbi:
 - 1. ratingov, pooblastil, jezikovnih pooblastil, pooblastil inštruktorja in pooblastil lokacije,
 - 2. datumov njihove prve izdaje,
 - 3. datumov njihovega prenehanja veljavnosti,
- i) Podpis uradnika, ki izdaja licenco, in datum te izdaje,
- j) Pečat ali žig organa, ki izdaja licenco.

1.2 Licenco mora spremljati veljavno zdravniško spričevalo.

2 Material

Uporablja se papir najboljše kvalitete ali drug primeren material, elementi iz točke 1 te priloge pa morajo biti na njem jasno vidni.

3 Barva

Licenca se izda na papirju bele barve.

4 Vzorec licence kontrolorja zračnega prometa in vzorec licence učenca kontrolorja zračnega prometa sta prikazana v dodatku 1 k tej prilogi.

Dodatek 1 k Prilogi I

 Republika Slovenija Ministrstvo za promet <i>Republic of Slovenia</i> <i>Ministry of Transport</i> Licenca kontrolorja zračnega prometa <i>Air Traffic Controller licence</i> (Izdano v skladu z mednarodnimi standardi in priporočenimi praksami ICAO.) (Issued in accordance with ICAO international standards and recommended practices.)	Številka licence <i>Licence number</i>
	Polno ime imetnika <i>Name of holder in full</i>
	Datum rojstva <i>Date of birth</i>
	Državljanstvo <i>Citizenship</i>
	Podpis imetnika <i>Signature of holder</i>
	Podpis uradnika, ki je licenco izdal, in datum izdaje licence <i>Signature of officer issuing the licence and the date of such issue</i>
Pečat ali žig organa <i>Seal or stamp of issuing authority</i>	

Stran 1 in stran 2

Ratingi Ratings	Okrajšave ratingov in z njimi povezanih pooblastil Abbreviations of ratings and related endorsements
Imetnik te licence sme izvajati dela in naloge iz naslova ratingov v enotah kontrole zračnega prometa, za katere so veljavna naslednja pooblastila: <i>The holder is entitled to exercise the functions of the following rating(s) at the traffic service unit(s) for which current endorsement(s) is/are held as detailed below:</i>	Vizualna letališka kontrola <i>Aerodrome Control Visual</i> ADV
Rating <i>Rating</i>	Instrumentna letališka kontrola <i>Aerodrome Control Instrument</i> ADI
XXX XXX	Stolpna kontrola <i>Tower Control</i> TWR Kontrola gibanja po tleh <i>Ground Movement Control</i> GMC Nadzor gibanja po tleh <i>Ground Movement Surveillance</i> GMS Kontrola v zraku <i>Air Control</i> AIR Letališka radarska kontrola <i>Aerodrome Radar Control</i> RAD
Datum prve izdaje <i>Date of first issue</i>	Proceduralna priletna kontrola <i>Approach Control Procedural</i> APP
dd. mm. llll dd. mm. yyyy	Nadzorna priletna kontrola <i>Approach Control Surveillance</i> APS
.....	Radar <i>Radar</i> RAD Precizni priletni radar <i>Precision Approach Radar</i> PAR Nadzorni priletni radar <i>Surveillance Radar Approach</i> SRA Avtomatski odvisni nadzor <i>Automatic Dependant Surveillance</i> ADS Terminalna kontrola <i>Terminal Control</i> TCL
Pooblastilo Licence endorsement	Proceduralna območna kontrola <i>Area Control Procedural</i> ACP
XXX XXX	Nadzorna območna kontrola <i>Area Control Surveillance</i> ACS
dd. mm. llll dd. mm. yyyy	Radar <i>Radar</i> RAD Avtomatski odvisni nadzor <i>Automatic Dependant Surveillance</i> ADS Terminalna kontrola <i>Terminal Control</i> TCL Oceanska kontrola <i>Oceanic Control</i> OCL
	Instruktor <i>Instructor</i> INS Izpraševalec <i>Examiner</i> EXM

Stran 3 in stran 4

VELJAVNI RATINGI/POOBLASTILA
CURRENT RATINGS/ENDORSEMENTS

Enota (indikator ICAO) <i>Unit (ICAO indicator)</i>	Sektor/Pozicija <i>Sector/Position</i>	Rating/Pooblastilo <i>Rating/Endorsement</i>	Velja do <i>Valid until</i>
xxxx	xxxxxxxxxx	xxx/xxx	dd. mm. yyyy

Legenda okrajšav posebnih državnih pooblastil
State Endorsements Decode

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXX

Veljavnost zdravniškega spričevala
Medical Certificate Expiry Date

XX-XX-XXXX

Strani 5-7 in stran 8

Opombe

Stran 1:

- Licenca je bele barve.
- Velikost vsake strani je 1/8 lista formata A4.
- Uporabljen mora biti poseben zavarovan papir z vtisnjenim napisom Ne kopiraj/Do not photocopy.

Stran 2:

- Vsaka država uporabi svoje individualne številke licenc.
- Imena morajo biti črkovana v celoti.
- Oblika zapisa datuma je dan. mesec. leto.
- Pečat je lahko odtisnjen elektronsko ali ročno.

Strani 3:

- Veljavni ratingi in pooblastila so vpišejo na straneh 5, 6 in 7.

Stran 4:

- Veljavni ratingi in pooblastila, ki se v okrajšani obliki vpisujejo v stolpce Ratingi/Pooblastila na straneh 5, 6 in 7.

Strani 5, 6 in 7:

- Prvi stolpec - vpiše se štiri črkovni indikator ICAO enote kontrole zračnega prometa (npr: LJLJ).
- Drugi stolpec - po potrebi se vpiše sektor ali delovno mesto.
- Tretji stolpec - vpiše se okrajšano ime ratinga in pooblastila (kratice na strani 4).
- Četrty stolpec - vpiše se zadnji dan veljavnosti ratinga in pooblastila v obliki dan. mesec. leto.

Stran 8:

- Polje posebnih pooblastil - vpišejo se dodatna pooblastila, ki so v veljavi in ki niso navedena na 4. strani licence (npr: Vodja izmene/Supervisor/SUP). Veljavna pooblastila se dodajo tistim, ki so vpisana na 5., 6. ali 7. strani licence (npr.: ACS/RAD/SUP)
- Polje zdravstvenih pogojev - vpis veljavnosti zdravniškega spričevala je namenjen le evidenci veljavnosti zdravniškega spričevala

Republika Slovenija
Ministrstvo za promet

Republic of Slovenia
Ministry of Transport

Licenca učenca kontrolorja zračnega prometa

Student Air Traffic Controller licence

(Izdano v skladu z mednarodnimi standardi in priporočenimi praksami ICAO.)
(Issued in accordance with ICAO international standards and recommended practices.)

Številka licence <i>Licence number</i>
Polno ime imetnika <i>Name of holder in full</i>
Datum rojstva <i>Date of birth</i>
Državljanstvo <i>Citizenship</i>
Podpis imetnika <i>Signature of holder</i>
Podpis uradnika, ki je licenco izdal, in datum izdaje licence <i>Signature of officer issuing the licence and the date of such issue</i>
Pečat ali žig organa <i>Seal or stamp of issuing authority</i>

Stran 1 in stran 2 (vsaka na 1/8 formata A4)

Ratingi
Ratings

Imetnik te licence sme izvajati dela in naloge učenca kontrolorja zračnega prometa z namenom pridobivanja licence kontrolorja zračnega prometa z naslednjimi ratingi:
The holder of this licence is entitled to exercise the functions of student air traffic controller for the purpose of becoming qualified to be granted an air traffic controller licence in the following rating(s):

Rating <i>Rating</i>	Datum konca osnovnega usposabljanja <i>Initial training completion date</i>
ADV	dd. mm. llll
ADI	dd. mm. llll
.....	
APP	dd. mm. llll
APS	dd. mm. llll
.....	
ACP	dd. mm. llll
ACS	dd. mm. llll

LEGENDA OKRAJŠAV RATINGOV
RATING ABBREVIATION DECODE

Vizualna letališka kontrola <i>Aerodrome Control Visual</i>	ADV
Instrumentna letališka kontrola <i>Aerodrome Control Instrument</i>	ADI
Proceduralna priletna kontrola <i>Approach Control Procedural</i>	APP
Nadzorna priletna kontrola <i>Approach Control Surveillance</i>	APS
Proceduralna območna kontrola <i>Area Control Procedural</i>	ACP
Nadzorna območna kontrola <i>Area Control Surveillance</i>	ACS

VELJAVNOST
VALIDITY

Ta licenca pooblašča imetnika, da izvaja dela in naloge kontrolorja zračnega prometa samo pod nadzorom inštruktorja, ko je le-ta prisoten, in ki poseduje licenco z vpisanim veljavnim ratingom, za katerega se imetnik usposablja, in veljavnim pooblastilom, ki se zahteva za delo v določeni enoti.

This licence is valid only for the purpose of authorising the holder to provide an air traffic control service under the supervision of an on-the-job training instructor who is present at the time and is the holder of a valid air traffic controller licence which includes a rating specifying the type of air traffic control service being provided by the student air traffic controller and which is valid at the air traffic unit in question.

Ta licenca je veljavna do vključno
This licence is valid up to and including dd. mm. llll

Veljavnost zdravniškega spričevala
Medical expiry date dd. mm. llll

Stran 3 in stran 4 (vsaka na 1/8 formata A4)

Priloga II**ZAHTEVE ZA USPOSABLJANJE****DEL A****Zahteve za začetno usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa**

Začetno usposabljanje mora zagotavljati usposobljenost učencev, ki ustreza vsaj ciljem za temeljno usposabljanje in usposabljanje za rating, kot je navedeno v EUROCONTROL-ovih "Smernicah za skupne temeljne vsebine začetnega usposabljanja za kontrolorje zračnega prometa", izdanih dne 10. 12. 2004, da lahko kontrolorji zračnega prometa varno, hitro in učinkovito vodijo zračni promet.

Začetno usposabljanje mora obsegati naslednje predmete: letalsko zakonodajo, upravljanje zračnega prometa, vključno s postopki civilno-vojaškega sodelovanja, meteorologijo, navigacijo, zrakoplove in osnove letenja, vključno s sporazumevanjem med kontrolorjem zračnega prometa in pilotom, človeške dejavnike, opremo in sisteme, profesionalno okolje, varnost in varnostno kulturo, sisteme za upravljanje varnosti, nenavadne/težavne situacije, izpade sistemov in znanje jezika, vključno z radiotelefonsko frazeologijo.

Predmeti se morajo poučevati tako, da pripravijo kandidate na različne vrste služb zračnega prometa s poudarkom na varnostnih vidikih. Začetno usposabljanje mora biti sestavljeno iz teoretičnih in praktičnih tečajev, vključno z usposabljanjem na simulatorju, njihovo trajanje pa se določi v odobrenih načrtih začetnega usposabljanja. Kandidat je usposobljen za obvladovanje kompleksnih in napetih prometnih situacij le na osnovi pridobljenih znanj in spretnosti, tako lahko preide na usposabljanje v enoti. Sposobnost kandidata po začetnem usposabljanju se mora ovrednotiti s primernimi načini preverjanja znanja ali sistemom nenehnega ocenjevanja.

DEL B**Zahteve za usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa v enotah**

Načrti usposabljanja v enotah morajo natančno opredeliti procese in čas, potrebne za uporabo postopkov enote na krajevnem območju pod nadzorom inštruktorja za usposabljanje na delovnem mestu. V odobrenem načrtu morajo biti navedeni vsi elementi sistema vrednotenja sposobnosti, vključno z razporeditvijo dela, ocenjevanjem napredka in z izpiti ter s postopki uradnega obveščanja nacionalnega nadzornega organa. Usposabljanje v enoti lahko vsebuje nekatere elemente začetnega usposabljanja, značilne za nacionalne razmere.

Trajanje usposabljanja v enoti mora biti določeno v načrtu usposabljanja v enoti. Zahtevane sposobnosti morajo s pomočjo primerne načina preverjanja znanja ali sistema nenehnega ocenjevanja vrednotiti pristojni izpraševalci ali ocenjevalci, ki morajo biti pri svoji presoji nepristranski in objektivni. Pritožbe glede mogoče nepošteno obravnave kandidatov se obravnavajo v okviru upravno-strokovnega nadzora.

DEL C**Zahteve za nadaljevalno usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa**

Veljavnost pooblastil in pooblastil lokacije, navedenih v licenci kontrolorja zračnega prometa, se vzdržuje z izvajanjem odobrenega nadaljevalnega usposabljanja, ki ga sestavljajo usposabljanje za ohranjanje usposobljenosti kontrolorjev zračnega prometa, obnovitveni tečaji, usposabljanje za ravnanje v nujnih primerih in kjer je to primerno jezikovno usposabljanje.

Nadaljevalno usposabljanje morajo sestavljati teoretični in praktični tečaji, vključeno pa mora biti tudi usposabljanje na simulatorju. V ta namen mora izvajalec usposabljanja oblikovati shemo usposobljenosti v enoti, ki podrobno opredeli procese, kadre in čas, potrebne, da lahko izvajalec uspešno izvede nadaljevalno usposabljanje in da je dokaz usposobljenosti. Te sheme se morajo pregledati in odobriti vsaj vsaka tri leta. Trajanje nadaljevalnega usposabljanja je odvisno od funkcionalnih potreb kontrolorjev zračnega prometa, zaposlenih v enoti, zlasti od sprememb ali načrtovanih sprememb postopkov ali opreme ali od splošnih varnostnih zahtev. Usposobljenost vsakega kontrolorja zračnega prometa se ocenjuje vsaj vsaka tri leta. Izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa mora zagotoviti uporabo mehanizmov, ki zagotavljajo pravično obravnavo imetnikov licence, kadar ni mogoče podaljšati veljavnosti njihovih pooblastil.

Priloga III

ZAHTEVE ZA ZNANJE JEZIKOV

Zahteve za znanje jezikov, določene v 8. členu tega pravilnika, se uporabljajo za rabo frazeologije in tudi v pogovornem jeziku. Da izpolni zahteve za znanje jezikov, se kandidat za licenco ali imetnik licence ustrezno oceni, dokazati pa mora znanje jezika vsaj na uporabniški stopnji (4. stopnja) lestvice za ocenjevanje znanja jezika, ki je opisana v tej prilogi.

Kandidat z ustreznim znanjem jezika mora biti sposoben, da:

- a) se učinkovito sporazumeva v glasovnih (telefon/radijska postaja) situacijah in situacijah iz oči v oči;
- b) se o skupnih, konkretnih in z delom povezanih temah sporazumeva pravilno in jasno;
- c) uporablja primerne načine sporazumevanja za izmenjavo sporočil in prepozna ter razreši nesporazume (npr. preveri, potrdi in razjasni informacije) v splošnem kontekstu ali v povezavi z delom;
- d) uspešno in sorazmerno preprosto rešuje jezikovne izzive, ki jih prinašajo zapleti ali nepričakovani obrati dogodkov, ki se pojavijo med rutinskim delom ali med sporazumevanjem, s katerim je v normalnih razmerah seznanjen;
- e) uporablja narečje ali naglas, ki sta razumljiva letalski skupnosti.

Stopnja	Izgovarjava Narečje in/ali naglas, razumljiv letalski skupnosti	Struktura Primerne slovnične strukture in stavčni vzorci so določeni s funkcijami jezika glede na nalogo.	Besedišče	Govorne spretnost	Razumevanje	Uporaba
Strokovna 6	Izgovarjava, naglas, ritem in intonacija kljub mogočemu vplivu prvega jezika ali regionalnih različic skoraj nikoli ne vplivajo na razumevanje.	Osnovne in kompleksne slovnične strukture in stavčni vzorci so dosledno dobro nadzorovani.	Obseg besedišča in prilagojeno jezikovnemu registru.	Je sposoben daljšega govora na naraven, lahkoten način. Uporablja različne načine govora za stilstični učinek, npr. za poudarjanje bistva. Spontano uporablja primerne govorne zaznamke in veznike.	Razumevanje je dosledno pravilno v skoraj vseh zvezah in vključuje razumevanje jezikovnih in kulturalnih razlik.	Z lahkoto sodeluje v skoraj vseh situacijah. Je dojemljiv za besedna in nebesedna znamenja in se nanje primerno odziva.
Napredna 5	Izgovarjava, naglas, ritem in intonacija kljub vplivu prvega jezika ali regionalnih različic le redko vplivajo na razumevanje.	Osnovne slovnične strukture in stavčni vzorci so dosledno dobro nadzorovani. Prizadeva si za uporabo kompleksnih struktur, vendar z napakami, ki večših ovirajo pomen.	Obseg besedišča in natančnost zadoščata za učinkovito sporazumevanje o splošnih in konkretnih temah ter temah, povezanih z delom. Dosledno in uspešno parafrazira. Besedni zaklad je večših idiomatičen.	Sorazmerno preprosto dlje časa govori o znanih temah, vendar pa govora ne spreminja s stilističnim namenom. Lahko uporablja primerne govorne zaznamke in veznike.	Razumevanje splošnih in konkretnih tem ter tem, povezanih z delom, je natančno in večinoma natančno, ko se govorec sooč z jezikovnim ali s situacijskim zapletom ali z nepričakovanim obratom dogodkov. Sposoben je razumevanja vrste jezikovnih variacij (narečje in/ali naglas) ali registrov.	Odgovori so takošni, primerni in informativni. Učinkovito obvladuje situacijo govorec-poslušalec.
Uporabniška 4	Na izgovarjavo, naglas, ritem in intonacijo vpliva prvi jezik ali regionalne različice, vendar pa to le večših vpliva na razumevanje.	Osnovne slovnične strukture in stavčne vzorci uporablja ustvarjalno, po navadi so dobro nadzorovani. Napake se lahko pojavijo, posebno v nenavadnih in nepričakovanih okoliščinah, vendar le redko vplivajo na pomen.	Obseg besedišča in prilagojeno jezikovnemu registru.	S primerim tempom lahko nepretrgoma govori. Ob prehodu z naučenega ali formuliranega govora na spontano komuniciranje se večših pojavijo prekinitve, vendar pa to ne preprečuje učinkovitega sporazumevanja. Uporablja omejen obseg govornih zaznamkov in veznikov. Polnila niso moteča.	Razumevanje je, kadar gre za splošne, konkretne teme in teme, povezane z delom, večinoma pravilno, če so naglas ali variacije, ki se uporabljajo, dovolj razumljive za mednarodne uporabnike. Ko se govorec sooč z jezikovno ali s situacijsko težavo ali pa z nepričakovanim obratom dogodkov, je njegovo razumevanje lahko počasnejše ali pa zahteva dodatna pojasnila.	Odgovori so ponavadi takojšnji, primerni in informativni. Začenja in ohranja pogovor tudi, kadar se sooči z nepričakovanim obratom dogodkov. Ustrezno se sooča z očitimi nesporazumi, tako da preveri, potrdi ali razjasni.

[illegible]

Priloga IV**ZAHTEVE IN POGOJI, KI JIH JE TREBA PRILOŽITI CERTIFIKATOM,
DODELJENIM IZVAJALCEM USPOSABLJANJA**

1. Za izpolnitev zahtev iz 13. člena tega pravilnika se mora dokazati, da imajo izvajalci usposabljanja ustrezno osebje in opremo ter da delujejo v primernem okolju za zagotavljanje potrebnega usposabljanja za pridobitev ali ohranitev licenc učenca kontrolorja zračnega prometa in licenc kontrolorja zračnega prometa. Izvajalci usposabljanja morajo zlasti:

- a) imeti učinkovito vodstveno strukturo in dovolj osebja z ustreznimi kvalifikacijami in izkušnjami, da omogočijo usposabljanje v skladu s standardi iz tega pravilnika;
- b) imeti razpoložljive in potrebne prostore, opremo in nameštitev, primerne za vrsto ponujenega usposabljanja;
- c) zagotoviti metodologijo za oblikovanje podrobnosti vsebine, organizacije in trajanja tečajev usposabljanja, načrtov usposabljanja v enoti in shem usposobljenosti v enoti; to vključuje tudi potek preverjanja znanja in ocenjevanja; kvalifikacije izpraševalcev morajo biti pri preverjanju znanja v okviru začetnega usposabljanja, vključno z usposabljanjem na simulatorju, podrobno navedene;
- d) predložiti dokaz o primernem sistemu vodenja kakovosti za spremljanje skladnosti s sistemi in postopki, ki zagotavljajo, da storitve zagotovljenega usposabljanja ustrezno standardom iz tega pravilnika, pa tudi primernosti teh sistemov in postopkov;
- e) dokazati, da so na voljo zadostna sredstva za izvajanje usposabljanja v skladu s standardi iz tega pravilnika in da imajo dejavnosti zadostno zavarovalno kritje v skladu z naravo zagotovljenega usposabljanja.

2. V certifikatih se navede:

- a) nacionalni nadzorni organ, ki izdaja certifikat;
- b) kandidata (ime in naslov);
- c) vrsto storitev, ki so certificirane;
- d) potrditev, da kandidat izpolnjuje zahteve iz točke 1 te priloge;
- e) datum izdaje in trajanje veljavnosti certifikata.

Priloga V

**ZAHTEV ZA ZDRAVNIŠKA SPRIČEVALA
EVROPSKEGA RAZREDA 3 KONTROLORJEV ZRAČNEGA PROMETA
(EMC 3)****I UVOD****1 Splošna navodila**

Zahtev in navodil v tej prilogi samih po sebi ni mogoče opredeliti v vseh podrobnostih, ki bi zajele vse mogoče posamezne primere. Veliko odločitev glede presoje zdravstvene sposobnosti mora biti zato prepuščenih oceni in presoji pooblaščenega zdravnika ob podpori Oddelka za letalsko medicino. Osnova za oceno mora biti zato zdravniški pregled, ki se opravi v celoti v skladu z najvišjimi merili medicinskega poklica. Ustrezno je treba upoštevati privilegije, ki jih podeljuje licenca, za katero prosi ali jo ima kandidat za zdravniško spričevalo, in pogojem pod katerimi bo imetnik licence te privilegije uveljavljal v okviru svojih delovnih obveznosti. Ob klinični indikaciji je treba opraviti dodatne preiskave, poleg preiskav, opisanih v tem dokumentu, pod nadzorom ustreznega specialista.

2 Organizacija letalskih zdravstvenih služb**2.1 Oddelek za letalsko medicino (AMS)**

Oddelek za letalsko medicino, vzpostavljen v skladu s Pravilnikom o zdravstvenih zahtevah, ki jih mora izpolnjevati letalsko osebje in drugo strokovno osebje ter o preverjanju zdravstvene sposobnosti in vodenju evidenc o zdravstveni sposobnosti (Uradni list RS, št. 72/02 s spremembami in z dopolnitvami) ima izključno pristojnost glede tehničnih medicinskih zadev.

Medicinsko zaupnost je treba vedno spoštovati. Pooblaščen zdravnik (AME) zagotovi, da se dajo vsi ustni ali pisni izvidi in elektronsko shranjeni podatki o zdravstvenih zadevah imetnikov licence/kandidatov za licenco na voljo pooblaščenemu Oddelku za letalsko medicino (AMS) zato, da jih bo ta uporabil za dokončanje zdravstvene presoje. Dokumenti, ki vsebujejo občutljive osebnostne podatke, se morajo označiti z napisom "VAROVANI OSEBNI PODATKI".

2.2 Center za letalsko medicino (AMC)

Center za letalsko medicino se določi v skladu s Pravilnikom o zdravstvenih zahtevah, ki jih mora izpolnjevati letalsko osebje in drugo strokovno osebje, ter o preverjanju zdravstvene sposobnosti in vodenju evidenc o zdravstveni sposobnosti.

Center za letalsko medicino mora izpolnjevati naslednje pogoje:

1. je priključen ali deluje v povezavi z ustrežno bolnišnico ali ustreznim medicinskim inštitutom;
2. se ukvarja s problematiko klinične letalske medicine in sorodnimi dejavnostmi;
3. ga vodi pooblaščen zdravnik (AME), pristojen za usklajevanje izsledkov presoje in podpisovanje spričeval; v njem so zaposleni zdravniki z ustrežno usposobljenostjo in izkušnjami na področju letalske medicine
4. je opremljen z medicinsko-tehničnimi napravami za preglede na področju letalske medicine.

2.3 Pooblaščen zdravnik (AME)

Pooblaščen zdravnik (AME) so pooblaščen zdravniki, imenovani v skladu s Pravilnikom o zdravstvenih zahtevah, ki jih mora izpolnjevati letalsko osebje in drugo strokovno osebje, ter o preverjanju zdravstvene sposobnosti in vodenju evidenc o zdravstveni sposobnosti, ki so opravili ustrezno usposabljanje na področju letalske medicine za opravljanje zdravniških pregledov evropskega razreda 3 kontrolorjev zračnega prometa (v nadaljnjem besedilu: evropski razred 3). Pooblaščenemu zdravniku, pristojnemu za usklajevanje izsledkov zdravstvene ocene in podpisovanje poročil (izvidov), se dovoli dostop do kakršnekoli predhodne letalsko-medicinske dokumentacije, ki jo ima Oddelek za letalsko medicino in ki je povezana s pregledi, ki jih bo pooblaščen zdravnik opravil.

2.4 Usposabljanje pooblaščenega zdravnika (AME)

Pooblaščen zdravnik mora povsem razumeti pomen dodeljenih pooblastil in odgovornosti. Napačna presoja pri oceni zdravstvene sposobnosti kandidata, ki lahko omogoči zdravstveno ali psihološko neprimerno osebi izvajanje privilegijev licence, ima lahko resne posledice za varnost v zračnem prometu. Pooblaščen zdravnik mora biti usposobljen in imeti licenco za opravljanje medicinskega poklica in je opravil ustrezno usposabljanje iz letalske medicine. Pooblaščen

zdravniki pridobijo praktično znanje in izkušnje v delovnem okolju kontrole zračnega prometa. Pooblastila za izdajo zdravniških spričeval na podlagi zdravniških pregledov, ki so potrebna za opravljanje nalog kontrole zračnega prometa, se dodelijo zdravnikom za določeno obdobje. Obnovev pooblastila se dovoli zdravnikom, ki:

- so opravljali zdravniške preglede v skladu z veljavnimi predpisi;
- izpolnjujejo osnovne pogoje za pooblastitev (npr. imajo spričevala o višji ravni znanja iz letalske medicine (JAR FCL 3 ali enakovredno) in so opravljali svoje dolžnosti določen čas pred svojo vlogo za obnovo pooblastil;
- so nadgrajevali svoje znanje na področju letalske medicine s pomočjo tečajev, seminarjev, letalskih izkušenj itd.

2.4.1 Usposabljanje za kvalifikacijo za zdravniške preglede evropskega razreda 3

Usposabljanje za zdravniške preglede evropskega razreda 3, vključno s praktičnim delom, za zdravnike, pristojne za zdravniške preglede kontrolorjev zračnega prometa in učencev kontrolorja zračnega prometa, mora vključevati naslednje teme – pravila in predpise letalstva, medicinske predmete, psihologijo, teme, povezane s kontrolo zračnega prometa (ATC), vključno z organizacijo in s sestavo kontrole zračnega prometa (ATC) in mednarodnih organizacij, poznavanje delovnih mest in nalog kontrole zračnega prometa, letalsko psihologijo, pomembno za kontrolo zračnega prometa, človeške dejavnike, vključno z usposabljanjem za ekipno delo TRM), zdajšnje in prihodnje sisteme na področju kontrole zračnega prometa. Usposabljanje mora vključevati možnost za pridobitev določene mere izkušenj na področju simulacije kontrole zračnega prometa.

Usposabljanju sledi preskus znanja.

2.4.2 Osvežitveno usposabljanje

Vsem pooblaščenim zdravnikom mora biti omogočeno osvežitveno usposabljanje na področju letalske medicine. Osvežitveno usposabljanje mora vključevati predavanja o napredku/spremembah v letalski medicini pa tudi v delovnem okolju kontrole zračnega prometa (ATC). Upoštevati je treba udeležbo na znanstvenih srečanjih ali konferencah s področja letalske medicine. Izvajanje praktičnih vaj mora biti sestavni del osvežitvenega usposabljanja.

Ob novih vsebinah se po potrebi po končanem usposabljanju lahko opravi tudi ocenjevanje ali preskus znanja.

3 Zdravniška spričevala

Prva zdravniška spričevala evropskega razreda 3 izda AMC. Podaljšana ali obnovljena zdravniška spričevala razreda 3 lahko izdaja Center za letalsko medicino ali pooblaščen zdravnik.

Zdravniško spričevalo vsebuje najmanj naslednje podatke:

- 1) država izdaje
- 2) referenčna številka
- 3) razred spričevala
- 4) polno ime
- 5) datum rojstva
- 6) državljanstvo
- 7) datum in kraj prvega zdravniškega pregleda
- 8) datum zadnje elektrokardiografije
- 9) datum zadnje avdiometrije
- 10) omejitev, pogoji in/ali različice
- 11) ime, številka in podpis pooblaščenega zdravnika
- 12) datum splošnega pregleda
- 13) datum prenehanja veljavnosti
- 14) podpis kandidata.

Primer oblike zdravniškega spričevala za razred 3 (EMC 3) je v Dodatku 3, ki je sestavni del te priloge. Zdravniško spričevalo se izda na eni strani kakovostnega zaščitene papirja formata A4, razdeljenega na osmine, in na zložljivem v tem formatu.

Za olajšanje dela AMS, AMC in AME ter za zagotavljanje preglednosti se lahko uporabljajo obrazci, ki so prikazani v Dodatku 5 k tej prilogi, in obrazci, ki so določeni v Pravilniku o zdravstvenih zahtevah, ki jih mora izpolnjevati letalsko osebje in drugo strokovno osebje, ter o preverjanju zdravstvene sposobnosti in vodenju evidenc o zdravstveni sposobnosti, če ustrezajo zahtevam tega pravilnika.

4 Zmanjšanje zdravstvene sposobnosti

Imetniki licenc kontrolorja zračnega prometa in učenca kontrolorja zračnega prometa morajo imeti minimalno raven zdravstvene sposobnosti, da se zagotovi, da so sposobni opravljati naloge kontrole zračnega prometa (ATC) in da se čim bolj zmanjša tveganje za njihovo nenadno onesposobitev do take mere, da bi bila ogrožena varnost zrakoplovov. V

okviru upravno-strokovnega nadzora Oddelek za letalsko medicino izvaja postopke, s katerimi omogoči kandidatom, ki niso opravili zdravniškega pregleda, da se zoper odločitev pritožijo.

Zahteve in postopki, po katerih se morajo ravnati posamezniki, so opisani v "Evropskem priročniku za izdajo licenc osebjem – kontrolorjem zračnega prometa". Te zahteve in postopki so navedeni v Dodatku 3, ki je sestavni del te priloge.

5 Mehanski pripomočki

Če posameznik uporablja mehanske ali elektromehanske pripomočke, da bi zadostil zahtevanim merilom za izdajo zdravniškega spričevala, njihovo delovanje v operativnem okolju preizkusi ustrezen specialist skupaj s strokovnjakom za kontrolo zračnega prometa (ATC), da se zagotovi, da se ne bi pojavljale motnje opreme. Prav tako je lahko potrebno, da ustrezen medicinski strokovnjak oceni posameznika, ki uporablja pripomoček, v operativnem okolju.

6 Onkologija

Ocena malignih stanj je prav tako razložena v poglavju Onkologija Priročnika JAR-FCL 3, ki vsebuje podatke o izdajanju spričeval in ki ga je treba brati skupaj z ustreznim poglavjem v tem dokumentu, ki obravnava prizadeti telesni sistem.

7 Oblika te priloge

Ta priloga je oblikovana tako, da so zahteve, ki jih je treba izpolniti, navedene v levem stolpcu, različice zahtev in pripadajoča navodila pa v desnem stolpcu.

Skladnost se zahteva (tj. zahteve morajo biti izpolnjene), kadar je uporabljen izraz "se" ali "morati". Izraz "lahko" ali "bi moral" se uporablja za različice zahtev in navodila in kadar gre za priporočila ali predloge. V tem primeru je izvajanje zahtev pogojeno s strokovno presojo pristojnega organa oziroma pooblaščenega zdravnika.

Ob nejasnostih ali dvomu glede skladnosti te priloge z zahtevami iz EUROCONTROL-ovega dokumenta se kot pravilno besedilo zahtev uporabi angleško besedilo.

II ZAhteve za evropska zdravniška spričevala (EMCR)

ZAhteve	RAZLIČICE ZAhtEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 1: Splošno – zdravniško spričevalo evropskega razreda 3: pregled	EMCR (ATC) 1: Splošno – zdravniško spričevalo evropskega razreda 3: pregled

1.1 (a) Kandidat za licenco/spričevalo o usposobljenosti za kontrolorja zračnega prometa mora opraviti prvi zdravniški pregled za izdajo zdravniškega spričevala evropskega razreda 3. Minimalna starost za izdajo zdravniškega spričevala evropskega razreda 3 je sedemnajst let. Prvi pregled opravi Center za letalsko medicino, ki izda tudi prvo spričevalo. Pregled za obnovo in podaljšanje licence lahko opravi pooblaščen zdravnik ali Center za letalsko medicino.

1.1 (b) Če ni drugače navedeno v tem poglavju, imetniki licenc/spričeval o usposobljenosti svoja zdravniška spričevala evropskega razreda 3 obnovijo ali podaljšajo vsaki dve leti (glejte odst. 1.1.2).

1.1(c) Kandidat za zdravniško spričevalo evropskega razreda 3 da pooblaščenemu zdravniku osebno potrjeno izjavo o zdravstvenih dejstvih glede njegove osebne, družinske in dedne anamneze. Kandidata se opozori na to, da je nujno, da je njegova izjava čim bolj natančna, kolikor to dopušča njegovo poznavanje teh dejstev.

1.1 (d) Pooblaščen zdravnik sporoči pristojnemu Oddelku za letalsko medicino kakršenkoli posamezen primer, pri katerem obstaja dvom o sposobnosti kandidata

1.1.1 Zdravniško spričevalo je veljavno od datuma izdaje do enakega dne v mesecu poteka veljavnosti spričevala (od dne do dne).

1.1.2 Priporoča se, da se dvoletno obdobje iz točke b odst. 1.1, skrajša na eno leto, ko imetnik licence/spričevala o usposobljenosti za kontrolorja zračnega prometa dopolni štirideset let.

1.1.3 Zdravniško spričevalo se lahko izda pod pogojem, da ni verjetno, da bo ogrožena sposobnost kandidata za izvajanje privilegijev iz licence/spričevala o

glede izpolnjevanja katerekoli zahteve. V tem primeru se lahko Oddelek za letalsko medicino odloči, ali se zdravniško spričevalo izda ali ne (glejte odst. 1.1.3).

1.1 (e) Potem ko se je AMC prepričal, da so izpolnjene zahteve iz tega oddelka, se kandidatu izda zdravniško spričevalo evropskega razreda 3.

1.1 (f) Zahteve, ki morajo biti izpolnjene za obnovo zdravniškega spričevala evropskega razreda 3, so enake kot zahteve za prvo spričevalo, če ni izrecno navedeno drugače.

usposobljenosti na zahtevani ravni varnosti.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 2: Kardiovaskularni sistem	EMCR (ATC) 2: Kardiovaskularni sistem
2.1: Pregled	2.1: Pregled

2.1 (a) Kandidat za zdravniško spričevalo evropskega razreda 3 ali njegov imetnik ne sme imeti nobenih bolezenskih sprememb/anomalij kardiovaskularnega sistema, tj. ne prirojenih ne pridobljenih, ki bi utegnile ovirati varno izvajanje privilegijev iz ustrezne/-ih licence/- oz. ustreznega/-ih spričevala/- o usposobljenosti.

2.1 (b) Standardni elektrokardiogram z 12 odvodov v mirovanju in izvid se zahtevata pri pregledu za prvo izdajo zdravniškega spričevala, tj. vsaka štiri leta do starosti trideset let, po 30. letu pa vsaki dve leti in ob kliničnih indikacijah (glejte odst. 2.1.1).

2.1 (c) Elektrokardiogram pod obremenitvijo se zahteva le ob kliničnih indikacijah v skladu z odst. 2.1.2.

2.1 (d) Poročila o elektrokardiogramih v mirovanju in pod obremenitvijo pripravijo specialisti, sprejemljivi za Oddelek za letalsko medicino.

2.1.1. Odst. 1.1.2 priporoča, da imetniki licenc/spričeval o usposobljenosti za kontrolorja zračnega prometa, ki so dopolnili starost 40 let, svoje zdravniško spričevalo obnovijo/podaljšajo vsako leto. EKG je treba opraviti kot del vsakoletnega pregleda.

2.1.2 Elektrokardiogram pod obremenitvijo ali druga ustrezna kardiološka preiskava se zahteva:

2.1.2 (a) če obstajajo znaki, ki kažejo na kardiovaskularno bolezen;
2.1.2 (b) za razjasnitev elektrokardiograma v mirovanju;
2.1.2 (c) po presoji specialista letalske medicine, ki je sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino;
2.1.2 (d) pri starosti 60 let in nato vsaka štiri leta za ponovno izdajo spričevala evropskega razreda 3.

2.1.3 (a) Če krvne preiskave opravi državni organ, kot to zahteva točka b, odst. 6.1, je ocena lipidov v serumu/plazmi, vključno s holesterolom, zaradi ocene tveganja prepuščena presoji Oddelka za letalsko medicino (glejte odst. 6.1.1).

2.1.3 (b) Ocena lipidov v serumu/plazmi ob ugotovljenih večjih nepravilnosti zahteva preiskave in obravnavanje pod nadzorom specialista, sprejemljivega za Oddelek za letalsko medicino.

2.1.3 (c) Več sočasnih dejavnikov tveganja (kajenje, družinska anamneza, nepravilnosti lipidov, povišan krvni tlak itd.) zahteva kardiovaskularno oceno in obravnavanje pod nadzorom specialista, sprejemljivega za Oddelek za letalsko medicino; po potrebi skupaj s Centrom za letalsko medicino ali pooblaščenim zdravnikom.

2.1 (e) Pri starosti 65 let imetnika zdravniškega spričevala evropskega razreda 3 v Centru za letalsko medicino ponovno pregleda kardiolog, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino. Ta pregled vključuje

elektrokardiografijo ali druge preiskave, ki lahko dajo enakovredne informacije, ponovi se ob klinični indikaciji.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 2: Kardiovaskularni sistem	EMCR (ATC) 2: Kardiovaskularni sistem
2.2: Krvni tlak	2.2: Krvni tlak

2.2 (a) Krvni tlak se izmeri tako, kot je opisano v odst. 2.2.1.

2.2 (b) Kandidat, pri katerem sistolni krvni tlak stalno presega 160 mmHg in/ali diastolni 95 mmHg, ne glede na zdravljenje, se oceni kot nesposoben.

2.2 (c) Zdravljenje krvnega tlaka mora biti združljivo z varnim izvajanjem privilegijev iz ustrezne/-ih licence/-oz. ustreznega/-ih spričevala/- o usposobljenosti (glejte odst. 2.2.2). Ko kandidat začne jemati zdravila, je treba zdravniško spričevalo začasno preklicati, dokler se ne ugotovi, da ni pomembnih stranskih učinkov zdravila.

2.2 (d) Kandidati s simptomatsko hipotenzijo se ocenijo kot nesposobni.

2.2.1 Sistolni krvni tlak se izmeri ob pojavu Korotkoffovih tonov (faza I), diastoličnega pa takrat, ko toni izginejo (faza V) ali z enakovrednim elektronskim merjenjem. Če je krvni tlak zvišan in/ali je pulz v mirovanju prehitel, je treba opraviti dodatne preiskave. Merjenje krvnega tlaka mora biti opravljeno vedno na enak način, da se zagotovi enotnost izsledkov.

2.2.2 Zdravljenje zvišanega krvnega tlaka mora biti v skladu z navodili Oddelka za letalsko medicino. Zdravila, sprejemljiva za Oddelek za letalsko medicino, so:
2.2.2 (a) diuretiki, ki delujejo na Henleyjevo zanko;
2.2.2 (b) nekateri (v glavnem hidrofilni) blokatorji receptorjev beta (beta blokatorji);
2.2.2 (c) zaviralci encima angiotenzinske konvertaze (ACE-inhibitorji);
2.2.2 (d) blokatorji kalcijevih kanalov (kalcijevi antagonisti) z dolgim delovanjem;
2.2.2 (e) blokatorji receptorjev angiotenzina II.
2.2.2 (f) Na začetku zdravljenja zvišanega krvnega tlaka se posameznik oceni kot začasno nesposoben zaradi mogočih stranskih učinkov, dokler krvni tlak ni zadovoljivo uravnan brez stranskih učinkov.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 2: Kardiovaskularni sistem	EMCR (ATC) 2: Kardiovaskularni sistem
2.3: Bolezni koronarnih arterij	2.3: Bolezni koronarnih arterij

2.3 (a) Kandidat, pri katerem se sumi na bolezen koronarnih arterij, mora opraviti dodatne preiskave. Oddelek za letalsko medicino lahko oceni kot sposobnega kandidata z asimptomatsko, blažjo obliko bolezni koronarnih arterij, če so izpolnjene zahteve iz odst. 2.3.1.

2.3 (b) Kandidati s simptomatskim obolenjem koronarnih arterij ali s srčnimi znaki, uravnavanimi z zdravili, se ocenijo kot nesposobni.

2.3 (c) Kot nesposobni se ocenijo kandidati, ki so preboleli srčni infarkt. Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o njihovi sposobnosti, če so izpolnjene zahteve iz odst. 2.3.2.

2.3.1 Ob sumu na asimptomatsko bolezen koronarnih arterij se zahteva obremenitveno testiranje (elektrokardiografija), ki mu po potrebi sledijo dodatne preiskave (perfuzijska scintigrafija srčne mišice, stresni ehokardiogram, koronarna angiografija ali enakovredne preiskave, sprejemljive za Oddelek za letalsko medicino, ki ne smejo pokazati znakov ishemije miokarda (infarkta) ali močnejše stenoze koronarnih arterij.

2.3.2 Asimptomatski kandidat, ki je zmanjšal mogoče dejavnike tveganja in ki 6 mesecev po pojavu ishemične srčne bolezni (srčnem infarktu) ni potreboval nobenih zdravil za zdravljenje ishemične srčne bolečine, mora opraviti naslednje preiskave in z njimi dokazati:

2.3.2 (a) simptomatsko omejen EKG pod obremenitvijo;

2.3.2 (b) iztisni delež levega prekata nad 50 % brez pomembne nepravilnosti v gibanju stene in normalen iztisni delež desnega prekata;

2.3.2 (c) zadovoljiv zapis 24-urnega snemanja EKG

(Holter);

2.3.2 (d) koronarno angiografijo, ki kaže manj kot 30 % zožitev, ali drugo preiskavo s snemanjem, ki ne pokaže pomembnejše reverzibilne ishemije v katerikoli žili, oddaljeni od mesta prebolelega srčnega infarkta, in nobenega poslabšanja v delovanju srčne mišice, ki jo takšna žila prehranjuje.

Preiskave za spremljanje stanja terjajo vsakoleten pregled kardiovaskularnega sistema, vključno z EKG-jem pod obremenitvijo ali obremenitveno scintigrafijo. Koronarna angiografija ali druge preiskave s snemanjem so potrebne vsakih pet let od prvega dogodka, razen če so izsledki neinvazivnih preiskav, npr. obremenitveni EKG/stresna ehografija, brezhibni.

2.3 (d) Kandidate, ki so šest mesecev po premostitveni operaciji srca ali angioplastiki in/ali stentingu zadovoljivo okrevali, lahko Oddelek za letalsko medicino oceni kot sposobne, če so izpolnjene zahteve iz odst. 2.3.3.

2.3.3 Ponovno se lahko pregleda asimptomatski kandidat, ki je zadovoljivo znižal dejavnike tveganja in ki po potrebi uporablja blokatorje beta, zaviralce ACE, statine in aspirin, ki ne potrebuje nobenih zdravil za zdravljenje ishemične srčne bolečine. Ta ponovni pregled vključuje naslednje preiskave, s katerimi se dokaže:

2.3.3 (a) simptomatsko omejen EKG pod obremenitvijo do stopnje 4 po Bruceu ali enakovredno;

2.3.3 (b) iztisni delež levega prekata nad 50 % brez večje nepravilnosti gibanja sten in normalni iztisni delež desnega prekata;

2.3.3 (c) zadovoljiv zapis 24-urnega EKG, če je indiciran;

2.3.3 (d) koronarno angiografijo po zdravljenju, opravljeno ob času intervencijskega postopka, ki pokaže dober pretok; ne sme biti stenoze, večje od 50 % v katerikoli večji nezdravljeni žili, v kateremkoli venskem ali arterijskem presadku ali na mestu angioplastike/stenta, razen v žili, ki vodi do mesta infarkta; več kot dve stenozni med 30 % in 50 % znotraj žilnega drevesa nista sprejemljivi.

Celotno drevo koronarnih žil oceni kot zadovoljivo kardiolog, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino, posebno pozornost pa je treba posvetiti večkratnim stenozam in/ali večkratnim revaskularizacijam.

Nezdravljena stenoza nad 30 % v levi glavni ali proksimalni levi sprednji navzdolnji koronarni arteriji ni sprejemljiva.

Preiskave za spremljanje stanja zahtevajo vsakoleten ponoven pregled kardiovaskularnega sistema, vključno z obremenitvenim EKG-jem ali obremenitveno scintigrafijo. Koronarna angiografija ali druge preiskave s snemanjem so potrebne vsakih pet let od prvega dogodka, razen če so izsledki neinvazivnih preiskav, npr. obremenitveni EKG/stresna ehografija, brezhibni.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 2: Kardiovaskularni sistem	EMCR (ATC) 2: Kardiovaskularni sistem
2.4: Motnje srčnega ritma/prevajanja	2.4: Motnje srčnega ritma/prevajanja

2.4 (a) Kandidati s klinično pomembnejšo motnjo supraventrikularnega ritma, ne glede na to, ali je ta občasna ali stalna, se ocenijo kot nesposobni. Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o njihovi sposobnosti ob zadovoljivi kardiološki oceni v skladu z odst. 2.4.1.

2.4.1 Kakršnakoli večja motnja srčnega ritma ali prevajanja zahteva oceno kardiologa, sprejemljivega za Oddelek za letalsko medicino in ustrezno spremljanje glede ocene o sposobnosti kandidata.

(a) Takšna ocena vključuje:

- (1) EKG pod obremenitvijo po Bruceovem protokolu ali enakovredno preiskavo; testiranje mora biti do najvišje obremenitve ali z omejitvijo znakov; doseči je treba Bruceovo stopnjo 4, pokazati pa se ne sme nobena večja nepravilnost srčnega ritma ali prevajanja, prav tako ne znaki ishemije srčne mišice; razmisliti je treba o prenehanje jemanja kardioaktivnih zdravil pred testom;
- (2) 24-urno spremljanje EKG-ja (Holter), ki ne sme pokazati večje motnje ritma ali prevajanja;
- (3) 2D-Dopplersko ehokardiografijo, ki ne sme pokazati bistvenega selektivnega povečanja prekata ali večje nepravilnosti v zgradbi ali delovanju, in iztisni delež levega prekata najmanj 50 %.

(b) Dodatna ocena lahko vključuje:

- (1) ponovitev 24-urnega EKG-snemanja;
- (2) elektrofiziološko študijo;
- (3) perfuzijsko scintigrafijo srčne mišice ali enakovredno preiskavo;
- (4) magnetnoresonančno slikanje srca (MRI) ali podobno preiskavo;
- (5) koronarni angiogram ali enakovredno preiskavo.

2.4 (b) Kandidati z asimptomatsko sinusno bradikardijo ali sinusno tahikardijo se lahko ocenijo kot sposobni, če ni večjih organskih bolezenskih sprememb.

2.4 (c) Za kandidate z znaki bolezni sinusnega vozla se zahteva mnenje kardiologa v skladu z odst. 2.4.1.

2.4 (d) Kandidate z asimptomatsko ventrikularno ektopično aktivnostjo ni treba oceniti kot nesposobne, vendar se za pogoste ali zahtevne oblike zahteva popolna kardiološka ocena v skladu z odst. 2.4.1 (glejte odst. 2.4.2).

2.4 (e) Če ni drugih bolezenskih sprememb, se lahko kandidate z nepopolnim kračnim blokom ali s stabilnim odklonom leve osi oceni kot sposobne. Za kandidate s popolnim desnokračnim ali z levokračnim blokom se zahteva mnenje kardiologa po prvem pojavu v skladu z odst. 2.4.1 (glejte odst. 2.4.3).

2.4 (f) Kandidati z blokom prve stopnje in tipa Mobitz 1 A-V se lahko ocenijo kot sposobni, če ni organskih bolezenskih sprememb. Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o njihovi sposobnosti v skladu z odst. 2.4.1.

2.4 (g) Kandidati s tahikardijo s širokimi in/ali z ozkimi kompleksi se ocenijo kot nesposobni. Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o njihovi sposobnosti v skladu z odst. 2.4.1.

2.4 (h) Kandidati, pri katerih je bila opravljena ablacijska terapija, se ocenijo kot nesposobni. Oddelek za letalsko

2.4.2 Supraventrikularna ali ventrikularna ektopična aktivnost na elektrokardiogramu v mirovanju ne zahteva nujno dodatne ocene pod pogojem, da se lahko dokaže, da frekvenca ni večja od ena na minuto (na primer na podaljšanem zapisu srčnega ritma).

2.4.3 (a) Pri kandidatih, pri katerih se razvije popoln desnokračni blok v starosti nad 40 let, je potrebno obdobje stabilnega stanja, običajno 12 mesecev, preden se lahko opravi ocena sposobnosti.

2.4.3 (b) Levokračni blok je bolj običajno povezan z boleznijo koronarnih arterij in zato zahteva podrobnejšo preiskavo, ki je po potrebi lahko tudi invazivna. Kandidat za prvi pregled, ki je bil temeljito pregledan in pri njem ni bila ugotovljena nobena patologija, se lahko oceni kot sposoben. Ob novonastalega levokračnem bloku, odkritem pri pregledih za podaljšanje ali obnovo licence, se lahko presoja o sposobnosti po natančnem spremljanju in obdobju stabilnega stanja v trajanju najmanj 12 mesecev.

2.4.4 Ocena sposobnosti za kandidate, ki so uspešno prestali katetrsko ablacijo po najmanj enem letu, razen če

medicino lahko presoja o njihovi sposobnosti v skladu z odst. 2.4.1 (glejte odst.2.4.4).

2.4 (i) Kandidati s sindromom ventrikularne preekscitacije, npr. z Wolf-Parkinson-Whiteovim sindromom, se ocenijo kot nesposobni, razen če mnenje kardiologa ne potrdi, da kandidat izpolnjuje zahteve iz odst. 2.4.5.

2.4 (j) Kandidati s srčnim spodbujevalnikom se ocenijo kot nesposobni, razen če kardiolog potrdi, da kandidat izpolnjuje zahteve iz odst. 2.4.6.

elektrofiziološka študija, opravljena najmanj dva meseca po ablaciji, pokaže zadovoljive izsledke.

2.4.5 (a) Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o njihovi sposobnosti, če je izvid ustrezne kardiološke preiskave zadovoljiv, kot je navedeno v odst. 2.4.1.

2.4.5 (b) Oddelek za letalsko medicino lahko oceni asimptomatske kandidate s preeksitacijo kot sposobne, če elektrofiziološka študija, vključno z ustrezno z zdravlili povzročeno avtonomno stimulacijo, ne razkrije inducirane tahikardije s krožnim gibanjem impulzov po srčni mišici (tahikardije reentry) in je izključen obstoj več prevodnih poti.

2.4.5 (c) Snemanje Holter ne sme pokazati tendence k simptomatski ali asimptomatski tahiaritmiji.

2.4.6 Kandidati z endokardijskim spodbujevalnikom se lahko ocenijo za ponovno izdajo spričevala tri mesece po vsaditvi pod pogojem, da:

- (1) ni druge motnje, ki bi bila lahko vzrok za nesposobnost;
- (2) so bili uporabljeni sistemi z bipolarnimi vodi;
- (3) kandidat ni odvisen od srčnega spodbujevalnika, tj. da ni verjetno prenehanje dejavnosti srca, ki bi kandidata onesposobilo;
- (4) obremenitvena elektrokardiografija z omejenimi znaki do stopnje 4 po Bruceu ali enakovredno ne pokaže nepravilnosti ali znakov ishemije srčne mišice; scintigrafija je lahko koristna, če so prisotne motnje prevajanja/hitri kompleksi pri elektrokardiogramu v mirovanju;
- (5) redno spremljanje kardiologa, ki je sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino, s kontrolo spodbujevalnika in spremljanjem Holter, če so izkušnje pokazale, da bodo kakršnekoli napake (odpovedi) v delovanju srčnega spodbujevalnika najverjetneje nastopile po treh mesecih po vstavitvi; zato se ocene sposobnosti ne sme opraviti pred potekom tega obdobja; znano je, da lahko določena operativna oprema moti delovanje srčnega spodbujevalnika, zato mora biti uporabljeni srčni spodbujevalnik preizkušen, da se zagotovi, da ne povzroča motenj v delovnem okolju; dobavitelj mora dati na voljo podatke, ki to dokazujejo, in izjavo o takšnem delovanju spodbujevalnika.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 2: Kardiovaskularni sistem	EMCR (ATC) 2: Kardiovaskularni sistem
2.5: Splošno	2.5: Splošno

2.5 (a) Kandidati z boleznijo perifernih žil se ocenijo kot nesposobni pred kirurškim posegom in po kirurškem posegu. Če ni večje prizadetosti, lahko Oddelek za letalsko medicino presoja o njihovi sposobnosti, če so izpolnjene zahteve iz točke 2.5.1 (a).

2.5 (b) Kandidati z anevrizmo prsne in abdominalne (trebušne) aorte se pred kirurškim posegom in po njem ocenijo kot nesposobni. Kandidate z anevrizmo infrarenalabdominalne aorte lahko Oddelek za letalsko medicino pri pregledih za obnovo ali podaljšanje licenc oceni kot sposobne, če so izpolnjene zahteve iz točke 2.5.1 (b).

2.5.1 (a) Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti kandidata, če ni znakov obsežnejše koronarne bolezni ali večjih ateromov na drugih mestih in če ni poslabšanj v delovanju končnega organa. Ocena vključuje obremenitveni EKG in dvojno ultrazvočno preiskavo.

2.5.1 (b) Po operaciji anevrizme infrarenalabdominalne aorte brez zapletov in pod pogojem, da posameznik nima obolenja karotide in koronarne cirkulacije, lahko Oddelek za letalsko medicino presoja o sposobnosti kandidata.

2.5 (c) Kandidati s klinično pomembno nepravilnostjo katerekoli srčne zaklope se ocenijo kot nesposobni.

2.5 (d) Kandidate z manjšimi nepravilnostmi srčnih zaklop lahko Oddelek za letalsko medicino oceni kot sposobne po kardiološki oceni v skladu z odst. 2.5.1, točki c in b.

2.5 (e) Kandidati z zamenjano/operirano srčno zaklopko se ocenijo kot nesposobni. Primere z ugodno prognozo lahko Oddelek za letalsko medicino oceni kot sposobne po kardiološki oceni v skladu s točko e, odst. 2.5.1.

2.5 (f) Sistemska terapija z antikoagulantmi zaradi pljučne embolije ali DVT je vzrok za nesposobnost.

2.5.1 (c) Neopredeljeni šumi srca zahtevajo oceno Oddelka za letalsko medicino po oceni kardiologa, sprejemljivega za Oddelek za letalsko medicino. Če se meni, da so pomembni, se med dodatne preiskave vključi 2D-Dopplersko ehokardiografijo.

2.5.1 (d) Bolezni zaklopk

(1) Bikuspidna aortna zaklopka je sprejemljiva brez omejitev, če ni znakov nobene druge nepravilnosti srca ali aorte, toda nujen je ponoven pregled z ehokardiografijo vsaki dve leti.

(2) Blaga aortna stenoza (diferencialni tlak manjši od 25 mmHg ali doplerska hitrost pretoka manj kot 2 m na sekundo) je lahko sprejemljiva. Potreben bo vsakoletni ponovni pregled z 2D-Dopplersko ehokardiografijo, ki ga opravi kardiolog, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino.

(3) Aortna regurgitacija je sprejemljiva za izdajo spričevala brez omejitev le, če je blažja, brez znakov volumske preobremenitve srca. Dopplerska ehokardiografija ne sme pokazati znakov nepravilnosti ascendentne aorte. Vsakoletni ponovni pregled opravi kardiolog, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino.

(4) Bolezen mitralne zaklopke (revmatična mitralna stenoza) je običajno vzrok za nesposobnost. Prolaps lističa mitralke in blaga mitralna regurgitacija sta lahko sprejemljivi. Za kandidate z izoliranim mezosistolnim klikom običajno niso potrebne omejitve. Kandidati z nezapleno, blažjo regurgitacijo so lahko sprejemljivi ob rednem kardiološkem spremljanju stanja.

(5) Kandidati z dokazano volumsko preobremenitvijo levega prekata s povečanim premerom levega prekata na koncu diastole se ocenijo kot nesposobni.

2.5.1 (e) Kirurško zdravljenje srčnih zaklopk

(1) Asimptomatske kandidate lahko Oddelek za letalsko medicino oceni kot sposobne šest mesecev po operaciji zaklopk, če uspešno opravijo naslednje preiskave:

- (i) normalno delovanje sklop in prekatov na podlagi 2D-Dopplerske ehokardiografije;
- (ii) zadovoljiva obremenitvena elektrokardiografija z omejitvijo znakov ali enakovredno;
- (iii) dokazana odsotnost bolezni koronarnih arterij, razen če je bila ta uspešno zdravljena z revaskularizacijo;
- (iv) niso potrebna kardioaktivna zdravila;
- (v) zahteva se vsakoletni kardiološki ponovni pregled, ki vključuje obremenitveni EKG in 2D-Dopplersko ehokardiografijo, ki ju opravi kardiolog, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino.

(2) Kandidati z vsajenimi mehanskimi zaklopkami se lahko ocenijo kot sposobni, če je na voljo dokumentacija o nadziranju njihove antikoagulantne terapije.

2.5.2 Po popolni oceni in ob zdravljenju z antikoagulantmi zaradi pljučne embolije ali DVT se, potem ko je

Antikoagulanti zaradi mogoče arterijske tromboembolije so vzrok za nesposobnost. Pljučna embolija zahteva popolno oceno. Oddelek za letalsko medicino lahko oceni, da kandidati izpolnjujejo zahteve iz odst. 2.5.2.

2.5 (g) Kandidati z nepravilnostjo perikarda, miokarda ali endokarda se ocenijo kot nesposobni do popolne ozdravitve ali po kardiološki oceni v skladu z odst. 2.5.3.

2.5 (h) Kandidati s prirojenimi srčnimi hibami – pred korektivno operacijo ali po njej – se praviloma ocenijo kot nesposobni. Oddelek za letalsko medicino lahko oceni kandidate z manjšimi nepravilnostmi kot sposobne po opravljenih kardioloških preiskavah v skladu z odst. 2.5.4.

2.5 (i) Kandidat, ki mu je bilo presajeno srce ali srce/pljuča, se oceni kot nesposoben.

2.5 (j) Kandidat, ki ima v anamnezi ponavljajočo se vazovagalno sinkopo, se oceni kot nesposoben. Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti kandidate s spodbudno anamnezo, če so izpolnjene zahteve iz odstavka 2.5.5.

antikoagulantna terapija stabilna in na podlagi dokumentiranega nadzora terapije, kandidat spozna za sposobnega na podlagi izvida ustreznega specialista, sprejemljivega za Oddelek za letalsko medicino.

2.5.3 Kandidati z nepravilnostmi perikarda, miokarda in endokarda, primarnimi in sekundarnimi, se praviloma ocenijo kot nesposobni do popolne ozdravitve. Kardiovaskularna ocena po presoji kardiologa, sprejemljivega za Oddelek za letalsko medicino, bo lahko zahtevala vključitev 2D-Dopplerske ehokardiografije, obremenitvene elektrokardiografije, 24-urno EKG-spremljanje (Holter), scintigrafijo in koronarno angiografijo.

2.5.4 Kandidati s prirojenimi srčnimi napakami, tudi tisti po korektivni operaciji, so praviloma ocenjeni kot nesposobni – razen če je napaka nepomembna in ne terja nobenih zdravil. Zahteva se kardiološka ocena Oddelka za letalsko medicino. Preiskave lahko vključujejo Dopplersko ehokardiografijo, obremenitveno elektrokardiografijo (testiranje) in 24-urno snemanje EKG-ja. Potrebni so redni kardiološki pregledi. O pogostosti pregledov odloča kardiolog, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino.

2.5.5 Kandidati, ki so doživeli ponavljajoče se sinkope, morajo opraviti naslednje:

- (a) simptomatsko omejeni obremenitveni EKG z 12 odvodi do Bruceove stopnje 4 ali enakovredno, ki ga interpretira specialist, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino in ki ni pokazal nobene nepravilnosti. Če je EKG nenormalen v mirovanju, je potrebna scintigrafija srčne mišice ali stresna ehokardiografija;
- (b) 2D-Dopplerski ehokardiogram, ki ne kaže pomembnega selektivnega povečanja komor niti nepravilnosti v zgradbi oziroma delovanju srca, srčnih zaklopk, srčnih mišic;
- (c) zapis 24-urnega snemanja EKG-ja (monitoring Holter), ki ne kaže motenj prevajanja ne kompleksnih niti dlje časa trajajočih motenj ritma niti evidentne ishemije srčne mišice;
- (d) in lahko vključuje test z nagibno mizo, izveden po standardnem protokolu, ki po mnenju kardiologa, ki je sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino, ne kaže vazomotorne nestabilnosti.

Običajno bo indiciran nevrološki pregled.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 3: Respiratorni sistem	EMCR (ATC) 3: Respiratorni sistem
3.1: Splošno	3.1: Splošno

3.1 (a) Kandidat za zdravniško spričevalo evropskega razreda 3 ali njegov imetnik ne sme imeti nobenih, tj. ne prirojenih ne pridobljenih nepravilnosti respiratornega sistema, ki bi utegnile ovirati varno izvajanje privilegijev iz ustrezne/-ih licence/- oz. ustreznega/-ih spričevala/- o usposobljenosti.

3.1 (b) Posteroanteriorna radiografija prsnega koša se opravi ob klinični indikaciji.

3.1 (c) Testi pljučne funkcije (glejte odst. 3.1.1) se zahtevajo ob prvem pregledu. Kandidati z znatno zmanjšano pljučno funkcijo se ocenijo kot nesposobni.

3.1.1 Spirometrični testi se zahtevajo za prvi pregled za evropski razred 3. Razmerje med FEV1/FVC manjše od 70 % zahteva oceno specialista za bolezni dihal.

3.1 (d) Kakršnakoli večja nepravilnost zahteva dodatno oceno specialista za bolezni dihal.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 3: Respiratorni sistem	EMCR (ATC) 3: Respiratorni sistem
3.2: Motnje	3.2: Motnje

3.2 (a) Kandidati s hudimi kroničnimi obstruktivnimi boleznimi dihalnih poti se ocenijo kot nesposobni. Po potrebi se kandidati napotijo k specialistu za bolezni dihal, da poda oceno.

3.2 (b) Kandidati z reaktivnimi boleznimi dihalnih poti (bronhialna astma), ki zahtevajo terapijo z zdravili, se ocenijo v skladu z merili iz odst. 3.2.1.

3.2.1 Kandidati, ki imajo ponavljajoče se napade astme, se ocenijo kot nesposobni. Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o izdaji spričevala za evropski razred 3, če ima kandidat blago astmo, s sprejemljivimi testi pljučne funkcije in z zdravili, ki so združljivi z varnim izvajanjem privilegijev ustrezne/-ih licence/- oz. ustreznega/-ih spričevala/- o sposobnosti.

3.2 (c) Kandidati z aktivnimi vnetnimi boleznimi respiratornega sistema se ocenijo kot začasno nesposobni.

3.2 (d) Kandidati z aktivno sarkoidozo se ocenijo kot nesposobni (glejte odst. 3.2.2).

3.2.2 Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti, če je:
(a) diagnostična obravnava popolna in sistemska bolezen izključena;
(b) bolezen omejena na bezgavke v hilusih (hilarna limfadenopatija) in kandidat ne jemlje nobenih zdravil.

3.2 (e) Kandidati s spontanim pnevmotoraksom se ocenijo kot nesposobni, dokler se ne opravi popolna ocena.

3.2.3 Spontani pnevmotoraks
3.2.3 (a) Presoja o kandidatu sposobnosti je mogoča po popolnoma ozdravljenem enkratnem pnevmotoraksu in sicer po preteku določenga časa, v katerem se opravi popolna ocena respiratorne funkcije, vključno s snemanjem z magnetno resonanco (MIR) ali enakovrednim.

3.2.3 (b) Ocena sposobnosti ob podaljšanju ali obnovi spričevala je mogoča po presoji Oddelka za letalsko medicino po 6 tednih, če si kandidat popolnoma opomore po enkratnem spontanem pnevmotoraksu.

3.2.3 (c) Kandidat s ponavljajočim se spontanim pnevmotoraksom se oceni kot nesposoben. Po uspešnem kirurškem posegu, po katerem si kandidat popolnoma opomore, lahko Oddelek za letalsko medicino presoja o izdaji spričevala.

3.2 (f) Kandidati, pri katerih je potreben večji kirurški poseg na prsnem košu, se ocenijo kot nesposobni po posegu in do trenutka, ko posledice posega ne bodo več z veliko verjetnostjo ovirale varnega izvajanja privilegijev iz ustrezne/-ih licence/-, oz. ustreznega/-ih spričevala/- o usposobljenosti (glejte odst. 3.2.4).

3.2.4 Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti ob podaljšanju ali obnovi licence po pnevmonektomiji ali manjšem kirurškem posegu na prsnem košu po zadovoljivem okrevanju in po popolni diagnostični obdelavi, vključno z MRI ali enakovrednim.

Patologijo, zaradi katere je bil kirurški poseg potreben, je treba upoštevati v postopku ocene ob podaljšanju ali obnovi licence.

3.2 (g) Kandidati s pljučnim emfizemom se ocenijo kot nesposobni (glejte odst. 3.2.5).

3.2 (h) Kandidati z aktivno tuberkulozo se ocenijo kot nesposobni (glejte odst. 3.2.6).

3.2 (i) Kandidati, ki trpijo zaradi čezmerne zaspanosti v dnevnem času, vključno s sindromom spalne apneje, se ocenijo kot nesposobni (glejte odst. 3.2.7).

3.2.5 Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o kandidatovi sposobnosti, če stanje ne povzroča pomembnejših znakov.

3.2.6 Kandidati z mirujočimi ali ozdravljenimi lezijami se lahko ocenijo kot sposobni.

3.2.7 Kandidati, ki trpijo za spalno apnejo, se lahko ocenijo kot sposobni do mere, do katere so znaki, zadovoljivo zdravljenje in ocena funkcij v delovnem okolju v skladu z navodili iz 1. točke dodatka 2 k tej prilogi.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 4: Prebavni sistem	EMCR (ATC) 4: Prebavni sistem
4.1: Splošno	4.1: Splošno

4.1 Kandidat za zdravniško spričevalo evropskega razreda 3 ali njegov imetnik ne sme imeti nobenih funkcijskih ali strukturnih bolezni gastrointestinalnega trakta ali njegovih adneksov, ki bi utegnile ovirati varno izvajanje privilegijev iz ustrezne/-ih licence/-, oz. ustreznega/-ih spričevala/- o usposobljenosti.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 4: Prebavni sistem	EMCR (ATC) 4: Prebavni sistem
4.2: Motnje	4.2: Motnje

4.2 (a) Kandidati s ponavljajočimi se dispeptičnimi motnjami, ki zahtevajo uporabo zdravil, se ocenijo kot nesposobni (vendar glejte odst. 4.2.1, točki a in c).

4.2 (b) Kandidati s pankreatitisom se ocenijo kot nesposobni (vendar glejte odst. 4.2.1, točki b in c).

4.2 (c) Kandidati, ki imajo simptomatske številne žolčne kamne ali en velik žolčni kamen, se ocenijo kot nesposobni, dokler se ne opravi učinkovito zdravljenje (glejte odst. 4.2.2).

4.2 (d) Kandidat z ugotovljeno anamnezo ali klinično diagnozo akutne ali kronične vnetne bolezni črevesja (regionalni ileitis, ulcerativni colitis, diverticulitis) se oceni kot nesposoben (glejte odst. 4.2.3).

4.2 (e) Kandidat s kilo, ki bi lahko imela za posledico komplikacije, ki bi pripeljali do onesposobitve kandidata, se oceni kot nesposoben.

4.2 (f) Kandidat se oceni kot nesposoben zaradi posledic bolezni ali kirurškega posega – zlasti kakršnihkoli zapor zaradi zožitve ali kompresije – v kateremkoli delu

4.2.1 (a) Ponavljajoča se dispepsija, ki zahteva zdravljenje, se razišče z internistično preiskavo (radiološko ali endoskopsko). Laboratorijske preiskave morajo vključevati določitev koncentracije hemoglobina in preiskavo blata. Ugotovljena razjeda ali hujše vnetje zahteva dokazilo o ozdravitvi, preden Oddelek za letalsko medicino podaljša ali obnovi spričevalo.

4.2.1 (b) Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o njihovi sposobnosti, če je vzrok obstrukcije (npr. zdravilo, žolčni kamen) odpravljen.

4.2.1 (c) Vzrok za dispepsijo in pankreatitis je lahko alkohol. Če obstaja sum na odvisnost, je potrebna popolna ocena o rabi/zlorabi alkohola.

4.2.2 En sam velik žolčni kamen je lahko združljiv z oceno o sposobnosti po presoji Oddelka za letalsko medicino. Kandidat z asimptomatskimi številnimi žolčnimi kamni se lahko šteje za sposobnega, ko čaka na oceno ali zdravljenje (terapijo) do opravljene preiskave.

4.2.3 Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o kandidatovi sposobnosti, če je bolezen v ustaljeni remisiji in stabilizirana in kandidat ne jemlje nobenih zdravil oziroma le minimalne odmerke. Potrebno je redno spremljanje bolezni.

prebavnega takta ali njegovih adneksov, ki lahko povzročijo onesposobljenost kandidata.

4.2 (g) Kandidat, ki je prestal kirurški poseg na prebavnem taktu ali njegovih adneksih, pri katerem je bila opravljena popolna ali delna ekscizija ali preusmeritev kateregakoli od teh organov, se oceni kot nesposoben (glejte odst. 4.2.4).

4.2.4 Ni verjetno, da se bo posameznik lahko vrnil na delo po večjem kirurškem posegu v trebušni votlini, preden minejo najmanj 3 meseci. Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti predčasno ob podaljšanju ali obnovi spričevala, če si je kandidat popolnoma opomogel, če nima nobenih znakov in če je tveganje za sekundarne zaplete ali ponovitev bolezni minimalno in če ni verjetno, da bodo posledice operacije ovirale varno izvajanje privilegijev iz ustreznih licenc/spričeval o usposobljenosti.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 5: Bolezni presnovne, motnje hranjenja in bolezni endokrinih žlez	EMCR (ATC) 5: Bolezni presnovne, motnje hranjenja in bolezni endokrinih žlez

5.1 (a) Kandidat za zdravniško spričevalo evropskega razreda 3 ali njegov imetnik ne sme imeti kakršnekoli funkcionalne ali strukturne motnje presnove hranjenja ali endokrinih žlez, ki utegne ovirati varno izvajanje privilegijev iz ustrezne/-ih licence/-, oz. ustreznega/-ih spričevala/- o usposobljenosti.

5.1 (b) Kandidat z boleznijo presnove, motnjo hranjenja ali z boleznijo endokrinih žlez se oceni kot nesposoben (glejte odst. 5.1.1).

5.1.1 Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o kandidatovi sposobnosti, če je stanje asimptomatsko, klinično uravnoteženo in stabilno z nadomestnim zdravljenjem ali brez nadomestnega zdravljenja in če je kandidat pod rednim nadzorom specialista ustrezne stroke.

5.1 (c) Kirurški poseg na endokrinih žlezah ima za posledico nesposobnost. Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti po popolnem okrevanju, kot je opisano v odst. 5.1.1.

5.1 (d) Kandidati s sladkorno boleznijo (Diabetes mellitus) se ocenijo kot nesposobni (glejte odst. 5.1.2 in 5.1.3).

5.1.2 Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti, če izvidi pokažejo normalno toleranco na glukozo (nizek ledvični prag) ali moteno toleranco na glukozo brez diabetične patologije, ko je bolezen povsem obvladana z dieto in pod rednim nadzorom.

5.1 (e) Kandidati s sladkorno boleznijo, ki potrebujejo inzulin, se ocenijo kot nesposobni.

5.1 (f) Kandidati, ki jemljejo zdravila proti sladkorni bolezni, se ocenijo kot nesposobni.

5.1.3 Uporaba bigaundiov, zaviralcev alfa-glukozidaze in glitazonov je lahko sprejemljiva za sladkorno bolezen tipa 2, ker ne povzročajo hipoglikemije.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 6: Hematologija	EMCR (ATC) 6: Hematologija

6.1 (a) Kandidat za zdravniško spričevalo evropskega razreda 3 ali njegov imetnik ne sme imeti nobenih hematoloških bolezni, ki bi utegnile ovirati varno izvajanje privilegijev iz ustrezne/-ih licence/-, oz. ustreznega/-ih spričevala/- o usposobljenosti.

6.1 (b) Krvne preiskave so del preiskav za prvo izdajo zdravniškega spričevala, ob podaljšanju ali obnovi spričevala vsaka štiri leta do dopolnjene starosti 40 let, po tej starosti pa vsaki dve leti ali ob klinični indikaciji (glejte odst. 6.1.1).

6.1.1 Posebne analize, ki jih je treba opraviti, lahko določi Oddelek za letalsko medicino vsake države članice.

6.1 (c) Kandidat z močno lokalno ali splošno povečanimi limfnimi žlezami in patološkim hemogramom se oceni kot nesposoben (glejte odst. 6.1.3).

6.1 (d) Kandidat z akutno levkemijo se oceni kot nesposoben. Kandidati za izdajo prvega spričevala s kroničnimi levkemijami se ocenijo kot nesposobni (za oceno ob podaljšanju ali obnovi glejte odst. 6.1.4).

6.1 (e) Kandidat z močno povečano vranico se oceni kot nesposoben (glejte odst. 6.1.5).

6.1 (f) Kandidat z močno policitemijo se oceni kot nesposoben (glejte odst. 6.1.6). O oceni sposobnosti lahko presoja Oddelek za letalsko medicino, če je stanje povsem pod nadzorom in so izvidi kontrolnih pregledov dobri.

6.1 (g) Kandidat z motnjami koagulacije se oceni kot nesposoben (glejte odst. 6.1.7 in 6.1.8).

6.1.2 Anemije, dokazane z znižano koncentracijo hemoglobina, zahtevajo nadaljnje preiskave. Kandidat z anemijo, ki se ne odzove na zdravljenje, se oceni kot nesposoben. Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti v primerih, če je bil osnovni vzrok bolezni uspešno ozdravljen (npr. pri pomanjkanju železa ali pri pomanjkanju vitamina B 12) in je hematokrit ustaljen (priporočen razpon 11 g/dl–17 g/dl) ali kjer sta talasemija minor ali hemoglobinopatija diagnosticirani brez podatkov o krizah in je dokazana polna funkcionalna sposobnost.

6.1.3 Povečanje limfnih žlez zahteva dodatne preiskave. Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti ob akutnih infekcijah, ki se popolnoma pozdravijo, ali ob Hodgkinovem limfomu, ki je pozdravljen in ki je v popolni remisiji. Zaradi mogočih dolgotrajnih stranskih učinkov določenih kemoterapevtikov je treba natančno upoštevati režim zdravljenja.

6.1.4 Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti kandidata ob ponovnem podaljšanju ali obnovi spričevala ob kronični limfatični levkemiji v stadijih 0, I (in celo II) brez anemije in ob minimalnem zdravljenju ali ob dlakastocelični (ang.: hairy cell) levkemiji, če je stanje kandidata stabilno z normalno koncentracijo hemoglobina in z normalnim številom trombocitov. Potrebno je redno spremljanje zdravstvenega stanja.

6.1.5 Pri povečani vranici so potrebne nadaljnje preiskave. Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti kandidata, če je povečanje minimalno in če ni spremljajočih bolezenskih znamenj (npr. pri zdravljeni kronični malariji) oziroma kadar je povečanje vranice minimalno in povezano s kakim drugim spremljajočim stanjem (npr. Hodgkinov limfom v remisiji). Povečana vranica ne izključuje pozitivne ocene o sposobnosti, potrebno pa je, da se ocena poda na podlagi posameznega primera.

6.1.6 Policitemija zahteva preiskave. Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti kandidata, če je stanje stabilno in če se ni pokazala nobena s tem povezana patologija.

6.1.7 Večje motnje uravnavanja koagulacije krvi zahtevajo nadaljnje preiskave. Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti kandidata, če ni nobenih podatkov o nagnjenosti h krvavitvam ali trombozi in če hematološki podatki kažejo, da je to varno.

6.1.8 Če je predpisana terapija oziroma so predpisana zdravila proti strjevanju krvi, se uporabijo navodila iz odst. 2.5.2.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 7: Urinarni sistem (sečila)	EMCR (ATC) 7: Urinarni sistem (sečila)

7.1 (a) Kandidat za zdravniško spričevalo evropskega razreda 3 ali njegov imetnik ne sme imeti nobenih funkcijskih ali strukturnih bolezni urinarnega sistema ali njegovih adneksov, ki bi utegnile ovirati varno izvajanje privilegijev iz ustrezne/-ih licenc/- oz. ustreznega/-ih spričevala/- o usposobljenosti.

7.1 (b) Kandidat s kakršnimikoli znaki organske bolezni

7.1.1 Vsakršno odstopanje od normalnih laboratorijskih izvidov urina zahteva nadaljnje preiskave. Preiskave in

ledvic se oceni kot nesposoben. Pregled urina se zahteva ob vsakem zdravniškem pregledu. V urinu ne sme biti prisotnih nobenih neobičajnih patološko pomembnih sestavin. Posebno pozornost je treba posvetiti boleznim, ki imajo vpliv na sečevode ali spolne organe (glejte odst. 7.1.1).

7.1 (c) Kandidat s kamni v sečevodih se oceni kot nesposoben (glejte odst. 7.1.2).

7.1 (d) Kandidat s posledicami bolezni ali kirurških posegov na ledvicah in urinarnem traktu, ki utegnejo povzročiti njegovo onesposobitev, se oceni kot nesposoben. Kandidat z uravnoteženo nefroktomijo brez povišanega krvnega tlaka ali uremijo se lahko oceni kot sposoben (glejte 7.1.3).

7.1 (e) Kandidat, pri katerem je bil opravljen večji kirurški poseg na urinarnem traktu ali urinarnem aparatu, ki vključuje popolno ali delno ekscizijo ali preusmeritev katerekoli izmed njegovih organov, se oceni kot nesposoben, dokler ni več verjetno, da bodo posledice kirurškega posega povzročale nesposobnost (glejte odst. 7.1.3) in 7.1.4).

analiza vključujejo proteninurijo, hematurijo in glikozurijo.

7.1.2 Nesimptomatski konkrement ali podatki o ledvičnem napadu zahtevajo nadaljnje preiskave. Po končanem zdravljenju lahko Oddelek za letalsko medicino presoja o oceni sposobnosti z ustreznim spremljanjem bolezni, o čemer odloča specialist, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino. Rezidualni konkrementi so razlog, da se kandidat oceni kot nesposoben, razen če so na takem mestu, da ni verjetno, da se bodo premikali in povzročili znake.

7.1.3 Večja urološka operacija je običajno razlog, da se kandidat oceni kot nesposoben. Vendar lahko Oddelek za letalsko medicino presoja o sposobnosti kandidata, če je kandidat popolnoma brez znakov in obstaja minimalno tveganje sekundarnih zapletov ali ponovitve.

7.1.4 Presaditev ledvice ali popolna cistektomija (kirurška odstranitev mehurja) ni sprejemljiva za prvo izdajo spričevala. Oddelek za letalsko medicino lahko obravnava podaljšanje ali obnovo spričevala, če:

7.1.4 (a) je najmanj 12 mesecev po posegu presajena ledvica povsem kompenzirana in je ob minimalni imunosupresivni terapiji brez zapletov;

7.1.4 (b) je po totalni cistektomiji funkcija normalna brez znakov ponovitve bolezni, infekcije ali primarne patologije.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 8: Spolno prenosljive bolezni in druge okužbe	EMCR (ATC) 8: Spolno prenosljive bolezni in druge okužbe

8.1 (a) Kandidat za zdravniško spričevalo evropskega razreda 3 ali njegov imetnik ne sme imeti ugotovljene anamneze ali klinične diagnoze katerekoli spolno prenosljive bolezni ali druge okužbe, ki bi utegnili ovirati varno izvajanje privilegijev iz ustrezne/-ih licenc/-, oz. ustreznega/-ih spričevala/- o usposobljenosti (glejte odst. 8.1.1).

8.1 (b) Kandidat, okužen s HIV, ki vključuje zake aktivne bolezni, npr. AIDS, kompleks, povezan z AIDS-om ali prizadetost centralnega živčnega sistema, se oceni kot nesposoben. Vendar se lahko presoja o sposobnosti ob obnovitvi ali podaljšanju spričeval HIV pozitivnih kandidatov brez znakov v skladu z odst. 8.1.1 do 8.1.3.

8.1 (c) Diagnoza sifilisa ni vzrok za oceno o nesposobnosti. Vendar so znaki in zapleti te bolezni, ki ovirajo izvajanje privilegijev licence/spričevala o sposobnosti vzrok, da se

8.1.1 Posebna pozornost se posveti anamnezi naslednjih kliničnih znakov:

- (1) HIV pozitivnosti;
- (2) oslavitvi imunskega sistema;
- (3) infektivnemu hepatitisu
- (4) sifilisu.

8.1.2 Ne obstaja zahteva po rutinskem testiranju na HIV, vendar se to lahko opravi ob klinični indikaciji. Po potrditvi pozitivnosti je treba uvesti postopek strogega ocenjevanja in spremljanja bolezni, da se posameznikom omogoči, da še naprej opravljajo svoje delo pod pogojem, da ni okrnjena njihova sposobnost za izvajanje privilegijev iz licence na zahtevani ravni varnosti. Terapijo mora glede ustreznosti in stranskih učinkov oceniti specialist, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino od primera do primera. Navodila za režime testiranja so podana v 2. točki dodatka 2 k tej prilogi.

8.1.3 Ker sta nenadna onesposobitev zaradi napada ali subtilna onesposobitev zaradi kognitivne disfunkcije znani manifestaciji obolenja HIV, je temeljit nevrološki pregled del redne ocene HIV pozitivnih ljudi.

8.1.4 Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti pri ljudeh, ki so popolnoma ozdravljeni in so okrevali po primarni in sekundarni fazi bolezni.

kandidat oceni kot nesposoben (glejte odst. 8.1.4).

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 9: Ginekologija in porodništvo	EMCR (ATC) 9: Ginekologija in porodništvo

9.1 (a) Kandidatka za zdravniško spričevalo evropskega razreda 3 ali njegova imetnica ne sme imeti nobenih funkcijskih ali strukturnih nepravilnosti rodil, ki bi utegnile ovirati varno izvajanje privilegijev iz ustrezne/-ih licence/-, oz. ustreznega/-ih spričevala/- o usposobljenosti.

9.1 (b) Če se z ginekološkim pregledom ugotovi, da poteka nosečnost normalno, se lahko kandidatka oceni kot sposobna najpozneje do konca 34. tedna nosečnosti.

9.1 (c) Kandidatka, ki je prestala težjo ginekološko operacijo, se oceni kot nesposobna (glejte odst. 9.1.3).

9.1.1 Oddelek za letalsko medicino ali pooblaščen zdravnik po navodilih Oddelka za letalsko medicino mora kandidatko in njenega zdravnika pisno obvestiti o mogočih večjih zapletih med nosečnostjo.

9.1.2 Privilegiji iz licence se lahko obnovijo, potem ko je zadovoljivo potrjeno, da je kandidatka po omejitvi ali prekinitvi nosečnosti popolnoma okrevala.

9.1.3 Večji kirurški poseg na rodilih je običajno vzrok za nesposobnost. Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti ob podaljšanju ali obnovi spričevala, če je kandidatka povsem brez znakov, če obstaja le minimalno tveganje za sekundarne zaplete ali ponovitev bolezni in če ni verjetno, da bodo posledice posega ovirale varno izvajanje privilegijev licence/spričevala o usposobljenosti.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 10: Mišično-skeletne zahteve	EMCR (ATC) 10: Mišično-skeletne zahteve

10.1 (a) Kandidat za izdajo zdravniškega spričevala evropskega razreda 3 ali njegov imetnik ne sme imeti nobenih nepravilnosti kosti, sklepov, mišic in kit, tj. ne prirojenih ne pridobljenih, ki utegnejo ovirati varno izvajanje privilegijev iz ustrezne/-ih licence/-, oz. ustreznega/-ih spričevala/- o usposobljenosti (glejte odst. 10.1.1 in 10.1.2).

10.1 (b) Kandidat, ki je zelo debel, se oceni kot nesposoben (glejte odst. 10.1.3).

10.1 (c) Kandidati z osteoartritičnimi stanji ali progresivnimi stanji mišic in kit, ki imajo za posledico motnje v delovanju, se ocenijo kot nesposobni (glejte odst. 10.1.4).

10.1.1 Nenormalna telesna zgradba, vključno z debelostjo, ali oslabelost mišic lahko zahteva zdravstveno oceno (vključno oceno v delovnem okolju), ki jo potrdi Oddelek za letalsko medicino.

10.1.2 Lokomotorna disfunkcija, amputacije udov, napake, izguba funkcije in progresivne osteoartritične motnje se ocenijo od primera do primera. To opravi pooblaščen zdravnik skupaj z ustreznim operativnim izvedencem, ki pozna kompleksnost zadevnih nalog.

10.1.3 Pri tej oceni je treba upoštevati starost in indeks telesne mase kandidata.

10.1.4 Osteoartritična ali mišično-tetivna progresivna stanja so lahko prirojena ali pridobljena. Vsako motnjo v delovanju (funkcijska motna) je treba oceniti glede na njene vplive na posameznikovo sposobnost, da zadovoljivo deluje v delovnem okolju.

10.1.5 Ob manjkajočih udih s protezo ali brez proteze, lahko Oddelek za letalsko medicino obravnava podaljšanje ali obnovo spričevala po zadovoljivi oceni v delovnem okolju (glejte odst. 10.1.2).

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 11: Psihiatrične in psihološke zahteve	EMCR (ATC) 11: Psihiatrične in psihološke zahteve

11.1: Psihiatrične zahteve	11.1: Psihiatrične zahteve
11.1 (a) Kandidat za zdravniško spričevalo evropskega razreda 3 ali njegov imetnik ne sme imeti ugotovljene anamneze oziroma klinične diagnoze o kakršnikoli psihiatrični bolezni ali nezmožnosti, stanju ali motnji; tj. akutni ali kronični, prirojeni ali pridobljeni, ki bi utegnili ovirati varno izvajanje privilegijev iz ustrezne/-ih licence/-, oz. ustreznega/-ih spričevala/- o usposobljenosti. 11.1 (b) Posebno pozornost je treba nameniti (glejte odst. 11.1.1 do 11.1.6): (1) psihotičnim epizodam; (2) motnjam v razpoloženju; (3) osebnostnim motnjam, zlasti če so le-te dovolj resne, da bi lahko povzročile nepremišljena dejanja; (4) duševnim bolezenskim spremembah in nevrozam; (5) uporabi ali zlorabi psihotropnih zdravil ali drugih snovi, ne glede na to, ali je kandidat od njih odvisen ali ne. 11.1 (c) Kandidat s potrjeno diagnozo bolezni s psihotičnimi znaki, se oceni kot nesposoben (glejte odst. 11.1.2). 11.1 (d) Kandidat z dokazano nevrozo je ocenjen kot nesposoben (glejte odst. 11.1.3). 11.1 (e) Enkratni poskus samomora ali ponavljajoči se odkriti poskusi so vzrok za nesposobnost (glejte odst. 11.1.4). 11.1 (f) Zloraba alkohola in uporaba psihotropnih zdravil ali snovi, ne glede na to, ali je kandidat zasvojen ali ne, je vzrok za nesposobnost (glejte odst. 11.1.5).	11.1.1 Vprašanja, zastavljena v tem oddelku so kompleksna. Nekaj navodil je mogoče najti v poglavju o Letalski psihiatriji v Priročniku JAR FCL 3. 11.1.2 O oceni sposobnosti se lahko presoja le, če se je Oddelek za letalsko medicino prepričal, da je bila prvotna diagnoza neustrezna in netočna ali posledica enkratne toksične epizode. 11.1.3 Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti, ko kandidata pregleda specialist psihiater, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino, če je kandidat prenehal jemati psihotropna zdravila za določeno obdobje. 11.1.4 Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti po popolni obravnavi posameznega primera in bo zahteval ponovni psihološki in psihiatrični pregled. 11.1.5 Oddelek za letalsko medicino lahko obravnava izdajo spričevala šele po dveh letih popolne treznosti ali abstinence od drog. Sposobnost se lahko oceni tudi prej, tj ob podaljšanju ali obnovi po preudarku Oddelka za letalsko medicino po zdravljenju in ponovnem pregledu, ki lahko vključuje: (a) bolnišnično zdravljenje; (b) ponoven pregled pri specialistu psihiatru, sprejemljivem za Oddelek za letalsko medicino; (c) ob trajnem spremljanju stanja vključno s preiskavami krvi in poročilih kolegov v času treh let.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 11: Psihiatrične in psihološke zahteve	EMCR (ATC) 11: Psihiatrične in psihološke zahteve
11.2: Psihološke zahteve	11.2: Psihološke zahteve

11.2 (a) Kandidat, ki kaže nezmožnost za spopadanje s stresom ali težavami, povezanimi s stresom, do mere, ko je verjetno, da bodo znaki ovirali sposobnost posameznika za varno izvajanje privilegijev licence/spričevala o usposobljenosti, se oceni kot nesposoben (vendar glejte odst. 11.2.2 in 11.2.3).

11.2 (b) Kandidat za zdravniško spričevalo evropskega razreda 3 ali njegov imetnik ne sme imeti ugotovljenih

11.2.1 V okviru psihiatrične obravnave bo psihološka ocena bistvenega pomena za celovito oceno psihiatra.

11.2.2 Če se poroča o težavah, povezanih s stresom, ali so indicirane težave s stresom, ki utegnejo vplivati na varno izvajanje privilegijev iz posameznikove licence/spričevala o usposobljenosti, je lahko potrebna psihološka ocena, ki jo opravi ustrezno usposobljen specialist, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino (glejte odst. 11.2 (c)).

11.2.3 Obvladovanje stresa vključuje:

(a) obvladovanje velike delovne obremenitve;

psiholoških pomanjkljivosti, ki bi utegnile ovirati varno izvajanje privilegijev iz ustrezne/-ih licence/-, oz. ustreznega/-ih spričevala/-ih o usposobljenosti (glejte odst. 11.1.1 do 11.2.4).

11.2 (c) Če obstaja indikacija za psihološko oceno, to opravi letalski psiholog ali psiholog s širokim poznavanjem okolja kontrole zračnega prometa, ki je sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino. Ocena se po potrebi opravi pod nadzorom nevrologa ali psihiatra. (glejte odst. 11.2.2).

- (b) spopadanje z dolgčasom;
- (c) sprostitev po delu;
- (d) nadziranje tesnobe in jeze;
- (e) obvladovanje kritičnih dogodkov.

Če obstajajo indikacije o pomanjkanju veščin ali primeri glede česar koli, kar je zgoraj navedeno, se kandidat napoti na ustrezno usposobljenega specialista, sprejemljivega za Oddelek za letalsko medicino (glejte odst. 11.2 (c)).

11.2.4 Oddelek za letalsko medicino lahko zahteva psihološko oceno kot del ali kot dopolnitev specialističnega psihiatričnega ali nevrološkega pregleda, ko pooblaščen zdravnik ali organ prejme preverljive informacije od ugotovljivega (identifiable) vira, ki vzbujajo dvom o duševni sposobnosti ali osebnosti določenega človeka. Viri za te informacije so lahko nesreče ali incidenti, težave pri usposabljanju ali preverjanju strokovne usposobljenosti, delikventnost ali znanje glede varnega izvajanja privilegijev iz ustreznih licenc.

11.2.5 Psihološka ocena mora biti široka in lahko vključuje medicinsko anamnezo, podatke o življenju in teste sposobnosti, tj. poleg osebnostnih testov in psihološkega razgovora.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 12: Nevrološke zahteve	EMCR (ATC) 12: Nevrološke zahteve
12.1 (a) Kandidat za zdravniško spričevalo evropskega razreda 3 ali njegov imetnik ne sme imeti ugotovljene anamneze ali klinične diagnoze o nobenem nevrološkem stanju, ki bi utegnile ovirati varno izvajanje privilegijev iz ustrezne/-ih licence/-, oz. ustreznega/-ih spričevala/- o usposobljenosti. 12.1 (b) Naslednje stanja so vzrok za nesposobnost: (1) progresivna bolezen živčnega sistema; (2) epilepsija; (3) stanja z močno nagnjenostjo k cerebralni disfunkciji (glejte odst. 12.1.1 do 12.1.5). 12.1 (c) Sprejemljivo je lahko, če opravi preiskave specialist, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino, naslednje: (1) motnje ali izguba zavesti; (2) poškodba možganov (glejte odst. 12.1.6 do 12.1.7).	12.1.1 Kandidat z napredujočo boleznijo živčevja je ocenjen kot nesposoben, vendar so lahko sprejemljive manjše funkcionalne pomanjkljivosti, povezane s stabilno, tj. nenapredujočo boleznijo po popolni obravnavi specialista, sprejemljivega za Oddelek za civilno letalstvo. 12.1.2 Kandidat z epilepsijo je ocenjen kot nesposoben. Ena ali več epizod s konvulzijami (krči) po petem letu so vzrok za nesposobnost. Vendar je mogoče kandidata oceniti kot sposobnega, če je brez napadov in ne jemlje zdravil 10 let. Sprejemljiva je lahko epizoda, za katero se po popolnem nevrološkem pregledu ugotovi, da je imela neponovljiv vzrok, kot je poškodba ali strup. 12.1.3 Epizoda benignega Rolandskega napada je lahko sprejemljiva, če je bila diagnosticirana zgodaj, z ustreznimi dokumentirano anamnezo in s tipičnim izvidom EEG-ja. Kandidat mora biti brez znakov in se ne sme zdraviti več kot 10 let. 12.1.4 Preiskava z elektroencelegrafijo je potrebna, če je indicirana s kandidatovo anamnezo ali kliničnimi vzroki. 12.1.5 Kandidat s paroksizmalnimi spremembami v EEG-ju je ocenjen kot nesposoben. 12.1.6 Kandidat z anamnezo ene ali več epizod motenj zavesti je ocenjen kot nesposoben. Oddelek za letalsko medicino lahko oceni kot sposobnega kandidata po takšnih epizodah, če so te zadovoljivo razložene z neponovljivim vzrokom in po popolnem nevrološkem pregledu. 12.1.7 Vsako poškodbo možganov mora oceniti Oddelek za letalsko medicino in jo mora videti zdravnik nevrolog, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino. Preden se lahko kandidata oceni kot sposobnega, mora ta povsem okrevati;

tveganje za nastanek epilepsije mora biti majhno (v mejah, sprejemljivih za Oddelek za letalsko medicino).

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 13: Oftalmološke zahteve	EMCR (ATC) 13: Oftalmološke zahteve
13.1 (a) Kandidat za zdravniško spričevalo evropskega razreda 3 ali njegov imetnik ne sme imeti nobenih funkcijskih motenj oči ali njihovih adneksov oziroma nobenih aktivnih patoloških stanj; tj. prirojenih ali pridobljenih, akutnih ali kroničnih, ali nobenih posledic kirurških posegov na očeh (glejte odst. 13.1.2) oziroma nobenih poškodb, ki bi utegnile ovirati varno izvajanje privilegijev iz ustreznega/-ih licenc/-, oz. ustreznega/-ih spričevala/- o usposobljenosti. 13.1 (b) Natančne oftalmološke preiskave se zahtevajo pri prvem pregledu (glejte odst. 13.1.2). 13.1 (c) Rutinski pregled oči je sestavni del vsakega pregleda za podaljšanje veljavnosti ali obnovo spričevala (glejte odst. 13.1.3). 13.1 (d) Če se ob pregledih za podaljšanje ali obnovo spričevala pokažejo večje spremembe oziroma se lahko standardi (6/9 (0,7), 6/9 (0,7), 6/6 (1,0), N14, N5) dosežejo samo s korektivnimi lečami, predloži kandidat pooblaščenemu zdravniku izvid oftalmologa ali specialista za vid, ki je sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino. Če je refrakcijska napaka v območju od +5 do -6 dioptrij, mora biti ta pregled opravljen znotraj 60 mesecev pred splošnim zdravniškim pregledom. Če je refrakcijska napaka zunaj območja, je treba ta pregled opraviti znotraj 24 mesecev pred splošnim zdravniškim pregledom (glejte odst. 13.1.4).	13.1.1 Specialisti oftalmologi, ki jih uporabi Oddelek za letalsko medicino, morajo imeti osnovno razumevanje funkcionalnosti, ki jo potrebujejo kontrolorji zračnega prometa pri izvajanju privilegijev svojih licenc/spričeval o usposobljenosti. 13.1.2 Pri prvem pregledu za zdravniško spričevalo evropskega razreda 3 je potrebna obširna oftalmološka preiskava, ki jo opravi ali nadzoruje specialist letalske oftalmologije, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino, in vključuje: (1) anamnezo; (2) ostrino vida (od blizu, na srednje razdalje in od daleč: brez korekcije in z najboljšo optično korekcije če je potrebno; (3) objektivno refrakcijo; hiperopični kandidati, mlajši od 25 let, v ciloplegiji; (4) očesno gibljivost in binokularni vid (ostrina vida); (5) barvni vid; (6) vidna polja; (7) merjenje očesnega tlaka ob klinični indikaciji in po starosti 40 let; (8) pregled zunanjega očesa, anatomija, medio (špranjska svetilka) in fundoskopijo (pregled ozadja); (9) ocena občutljivost na kontrast in bleščanje. 13.1.3 Ob vsakem pregledu za podaljšanje licence ali njeno obnovo se opravi ocena vidne sposobnosti kandidata in se oči pregledajo glede na mogočo patologijo; pregled vključuje: (1) anamnezo; (2) ostrino vida, od blizu, na srednje razdalje in od daleč; nekorrigirano in z najboljšo optično korekcijo, ki je potrebna; (3) morfolgijo z oftalmoskopijo; (4) dodatne preiskave ob klinični indikaciji. Vse nenormalne ali dvomljive primere se napoti k specialistu letalske oftalmologije, ki je sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino. 13.1.4 Pregled vključuje: (1) anamnezo; (2) ostrino vida, od blizu, na srednje razdalje in od daleč; nekorrigirano in z najboljšo optično korekcijo, ki je potrebna; (3) refrakcijo; (4) očesno gibljivost in binokularni vid; (5) vidna polja; (6) tonometrijo nad starostjo 40 let; (7) pregled zunanjega očesa, anatomija, medio (špranjska svetilka) in fundoskopijo. Izvid se pošlje Oddelku za letalsko medicino. Če se odkrije kakršnakoli nenormalnost, ki je takšna, da obstaja dvom o očesnem zdravju kandidata, bodo potrebne dodatne oftalmološke preiskave.

13.1 (e) Kandidati za razred 3 stari nad 40 let morajo opraviti merjenje očesnega tlaka vsaki dve leti ali predložiti izvid tonometrije, ki je morala biti opravljena znotraj 24 mesecev pred pregledom.

13.1 (f) Kandidat po refraktivnem kirurškem posegu se oceni kot nesposoben (vendar glejte odst. 13.1.5).

13.1 (g) (Drug oftalmološki kirurški poseg je vzrok za nesposobnost (vendar glejte odst. 13.1.6).

13.1 (h) Keratokonus je vzrok za nesposobnost. Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti zaradi podaljšanja ali obnove spričevala, če kandidat izpolnjuje zahteve glede vidne ostrine (glejte odst. 13.1.7).

13.1.5 Oddelek za letalsko medicino lahko oceni kandidate po refraktivnem kirurškem posegu kot sposobne, če:

- (a) je bila predoperativna refrakcijska napaka manjša od +5 ali -6 dioptrij;
- (b) je bila dosežena zadovoljiva stabilnost dioptrije (dnevna variabilnost manj kot 0,75 dioptrije);
- (c) pregled očesa ne pokaže nobenih pooperativnih zapletov;
- (d) je občutljivost na bleščanje v okviru normalnih standardov;
- (e) mezopska občutljivost na kontrast ni prizadeta;
- (f) ponovni pregled opravi oftalmolog, ki je sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino, po presoji Oddelka za letalsko medicino.

13.1.6

(a) Kirurški poseg za odstranitev katarakte. Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti po dveh mesecih, in sicer pod pogojem, da so zahteve glede vida izpolnjene s kontaktnimi lečami ali z intraokularnimi lečami (monofokalnimi, netoniranimi).

(b) Ob podaljšanju ali obnovi spričevala lahko Oddelek za letalsko medicino presoja o sposobnosti običajno 6 mesecev po uspešnem kirurškem posegu. Ocena sposobnosti je lahko sprejemljiva za Oddelek za letalsko medicino po laserski terapiji mrežnice. Kandidata mora oftalmolog ponovno pregledati vsako leto.

(c) Operativni poseg zaradi glavkoma. Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti kandidata običajno 6 mesecev po uspešnem posegu. Kandidata mora ponovno pregledati oftalmolog vsakega pol leta.

(d) Zunajočesna operacija mišic. O sposobnosti lahko presoja Oddelek za letalsko medicino ne manj kot 6 mesecev po kirurškem posegu. Kandidata pregleda oftalmolog, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino.

13.1.7 Oddelek za letalsko medicino lahko presoja o sposobnosti ob podaljšanju ali obnovi po diagnozi keratokonusa pod pogojem, da:

- (a) so izpolnjene zahteve glede vida z uporabo korektivnih leč;
- (b) opravi ponoven pregled oftalmolog, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino; pogostost pregledov je prepuščena presoji Oddelka za letalsko medicino.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 14: Zahteve glede vida	EMCR (ATC) 14: Zahteve glede vida
14.1 (a) Ostrina vida na daljavo – po potrebi s korekcijo ali brez nje – mora biti 7/10 (6/9) ali boljša za posamezno oko ob ločeni uporabi Snellenovih grafov (ali enakovrednega) ob primerni osvetlitvi, binokularna ostrina vida pa mora biti 10/10 (6/6) ali boljša (glejte odst. 14.1 (i) v nadaljevanju).	14.1.1 Če klinični dokazi kažejo na to, da Snellen mogoče ne ustreza, se lahko uporabi za oceno vidne ostrine Landolt "C".
14.1 (b) Refracijska napaka pomeni odklon od emetropije, izmerjen v dioptriji največjega ametropskega meridiana. Refrakcija se izmeri s standardnimi metodami. Kandidati se glede na refrakcijske napake ocenijo kot sposobni, če izpolnjujejo v nadaljevanju navedene zahteve.	

14.1 (c) Ob prvem pregledu se lahko kandidat z refrakcijsko napako znotraj območja dioptrij +5,0/-6,0 oceni kot sposoben, če:

- (1) ni ugotovljena večja patologija;
- (2) je bila upoštevana optimalna korekcija.
- (3) opravi ponoven pregled vsakih 5 let oftalmolog ali specialist za vid, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino.

14.1 (d) Ob prvem pregledu pri kandidatu z refrakcijsko napako z astigmatizmom ta ne sme presegati 2 dioptriji.

14.1 (e) Pri kandidatih za prvo izdajo spričevala razlika v refrakcijski napaki med obema očesoma (anizometropija) ne sme presegati 2 dioptriji.

14.1 (f) Napredovanje prezbiopije je treba kontrolirati ob vsakem podaljšanju ali obnovi spričevala. Kandidat mora biti sposoben prebrati Pernaudov graf 2, (tablico) N 5 (ali drugo enakovredno tablico) z razdalje 30-50 cm in Pernaudov graf, N 14 (ali drugo podobno tablico) z razdalje 100 cm s korekcijskimi sredstvi, če so le-ta predpisana.

14.1 (g) Kandidat z diplopijo se oceni kot nesposoben (glejte odst. 14.1.5).

14.1 (h) Kandidat z nenormalno konvergenco se oceni kot nesposoben (glejte odst. 14.1.6).

14.1 (i) Kandidat z motnjami v ravnotežju očesnih mišic (heteroforija), ki (izmerjena z običajno korekcijo, če je le-ta predpisana) presega:

- 2,0 dioptrije prizme pri hiperforiji na 6 metrov;
- 10,0 dioptrij prizme pri ezoforiji na 6 metres;
- 8,0 dioptrij prizme pri eksoforiji na 6 metrov;
- 1,0 dioptrije pri hiperforiji na 33 cm;
- 8,0 dioptrije prizme pri ezoforiji na 33 cm;
- 12,0 dioptrij prizme pri eksoforiji na 33 cm,

se oceni kot nesposoben, če so fuzijske rezerve dovolj velike, da preprečijo astenopijo in diplopijo (glejte odst. 14.1.7).

14.1 (j) Kandidat z izpadi vidnega polja, ki niso v mejah normale, se oceni kot nesposoben (vendar glejte odst. 14.1 (1)).

14.1(k) Kandidat za prvo spričevalo s funkcionalno večjimi okvarami binokularnega vida, kot je ugotovil oftalmolog glede na delovno okolje, se ocenijo kot nesposobni (glejte odst. 14.1.8).

14.1 (l) Ob prvem pregledu se morajo kandidati z monokularnim vidom oceniti kot nesposobni. Ob podaljšanju ali obnovi spričevala se lahko kandidat oceni za sposobnega, če je oftalmološki pregled zadovoljiv in če stanje ne preprečuje kandidatu varnega izvajanja privilegijev te/-ga licence/spričevala o usposobljenosti

14.1.2 Ob podaljšanju ali obnovi spričevala lahko Oddelek za letalsko medicino oceni kot sposobnega kandidata z refrakcijsko napako do +5 dioptrij ali visoko mioptično refrakcijsko napako več kot -6 dioptrij, če:

- (1) ni izkazane večje patologije;
- (2) je bila upoštevana najboljša korekcija;
- (3) opravi ponoven pregled na vsaki dve leti oftalmolog ali specialist za vid, ki je sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino.

14.1.3 Ob podaljšanju ali obnovi spričevala lahko Oddelek za letalsko medicino kandidata oceni kot sposobnega, če je izvid oftalmologa, sprejemljivega za Oddelek za letalsko medicino, zadovoljiv.

14.1.4 Ob pregledih za podaljšanje ali obnovo spričevala lahko Oddelek za letalsko medicino oceni za sposobnega kandidata z razliko v refrakcijski napaki med obema očesoma do 3,0 dioptrije.

14.1.5 Preiskave na forijo pokažejo večje nepravilnosti v ravnotežju očesnih mišic. Lahko se opravi testiranje TNO, če se meni, da je to primerno. Vendar nenormalen izvid ne bo imel nujno za posledico nesposobnost.

14.1.6 Konvergenca zunaj normalnega območja lahko šteje za sprejemljivo, če ne ovira vida na blizu (30-50 cm) in vida na srednje razdalje (100 cm) s korekcijo ali brez korekcije.

14.1.7 Kandidati nad 12 dioptrij prizme pri eksoforiji se napatijo k oftalmologu zaradi ocene fuzijske rezerve.

14.1.8 Centralni vid na enem očesu, ki je pod navedenimi mejnimi vrednostmi se lahko šteje za primerne za ponovno izdajo spričevala za evropski razred 3, če sta binokularni vidni polji normalni in če je vzrok tega stanja sprejemljiv v skladu z mnenjem specialista oftalmologa, ki je sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino.

14.1.9 Preizkus ob podaljšanju ali obnovi spričevala v teh primerih vključuje funkcionalni preizkus (preizkus delovanja) v ustreznem delovnem okolju.

(glejte odst. 14.1.9).

14.1 (m) Če je mogoče zahteve glede vida izpolniti le s pomočjo korekcije, morajo očala ali kontaktne leče zagotavljati optimalne vidne funkcije in biti primerne za namene kontrole zračnega prometa. Korekcijske leče, ki se uporabljajo med izvajanjem privilegijev iz licence, morajo imetniku dovoljenja omogočati izpolnjevanje zahteve glede ostrine vida na vseh razdaljah. Za izpolnjevanje teh zahtev je dovoljeno uporabljati le ena očala (vendar glejte odst. 14.1.12).

14.1.10 Za izvajanje privilegijev iz dovoljenja je treba imeti ves čas na voljo rezervna očala z enako korekcijo.

14.1.11 Če je potrebna visoka mioptična korekcija (več kot -6 dioptrij), morajo ljudje uporabljati kontaktne leče ali očala z visokim indeksom, da se zmanjša izkrivljenje perifernega polja.

14.1.12 Če se uporabljajo kontaktne leče, morajo biti monofokalne, brezbarvne in ne ortokeratološke. Kontaktne leče za monovid se ne smejo uporabljati.

ZAhteVE	RAZLIČICE ZAhteV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 15: Razločevanje barv	EMCR (ATC) 15: Razločevanje barv

15.1 (a) Zahteva se normalno razločevanje barv. Normalno razločevanje barv je definirano kot sposobnost kandidata, da opravi Ishiharov preizkus oziroma da opravi anomaloskop kot normalni tribarvni (glejte odst. 15.1.1).

15.1.1 Šteje se, da kandidat opravi Ishiharov preizkus, če pravilno prepozna zaporedne ploskve, kot je določeno v priročniku Ishihara.

15.1.2 Kandidati, ki testa Ishihara ne opravijo, se pregledajo z anomaloskopijo (po Nagelu ali enakovredno). Test šteje za opravljenega, če je ujemanje barv tribarvno.

15.1 (b) Kandidat, ki ne opravi testov sprejemljivega razločevanja barv se šteje, da je barvno nevaren in se oceni kot nesposoben (glejte odst. 15.1.2).

ZAhteVE	RAZLIČICE ZAhteV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 16: Otorinolaringološki sistem	EMCR (ATC) 16: Otorinolaringološki sistem

16.1 (a) Kandidat za zdravniško spričevalo evropskega razreda 3 ali njegov imetnik ne sme imeti nobenih funkcijskih motenj ušes, nosu, sinusov ali žrela (vključno z ustno votlino, zobmi in z larinksom) oziroma nobenih aktivnih patoloških znakov, tj. prirojenih ali pridobljenih, akutnih ali kroničnih, oziroma nobenih posledic kirurških posegov in nobenih poškodb, ki bi utegnile ovirati varno izvajanje privilegijev iz ustrezne/-ih licence/-, oz. ustreznega/-ih spričevala/- o usposobljenosti.

16.1.1 Specialisti za ušesa, nos in za grlo, ki jih uporablja Oddelek za letalsko medicino, morajo poznati funkcionalnost, ki je potrebna za kontrolorje zračnega prometa pri izvajanju njihovih nalog iz licence.

16.1 (b) Natančne otorinolaringološke preiskave se zahtevajo ob prvem pregledu.

16.1.2 Pri prvem pregledu opravi obsežen ORL-pregled ali le-tega nadzira specialist letalske otorinolaringologije, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino.

16.1 (c) Rutinski pregled ušes, nosu in grla je sestavni del vsakega pregleda za podaljšanje ali obnovo licence (glejte odst. 16.1.3).

16.1.3 Pri pregledih za podaljšanje ali obnovo spričevala se kandidati z nenormalnim izvidom ali tisti z dvomljivimi spremembami v delu ušes, nosu in grla napotijo k specialistu letalsko-medicinske otorinolaringologije, ki je sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino.

16.1 (d) Kandidat z naslednjimi motnjami se oceni kot nesposoben:

(1) aktivni patološki proces, akutni ali kronični, v notranjem ali srednjem ušesu;

(2) neozdravljena perforacija ali disfunkcija membrane bobniča (glejte odst. 16.1.4);

(3) motnje vestibularne funkcije (glejte odst. 16.1.5);

(4) večja anomalija ali večja akutna ali kronična infekcija ustne votline ali zgornjega respiratornega trakta;

(5) večje motnje v govoru ali izvajanju glasov (glejte odst. 16.1.6).

16.1 (e) Večja omejitev prehodnosti nosnih dihalnih poti na katerikoli strani oziroma kakršnakoli disfunkcija sinusov. Te nimajo nujno za posledico nesposobnosti, in sicer pod pogojem, da ni ovirano izvajanje nalog iz licence.

16.1 (f) Kandidat s kakršnokoli motnjo v govoru ali izvajanju glasov, ki zmanjšuje razumljivost, se napoti k specialistu za govor.

16.1.4 Ena sama suha perforacija bobniča, ki ni povezana z okužbo in ki ne moti normalne funkcije ušesa, je sprejemljiva (za izdajo spričevala).

16.1.5 Kandidata s spontanim ali pozicijskim nistagmusom mora pregledati specialist, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino, ki oceni delovanje vestibularnega aparata. V takem primeru ni sprejemljiv noben nenormalen kalorični ali rotacijski vestibularni odgovor. Pri pregledih za podaljšanje ali obnovo spričevala nenormalen vestibularni odgovor v njegovem kliničnem kontekstu oceni Oddelek za letalsko medicino.

16.1.6 Če sta potrebna polna ocena in pregled delovanja (funkcioniranja), je treba ustrezno upoštevati delovno okolje, v katerem se opravljajo naloge iz licence.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 17: Zahteve glede sluha	EMCR (ATC) 17: Zahteve glede s sluha

17.1 (a) Sluh je treba preveriti ob vsakem pregledu. Kandidat mora biti sposoben, da pri testiranju posameznega ušesa pravilno razume pogovor na razdalji dveh metrov in s hrbtno obrnjenim proti pooblaščenemu zdravniku.

17.1 (b) Sluh je treba testirati z avdiometrijo čistih tonov na prvem pregledu in nato do 40. leta vsakih pet let na pregledu za podaljšanje veljavnosti ali obnovo licence ter vsaki dve leti po tej starosti (glejte odst. 17.1.1).

17.1 (c) Na prvem pregledu za zdravniško spričevalo evropskega razreda 3, ko se sluh posameznega ušesa testira ločeno, se ne sme zaslediti nikakršnega poslabšanja sluha, ki bi presegalo 20 dB (HL) pri katerikoli izmed frekvenc 500, 1.000 in 2.000 Hz oziroma več kot 35 dB (HL) pri frekvenci 3.000 Hz. Kandidat, pri katerem je izguba sluha pri dveh ali več testiranih frekvencah znotraj 5 dB (HL) v okviru tej omejitev (mejnih vrednosti), mora vsaj enkrat letno opraviti avdiometrijo čistih tonov (glejte odst. 17.1.2).

17.1 (d) Na pregledu za podaljšanje ali obnovo licence, ko se sluh posameznega ušesa testira ločeno, se ne sme zaslediti nikakršnega poslabšanja sluha, ki bi presegalo 35 dB (HL) pri katerikoli izmed frekvenc 500, 1.000 in 2.000 Hz, oziroma več kot 50 dB (HL) pri frekvenci 3.000 Hz. Kandidat, pri katerem je izguba sluha pri dveh ali več testiranih frekvencah znotraj 5 dB (HL) v okviru teh

17.1.1 Z avdiometrijo čistih tonov se preveri sluh vsaj v območju frekvenc 500–3.000 Hz. Prag slišnosti se določi, kot sledi:

500 Hz
1.000 Hz
2.000 Hz
3.000 Hz

Testiranje frekvenc pri 4.000 Hz ali nad 4.000 Hz bo omogočilo zgodnjo diagnozo izgube sluha zaradi hrupa (NIH).

17.1.2 Ob izgubi sluha, če na naslednjem vsakoletnem testiranju ni znakov nadaljnjega poslabševanja, se lahko vrne na običajno pogostost zdravniških pregledov.

omejitev (mejnih vrednosti), mora vsaj enkrat letno opraviti avdiometrijo čistih tonov (glejte odst. 17.1.2).

17.1 (e) Pri pregledu za podaljšanje ali obnovo licence lahko Oddelek za letalsko medicino kandidata z naglušnostjo oceni kot sposobnega, če test razločevanja govora pokaže zadovoljivo slušno sposobnost (glejte odst. 17.1.3).

17.1 (f) Pri prvem pregledu je uporaba slušnih pripomočkov vzrok za nesposobnost. Pri oceni sposobnosti se ob pregledu za podaljšanje ali obnovo licence kot nesposoben oceni kontrolor zračnega prometa, ki potrebuje slušne pripomočke za obe ušesi. Vendar je za podaljšanje ali obnovo licence lahko sprejemljiva uporaba enega slušnega pripomočka ali ustreznega protetičnega pripomočka (npr. posebne slušalke z uravnavanjem glasnosti posameznega ušesnega vložka (glejte odst. 17.1.4).

17.1.3 Kandidate z naglušnostjo se napoti na Oddelek za letalsko medicino, da se opravijo nadaljnje preiskave in ocena. Če se lahko dokaže zadovoljiv sluh v območju hrupa, ki ustreza normalnim delovnim pogojem, lahko Oddelek za letalsko medicino presoja o sposobnosti ob pregledu za podaljšanje ali obnovo veljavnosti licence.

17.1.4 Polna funkcionalna in okoljska ocena se opravi z izbrano protetično opremo, ki se uporablja, da se zagotovi, da je posameznik zmožen opravljati naloge iz svoje licence/spričevala o usposobljenosti in da slušalke ali drugi dejavniki ne motijo delovanja opreme. Ker se lahko zgodi izpad opreme, mora biti na voljo rezervni komplet opreme in dodatkov, npr. baterije.

ZAHTEVE	RAZLIČICE ZAHTEV IN NAVODILA
EMCR (ATC) 18: Dermatološke zahteve	EMCR (ATC) 18: Dermatološke zahteve

18.1 (a) Kandidat za zdravniško spričevalo evropskega razreda 3 ali njegov imetnik, ki ima kakršnokoli dermatološko patologijo, ki utegne vplivati na varno izvajanje privilegijev ustrezne/-ih licence/-, oz. ustreznega/-ih spričevala/- o usposobljenosti, se oceni kot nesposoben (glejte odst. 18.1.1).

18.1.1 Posebna pozornost se posveti naslednjim motnjam (glejte navodila, ki sledijo):

- hudim oblikam ekcemov (eksogenim in endogenim);
- hudi obliki luskavice;
- bakterijskim infekcijam;
- z zdravili povzročenim izpuščajem;
- buloznim izpuščajem;
- malignim kožnim spremembam;
- urtikariji.

Ob dvomih glede kakršnekoli spremembe je treba kandidata napotiti na Oddelek za letalsko medicino.

18.1.2 Kakršnokoli stanje kože, ki povzroča bolečino, nelagodje, iritacijo ali srbenje, lahko zmanjša zbranost kontrolorja zračnega prometa pri njegovem delu in tako vpliva na varnost.

18.1.3 Kakršnokoli zdravljenje, tj. z obsevanjem ali zdravili, ima lahko sistemske posledice, ki jih je treba upoštevati, preden se kandidata oceni kot sposobnega ali nesposobnega.

Dodatek 1 k Prilogi V

POMEN IZRAZOV

Izrazi, uporabljeni v tej prilogi, imajo naslednji pomen:

Problematična zloraba (uživanje) alkohola	Redno uživanje alkohola na tak način, da posega v fizično, duševno in/ali socialno dobro počutje ali pa ovira varno izvajanje nalog kontrolorja zračnega prometa.
Center za letalsko medicino (AMC)	Zdravstveni center z zdravniki, ki jih je ustrezno usposobil in pooblastil Oddelek za letalsko medicino za opravljanje zdravniških pregledov v skladu z medicinskimi standardi in zahtevami.
Pooblaščen zdravnik (AME)	Zdravnik, ki ga je ustrezno usposobil in pooblastil Oddelek za letalsko medicino za opravljanje zdravniških pregledov za izdajo zdravniških spričeval, na katerih temelji licenca kontrolorja zračnega prometa.
Oddelek za letalsko medicino (AMS)	Notranja organizacijska enota ministrstva za promet, pristojna za letalsko medicino (organ, pristojen za izvajanje in uporabo medicinsko-letalskih standardov evropskega razreda 3 (European Class 3 aeromedical standards)).
Od dne do dne	Obdobje od datuma izdaje zdravniškega spričevala do enakega datuma v ustreznem koledarskem letu; na primer: zdravniško spričevalo, izdano 23. junija 2000 kontrolorju zračnega prometa, ki je star manj kot 40 (starosti pod 40 let), poteče 23. junija 2002.
Problematična zloraba zdravil	Neprimerna uporaba katere koli snovi, ki ni bila ustrezno predpisana za določenega posameznika in/ali ovira varno izvajanje nalog kontrolorja zračnega prometa (ATCO).
Prvi	Uporablja se glede zdravniškega spričevala ali zdravniškega pregleda in pomeni za posameznika prvi primer, ko se mu izda zdravniško spričevalo za pridobitev licence ali se opravi prvi pregled, ki ima za posledico izdajo takega zdravniškega spričevala.
Licenca	Izraza "licenca" ali "licenca kontrolorja zračnega prometa" ima enak pomen kot "spričevalo o usposobljenosti in licenca" ali "licenca/spričevalo", kot se uporablja za kontrolorje zračnega prometa.
Obnova (licence/spričevala)	Postopek, s katerim se opravi zdravniški pregled po poteku veljavnosti veljavnega zdravniškega spričevala. Novo zdravniško spričevalo se izda z veljavnostjo od datuma obnove za ustrezno obdobje enega ali dveh koledarskih let od dne do dne.
Podaljšanje (veljavnosti)	Postopek, s katerim se opravi zdravniški pregled v 45 dneh pred potekom veljavnega zdravniškega spričevala, s čimer se omogoči izdaja novega spričevala z veljavnostjo od dneva poteka veljavnosti za ustrezno obdobje enega ali dveh let.

Dodatek 2 k Prilogi V

DODATNA NAVODILA

1 Sindrom spalne apneje (glejte odst. 3.2(i) in 3.2.7)

Sindrom apneje v spanju je lahko primaren (centralen) ali obstruktiven: ta se najobičajneje pojavlja pri pretežkih moških, zlasti v starosti med štiridesetim in šestdesetim letom. Sindrom je posledica pogostih epizod apneje med spanjem, ki je povezana z glasnim smrčanjem. Posnetki spanja razkrijejo apneične epizode v fazi spanja s hitrimi očesnimi gibi (REM) in fazami spanja ne-REM. Zgodi se lahko prekinitev dihalnega dela s prenehanjem krčenja in sproščanja trebušne prepone. Zgornje dihalne poti lahko ostanejo odprte celo brez zračnega toka (centralna apneja) ali pa lahko obstaja čezmerno dihalno delo (naprezanje) zaradi obstrukcije dihalnih poti. Kronično moteno nočno spanje in hipoksemija povzročata čezmerno dnevno zaspanost. To pripelje do neustreznih neosvežujočih dremanj, ki predstavljajo očitno tveganje za varno opravljanje nalog kontrolorja zračnega prometa, čigar spanje je že lahko moteno zaradi dela v izmenah. Sindrom spalne apneje se lahko razvije postopoma in ni nujno, da ga prizadeti posameznik v celoti opiše. Upoštevati ga je treba pri kakršnemkoli pojavu zaspanosti, ki se po obdobju nemotene spanja ne izboljša. Preiskave morajo vključevati respiratorne študije in snemanje spanca. Lahko se zdravi, vendar bo diagnoza zahtevala, da se kontrolor zračnega prometa oceni kot začasno nesposoben, dokler specialist, sprejemljiv za Oddelek za letalsko medicino, ne oceni vseh vidikov zdravljenja in okrevanja.

1.1 Edukacija kontrolorja zračnega prometa in njegovo upoštevanje zdravniških navodil sta bistveni komponenti ocene sposobnosti in ju potrdi ustrezen specialist.

2 Predpisane preiskave za HIV pozitivne posameznike brez znakov (glejte odst. pod 8. 1 (b) in 8.1.2)

Na splošno vključujejo predpisane preiskave ustrezno osnovno testiranje vsake tri mesece in obširnejše preiskave vsakih šest mesecev. Priporočeni obseg teh preiskav je opisan v nadaljevanju.

Prvi pregled mora vključevati popolno oceno imunološkega statusa. Pozornost je treba prav tako posvetiti prehodnim težavam (vključno s psihološkim vznemirjenjem in z uporabo psihoaktivnih snovi), ki lahko sledijo, ko se posamezniku pove, da je HIV seropozitiven.

Pregled na vsake tri mesece mora vključevati ugotavljanje statusa CD-4 in T-celic. Število CD-4 manj kot 200 na mikroliter šteje kot občutljiv pokazatelj kognitivnih sprememb.

Pregled na šest mesecev mora vključevati popolni nevrološki pregled, pri katerem se zlasti išče piramidalne znake in kakršnokoli okularno disfunkcijo. Ker lahko nastopijo napadi brez kakršnihkoli opozorilnih znakov, je EEG zelo pomemben element ocene.

Teste kognitivne funkcije je treba opraviti kot izhodiščne preiskave za primerjavo, ko je prvič ugotovljena HIV seropozitivnost, nato pa redno spremljati s preiskavami vsake tri mesece.

Dodatek 3 k Prilogi V

 Republika Slovenija Ministrstvo za promet Republic of Slovenia Ministry of Transport Zdravniško spričevalo evropskega razreda 3 <i>European Class 3 Medical Certificate</i> za licenco kontrolorja zračnega prometa <i>Pertaining to an</i> Air Traffic Controller Licence (EMC 3)	Opis <i>Description</i> Omejitve <i>Limitations</i>	Država izdajateljica <i>State of issue</i> Referenčna številka <i>Reference number</i> Primek in ime imetnika <i>Last and first name of holder</i> Datum in kraj rojstva <i>Date and place of birth</i> Datum izdaje <i>Date of issue</i> Ime, številka in podpis AME <i>AME name, number and signature</i> (St./No.) Nacionalnost <i>Nationality</i> Podpis imetnika <i>Signature of holder</i>	Izdajatelj <i>Issuing authority</i> Razred spričevala <i>Class of certificate</i> Datum prenehanja veljavnosti <i>Expiry date</i> Datum izdaje <i>Date of issue</i> Pečat izdajatelja <i>Seal or stamp of issuing authority</i>														
Povezlek minimalnih periodičnih zahtev za izdajo zdravniškega spričevala <i>Medical Certification summary of Minimum Periodic Requirements</i>																	
Prvi zdravniški pregled <i>Initial Medical Examination</i> <table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="799 1845 954 2085">Datum/Date</th> <th data-bbox="954 1845 1011 2085">Zadnji/Last</th> <th data-bbox="1011 1845 1335 2085">Naslednji/Next</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="799 1621 954 1845">Splošni pregled <i>General Examination</i></td> <td data-bbox="954 1621 1011 1845"></td> <td data-bbox="1011 1621 1335 1845"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="799 1509 954 1621">Elektrokardiogram <i>Electrocardiogram</i></td> <td data-bbox="954 1509 1011 1621"></td> <td data-bbox="1011 1509 1335 1621"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="799 1397 954 1509">Audiogram <i>Audiogram</i></td> <td data-bbox="954 1397 1011 1509"></td> <td data-bbox="1011 1397 1335 1509"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="799 1196 954 1397">Oftalmologija <i>Ophthalmology</i></td> <td data-bbox="954 1196 1011 1397"></td> <td data-bbox="1011 1196 1335 1397"></td> </tr> </tbody> </table>	Datum/Date	Zadnji/Last	Naslednji/Next	Splošni pregled <i>General Examination</i>			Elektrokardiogram <i>Electrocardiogram</i>			Audiogram <i>Audiogram</i>			Oftalmologija <i>Ophthalmology</i>				AMC Prvi pregled: AMC Obnova: potrditev AMC/AME AMS Veljavnost zdravniškega spričevala <i>Validity of Medical Certificate</i> Pod 40 – 2 leti Nad 40 – 1 leto Krvne preiskave <i>Blood Tests</i> Pod 40 – vsaka 4 leta Nad 40 – vsaki dve leti Če obstaja medicinska indikacija Elektrokardiogram <i>Electrocardiogram</i> Pod 30 – vsaka 4 leta Nad 30 – vsaki 2 leti Audiogram <i>Audiogram</i> Pod 40 – vsaka 4 leta Nad 40 – vsaki 2 leti Izčrpen oftalmološki pregled <i>Comprehensive Ophthalmological Examination</i> Pri prvem pregledu Znotraj območja +5/-6 dioptrij – vsaki 5 let Nad +5/-6 dioptrij – vsaki 2 leti Ob funkcionalni izvršitvi Tonometrija <i>Tonometry</i> Starost nad 40 – vsaki 2 leti Test pljučne funkcije <i>Pulmonary Function Test</i> Pri prvem pregledu Ob obnovi, če je medicinsko indicirano Analiza urina <i>Urinalysis</i> Pri vsakem pregledu
Datum/Date	Zadnji/Last	Naslednji/Next															
Splošni pregled <i>General Examination</i>																	
Elektrokardiogram <i>Electrocardiogram</i>																	
Audiogram <i>Audiogram</i>																	
Oftalmologija <i>Ophthalmology</i>																	

Dodatek 4 k Prilogi V**POVZETEK MINIMALNIH PERIODIČNIH ZAHTEV ZA ZDRAVNIŠKA SPRIČEVALA
EVROPSKEGA RAZREDA 3 KONTROLORJEV ZRAČNEGA PROMETA**

Prvi pregled	Center za letalsko medicino (AMC)
Izdaja zdravniškega spričevala	Center za letalsko medicino (AMC) Obnova veljavnosti, AMC ali AME
Veljavnost zdravniškega spričevala	Pod 40: 2 leti Nad 40: 1 leto
Krvne preiskave	Pri prvem pregledu Pod 40: vsaka 4 leta Nad 40: vsaki 2 leti
Rentgen prsnega koša & EEG	Če je medicinsko indiciran
Elektrokardiogram	Pri prvem pregledu Pod 30: vsake 4 leta Nad 30: vsaki 2 leti
Avdiogram	Pri prvem pregledu Pod 40: vsaka 4 leta Nad 40: vsaki 2 leti
Izčrpen oftalmološki pregled	Pri prvem pregledu Znotraj območja +5/-6 dioptrij: vsakih 5 let Nad +5/-6 dioptrij: vsaki 2 leti
Tonometrija	Nad 40: vsaki 2 leti
Funkcijski test pljuč	Pri prvem pregledu Ob obnovi licence, če obstaja medicinska indikacija
Analiza urina	Pri vsakem pregledu

Dodatek 5 k Prilogi V

OBRAZCI

Zaporedna številka	Navedba obrazca
1	VPRAŠALNIK ZA IZDAJO ZDRAVNIŠKEGA SPRIČEVALA
2	POROČILO O ZDRAVNIŠKEM PREGLEDU
3	POROČILO O ZAVRNITVI ZDRAVNIŠKEGA SPRIČEVALA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PROMET

VPRAŠALNIK ZA IZDAJO ZDRAVNIŠKEGA SPRIČEVALA
EVROPSKEGA RAZREDA 3 KONTROLORJEV ZRAČNEGA PROMETA (EMC 3)

Vprašalnik izpolnite popolno in z velikimi tiskanimi črkami. Glede podrobnih podatkov upoštevajte navodila.

VAROVANI OSEBNI PODATKI

(1) Država članica EU, ki je izdala licenco:		(2) Za kriterij zdravniškega spričevala: Prvi (1) ☐ Drugi (2) ☐ Ostali ☐	
(3) Priimek:		(4) Prejšnji priimek ali priimki:	(12) Pregled: Prvi ☐ Ponovni ali obnovitev ☐
(5) Ime:		(6) Datum rojstva:	(7) Spol Moški ☐ Ženski ☐
(8) Kraj in država rojstva:		(9) Državljanstvo:	(13) Referenčna številka:
(10) Stalno prebivališče: Država:		(11) Poštni naslov (če se razlikuje od stalnega): Država: Telefon:	(14) Vrsta licence:
Telefon: Mobilni tel.: E-naslov:		(15) Poklic (osnovni): (16) Zaposlitev:	(17) Zadnji zdravniški pregled: Datum: Kraj:
(18) Vrsta licence in pooblastila in številka licence:		(19) Omejitve ali prepovedi: Ne ☐ Da ☐ Podrobnosti:	
(20) Ali ste bili na zdravniškem pregledu že kdaj negativno ocenjeni? Ne ☐ Da ☐ Datum: Kraj: Podrobnosti:		(21) Skupno let dela v ANS:	
		(22) Število mesecev dela z licenco v ANS od zadnjega zdravniškega pregleda:	
		(23) Center ANS, v katerem pretežno delam:	
(24) Kakršnakoli letalska nesreča ali incident od zadnjega zdravniškega pregleda? Da ☐ Ne ☐ Datum: Kraj: Podrobnosti:		(25) Vrsta dela:	
		(26) Zdajšnja glavna aktivnost: Učenec ☐ Kontrolor ☐	
(27) Ali uživate alkohol? ☐ Ne ☐ Da, količina v enotah tedensko:		(28) Ali trenutno prejimate kakršnakoli zdravila? Ne ☐ Da ☐ Navedite zdravila, odmerek in začetek jemanja:	
(29) Ali kadite? ☐ Nikoli ☐ Ne, datum prenehanja: ☐ Da, vrsta in količina:			

Splošni zdravstveni in anamnestični podatki: Ali ste že kdaj imeli te težave (Označi s križcem)?

Pri ponovnem pregledu označite le polja, pri katerih so nastale spremembe; če ni bilo sprememb, napišite to v opombah.

Da		Ne		Da		Ne		Družinske bolezni:		Da		Ne	
101 Težave z očmi/očesne operacije			112 Nos, žrelo, težave z govorom			123 Malaria ali druga tropska bolezen			170 Bolezen srca				
102 Kadarkoli nosili očala ali kontaktne leče?			113 Poškodba glave ali nezavest			124 Pozitiven HIV-test			171 Visok krvni tlak				
103 Spremenili dioptrijo očal od zadnjega pregleda.			114 Pogosti ali močni glavoboli			125 Spolna nalezljiva bolezen			172 Zvišan holesterol				
104 Seneni nahod, druge alergije			115 Omotica ali omedlevica			126 Sprejem v bolnišnico			173 Epilepsija				
105 Astma ali druge pljučne bolezni			116 Izguba zavesti			127 Kakršnakoli bolezen/poškodba			174 Duševna bolezen				
106 Težave s srcem ali z ožiljem			117 Nevrološke motnje, epilepsija, krči, ohromitev ipd.			128 Obisk pri zdravniku od zadnjega zdravniškega pregleda			175 Sladkorna bolezen				
107 Visok ali nizek krvni tlak			118 Psihološke ali psihiatrične težave			129 Zavrnjeno življenjsko zavarovanje			176 Tuberkuloza				
108 Ledvični kamen, kri v urinu			119 Alkoholizem, jemanje drog			130 Zavrnjeno letalsko dovoljenje			177 Alergije/astma/ekcem				
109 Sladkorna ali druga bolezen			120 Poizkus samomora			132 Zdravstvena zavrnitev za vojaško službo			178 Dedna bolezen				
110 Trebušne, jetrne ali črevesne težave			121 Morska bolezen, ki jo je treba zdraviti						179 Glavkom (zeleni mrena)				
										Samo za ženske:			
										150 Ginekološke menstrualne			

111 Naglušnost, težave s sluhom			122 Slabokrvnost, srpastocelična anemija			133 Pridobitev invalidnine ali odškodnine za poškodbo			težave		
									151 Ali ste noseči?		

(30) Opombe: Če ni bilo sprememb od prejšnjega pregleda, navedite:

(319 Izjava: S tem izjavljam, da sem pozorno pretehtal/-a trditve, ki sem jih navedel/-la zgoraj in da so po vsem mojem prepričanju popolne in točne ter da nisem zamočlal/-la kakršnega pomembnega podatka ali navedel/-la zavajajoče trditve. Če bi navedel/-la kakršnokoli lažno trditev glede tega vprašalnika, pristajam, da lahko pooblaščen zdravnik zavrne izdajo zdravniškega spričevala ali prekliče že izdano zdravniško spričevalo brez možnosti pritožbe na katerokoli pravno ustanovo. PRIVOLITEV V DAJANJE ZDRAVSTVENIH PODATKOV: S tem dovoljujem, da se da zdravstveni podatek, ki je zajet v tem spričevalu ali katerikoli drugi prilogi in je kakorkoli namenjen letalskemu zdravniku, pooblaščenemu zdravniku ali letalski sekciji druge države v sklopu držav članic EU, če je seveda to potrebno. Podatki se bodo uporabili v papirni ali elektronski obliki izključno zaradi ocene zdravstvenega stanja. Podatke hrani Oddelek za letalsko medicino pri ministrstvu za promet, dostop do njih pa imava moj pooblaščen zdravnik in jaz v skladu z veljavnimi predpisi o varovanju zdravstvenih podatkov. Zaupnost zdravstvenih podatkov se mora vedno upoštevati.

Datum

Podpis prosilca

Podpis pooblaščenega zdravnika (priče)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PROMET
POROČILO O ZDRAVNIŠKEM PREGLEDU
EVROPSKEGA RAZREDA 3 KONTROLORJEV ZRAČNEGA PROMETA
VAROVANI OSEBNI PODATKI

(201) Pregled Prvi ☐ Ponovni ☐ Razširjeni ☐ Posebni ☐	(202) Višina (cm)	(203) Teža (kg)	(204) Barva oči	(205) Barva las	(206) Krvni tlak sede (mmHg) Sistolični Diastolični	(207) Utrip – v mirovanju Frekvenc a /min Ritem ritmičen ☐ neritm. ☐
---	----------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--	--

Klinični pregled: označite vsako postavko Normalno Nenormalno Normalno Nenormalno

(208) Glava, obraz, vrat, lasišče (209) Usta, žrelo, zobje (210) Nos, sinusi (211) Ušesa, bobniča, mobilnost bobničev (212) Očesa – orbiti in adneksi, vidni polji (213) Očesa – zenici in očesni ozadji (214) Očesa – očesna gibljivost, nistagmus (215) Pljuča, prsi, dojki (216) Srce (217) Žilni sistem	(218) Trebuh, kila, jetra, vranica (219) Anus, rektum (220) Urogenitalni sistem (221) Endokrini sistem (222) Zg. in sp. okončine, sklepi (223) Hrbtenica, drugi lokomotorni aparat (224) Nevrološki status, refleksi (225) Psihiatrični status (226) Koža, znamenja, limfno tkivo (227) Splošni sistemski status
--	---

(228) **Opombe:** Opišite nenormalnosti. Pred vsako opombo vstavi ustrezno številko.

Ostrina vida

(229) Ostrina pri razdalji 5m/6m

	Brez korekcije	Očala	Kontakt ne leče
Desno oko		Korekcija na	
Levo oko		Korekcija na	
Obe očesi		Korekcija na	

(230) Vid na 1 m N14 na 100 cm	Brez korekcije	S korekcijo
	Da Ne	Da Ne
Desno oko		
Levo oko		
Obe očesi		

(231) Vid na bližino	Brez korekcije	S korekcijo
	Da Ne	Da Ne
Desno oko		
Levo oko		
Obe očesi		

(232) Očala	(233) Kontaktne leče
Da ☐ Ne ☐ Vrsta:	Da ☐ Ne ☐ Vrsta:
Refrakcija Sph	Cilinder Os Dodatno
Desno oko	
Levo oko	

(313) Zaznavanje barv	Normalno ☐ Nenormalno ☐
Psevdoizokromatične plošče	Vrsta: Ishiharov test (24 plošč)
Število plošč:	Število napak:

(234) Sluh (če 241 ni opravljen)	Desno uho	Levo uho
Pogovorni glas (2 m) obrnjen s hrbtnom	Da ☐ Ne ☐	Da ☐ Ne ☐

(236) Pljučna funkcija**(237) Hemoglobin**

FEV ₁ /FVC _____ % Normalno ☐ Nenormalno ☐	_____ g/dl Normalno ☐ Nenormalno ☐
--	---

(235) Analiza urinaNormalna ☐ Nenormalna ☐

Glukoza	Proteini	Kri	Drugo
---------	----------	-----	-------

Spremljajoči izvidi	Normalno	Nenormalno/Komentar
(238) EKG		
(239) Avdiogram		
(240) Oftalmološki		
(241) ORL		
(243) Krvni lipidi		
(244) Pljučna funkcija		
(246) Drugo		

(247) Priporočila pooblaščenega zdravnika:

Ime in priimek prosilca: _____	Datum rojstva: _____
☐ Ustreza razredu EMC 3 ☐ Izdano spričevalo za EMC 3 razred z veljavnostjo od _____ do _____ ☐ Ne ustreza razredu _____ (JAR-FCL 3, odstavek _____) ☐ Napoten v nadaljnjo ocenitev. Če da, zakaj in komu?	
(248) Pripombe, prepovedi, omejitve:	

Avdiometrija				
Hz	500	1.000	2.000	3.000
Desno				
Levo				

(249) Izjava pooblaščenega zdravnika:

Izjavljam, da sem osebno/je moja skupina zdravnikov pregledal/-a prosilca/-ko, navedenega/-no v tem Poročilu o zdravniškem pregledu, in da so v njem vključno z mogočimi dodatnimi izvidi navedene popolne in točne ugotovitve.

(250) Kraj in datum:

Ime in priimek ter naslov pooblaščenega zdravnika:

Žig pooblaščenega zdravnika
in številka pooblastila:

Podpis pooblaščenega zdravnika:

E-naslov:
Telefon:
Telefaks:

POROČILO O ZAVRNITVI ZDRAVNIŠKEGA SPRIČEVALA

KANDIDAT: Ime in priimek:		
Naslov:		
Datum rojstva:		
Številka:		
DATUM ZDRAVNIŠKEGA PREGLEDA:		
RAZRED ZDRAVNIŠKEGA SPRIČEVALA, KI JE BILO ZAVRNJENO:		
AMC 3 ŠT.:		
VZROKI ZAVRNITVE:		
Ugotavljamo, da zaradi zgoraj navedenih ugotovitev ne izpolnujete zdravstvenih zahtev iz Pravilnik o licenci kontrolorja zračnega prometa za izdajo zgoraj navedenega razreda zdravniškega spričevala. Zato vam je bila izdaja zahtevanega zdravniškega spričevala zavrnjena. Če želite, lahko predlagate ponovni pregled te ugotovitve. Vlogo naslovite na Oddelek za letalsko medicino države, v kateri ste zaprosili za izdajo zdravniškega spričevala. V vašem primeru vlogo pošljite na naslov: Ministrstvo za promet, Oddelek za licenciranje osebja in letalsko medicino, Langusova 4, 1535 Ljubljana.		
Ker ne izpolnujete zdravstvenih zahtev za zdravniško spričevalo, od izdaje tega poročila prenehajo vaše pravice za izvajanje privilegijev in ratingov, ki izhajajo iz vaše licence.		
Datum:	Ime in priimek (TISKANE ČRKE) ter podpis pooblaščenega zdravnika:	Številka pooblaščenega zdravnika:

Priloga VI

MEDICINSKE VARNOSTNE ZAHTEVE ZA IZVAJANJE PRIVILEGIJEV KONTROLORJA ZRAČNEGA PROMETA**1.1 Splošno**

Imetniki licence kontrolorja zračnega prometa in licence učenca kontrolorja zračnega prometa (v nadaljnjem besedilu: imetnik licence) morajo dosegati minimalni standard zdravstvene sposobnosti kot zagotovilo, da so sposobni za opravljanje dela kontrolorja zračnega prometa in da se kar najbolj omeji tveganje za njihove onesposobljenosti, da bi ogrozila varnost zrakoplova.

Oddelek za letalsko medicino uporablja minimalne medicinske standarde za prve in obnovitvene zdravniške preglede za izdajo zdravniških spričeval.

Zahteve in navodila iz te priloge, ki se nanašajo na kontrolorje zračnega prometa, se uporabljajo tudi za drugo strokovno osebje navigacijskih služb zračnega prometa, ki za svoje delo potrebuje licenco ali dovoljenje za delo.

1.2 Imetniki licence učenca kontrolorja zračnega prometa in licence kontrolorja zračnega prometa**1.2.1 Zahteve**

Kontrolor zračnega prometa ne sme opravljati del kontrole zračnega prometa, če nima veljavnega zdravniškega spričevala.

Učenec kontrolor zračnega prometa ne sme opravljati del kontrolorja zračnega prometa pod nadzorom, če nima veljavnega zdravniškega spričevala.

Imetnik licence učenca kontrolorja zračnega prometa in licence kontrolorja zračnega prometa, ki ne opravi zdravniškega pregleda, ne sme opravljati del kontrolorja zračnega prometa, četudi prejšnjo zdravniško spričevalo, ki ga ima, morda še ni poteklo.

Imetnik licence učenca kontrolorja zračnega prometa in licence kontrolorja zračnega prometa, ki ne opravi zdravniškega pregleda ali ima kakršne koli zdravstvene omejitve ali obolenja, vpisane v zdravniško spričevalo, mora o tem takoj obvestiti neposrednega vodjo enote služb zračnega prometa, v kateri opravlja naloge kontrole zračnega prometa (v nadaljnjem besedilu: uprava enote).

Imetnik licence, ki se začne zavedati zmanjšanja svoje zdravstvene sposobnosti za varno izvajanje privilegijev iz svoje licence, o tem pred prvim izvajanjem slednjih obvesti upravo enote.

Uprava enote mora obvestiti pristojni upravno-strokovni nadzorni organ, če je bil imetnik licence ocenjen kot zdravstveno nesposoben za opravljanje del kontrolorja zračnega prometa.

1.2.2 Navodila

Imetnik licence je odgovoren za zagotavljanje veljavnega zdravniškega spričevala, če izvajalec služb zračnega prometa, pri katerem imetnik zdravniškega spričevala izvaja privilegije iz svoje licence, tega ne zagotavlja v skladu z zahtevami sistema obvladovanja varnosti po določbah Uredbe Komisije (ES) št. 2096/2005 z dne 20. decembra 2005 o skupnih zahtevah za izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa (UL L št. 335 z dne 21. 12. 2005, str. 13).

Imetniki licence kontrolorja zračnega prometa dajo svoja zdravniška spričevala evropskega razreda 3 obnoviti v skladu z roki, ki so določeni v dodatku 4 k prilogi V pravilnika. Oddelek za letalsko medicino lahko po svoji presoji zahteva dodatne zdravniške preglede, če se pri izvajanju privilegijev iz licence posumi, da je njihovo izvajanje lahko moteno iz zdravstvenih razlogov. Oddelek za letalsko medicino mora s tem v zvezi določiti tiste zdravniške preglede, ki jih bo zahteval, in tiste, ki jih lahko opravijo pooblaščen zdravniki letalske medicine.

1.3 Poškodba, bolezen in nosečnost

1.3.1 Zahteve

Veljavnost zdravniškega spričevala imetnika licence, ki ima poškodbo ali bolezen, katere posledica je njegova nesposobnost, se začasno preklicuje, imetnik pa mora o svojem stanju obvestiti Oddelek za letalsko medicino.

Imetnica licence, ki utemeljeno sumi, da je noseča, mora o tem obvestiti Oddelek za letalsko medicino.

Oddelek za letalsko medicino lahko naloži kakršne koli omejitve ali pogoje, za katere meni, da so primerni za zdravniško spričevalo, imetnica oziroma imetnik zdravniškega spričevala pa ne sme opravljati del kontrole zračnega prometa, če teh omejitev ali zahtev ne izpolnjuje.

1.3.2 Navodila

Kadar je zdravniško spričevalo začasno preklicano zaradi poškodbe ali bolezni, Oddelek za letalsko medicino sporoči imetniku licence morebitne pogoje ali postopke, potrebne za odpravo začasnega preklica.

Morebitne naložene omejitve ali pogoji morajo biti razločno navedeni v zdravniškem spričevalu, da uprava enote iz njega lahko razbere, ali jih zadevni kontrolor upošteva.

Opomba:

Primer pogoja, navedenega v zdravniškem spričevalu, bi bila zahteva, da kontrolor nosi korekcijska očala.

Najdaljše možno trajanje bolezni kontrolorja zračnega prometa, preden se šteje, da je zdravniško spričevalo začasno preklicano in se o tem obvesti Oddelek za letalsko medicino, je en mesec.

1.4 Psihoaktivne snovi (alkoholne pijače ter problematične droge in zdravila)

Kateri koli kontrolor zračnega prometa, ki opravlja naloge kontrole zračnega prometa, ko je pod vplivom psihoaktivnih snovi, se lahko ne zaveda, da sta njegova presoja in spretnost toliko poslabšani,

da njegovo delo ni varno. Možen tak primer je, da se zlorablja psihoaktivne snovi, ki jih je kot zdravila predpisal zdravnik ali pa so bile za manjše obolenje dobljene brez recepta.

Če neposredni vodja posumi, da sta kontrolor zračnega prometa in učenec kontrolorja zračnega prometa pod vplivom psihoaktivne snovi, mora takoj odrediti, da njuno delovno dolžnost prevzame drug kontrolor zračnega prometa oziroma učenec kontrolorja zračnega prometa, za osumljenca pa od letalskega inšpektorja zahtevati preizkus s sredstvi ali napravami za merjenje alkohola oziroma napotitev na strokovni pregled.

1.4.1 Zahteva

Imetnik licence učenca kontrolorja zračnega prometa ali licence kontrolorja zračnega prometa ne sme opravljati nalog kontrole zračnega prometa, ko je pod vplivom psihoaktivnih snovi, vključno s kakršnimi koli zdravili, ki utegnejo negativno vplivati na sposobnost za zagotavljanje varne kontrole zračnega prometa.

Odgovornost imetnika licence učenca kontrolorja zračnega prometa in licence kontrolorja zračnega prometa je, da pred in med opravljanjem nalog kontrole zračnega prometa ne jemlje zdravil, ki bi lahko škodljivo vplivala na njegovo delovno sposobnost. Pristojni organ za letalsko medicino zagotovi, da so imetniki licenc sposobni pridobiti potrebne nasvete in/ali informacije, ki jim bodo omogočile odločitve, ali naj opravljajo naloge kontrole zračnega prometa, ko jemljejo določena zdravila, ali ne.

Uprava enote mora imeti vpeljan postopek za nadziranje kontrolorjev glede zlorabe psihoaktivnih snovi. Kontrolor, za katerega se sumi, da je pod vplivom teh snovi, je nemudoma odstranjen z operativnega mesta, pristojni organ za letalsko medicino pa je o tem obveščen.

1.4.2 Navodila

Oddelek za letalsko medicino zagotavlja, da imetnikom licenc lahko zaprosijo za nasvete in/ali dobijo informacije v obliki letalskih informativnih okrožnic o tem, katera predpisana ali nepredpisana zdravila bodo ali bi lahko toliko zmanjšala njihovo sposobnost, da ne smejo opravljati nalog kontrolorja zračnega prometa.

Oddelek za letalsko medicino, ki pripravlja postopke za nadziranje kontrolorjev glede zlorabe alkohola ali drog, pri tem uporablja priložo 1 k Čikaški konvenciji in dokument ICAO Doc 9654 (Priročnik o preprečevanju problematične uporabe snovi na delovnem mestu v letalstvu, 1995).

191. Pravilnik o spremembi in dopolnitvi Pravilnika o strokovnem usposabljanju osebja za obratovanje žičniških naprav

Na podlagi prvega odstavka 49. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb (Uradni list RS, št. 126/03) izdaja minister za promet

P R A V I L N I K
o spremembi in dopolnitvi Pravilnika o strokovnem usposabljanju osebja za obratovanje žičniških naprav

1. člen

V Pravilniku o strokovnem usposabljanju osebja za obratovanje žičniških naprav (Uradni list RS, št. 111/06, 29/07 in 13/08) se v 1. točki 7. člena doda nova druga alineja, ki se glasi:

– »končana najmanj osnovna šola in tri leta delovnih izkušenj na žičniški napravi ali«.

V dosedanji tretji alineji, ki postane četrta alineja, se beseda »vlečnici« nadomesti z besedilom »žičniški napravi«.

Dosedanje druga do četrta alineja postanejo tretja do peta alineja.

2. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-212/2008
Ljubljana, dne 13. januarja 2009
EVA 2008-2411-0094

dr. Patrick Vlačič l.r.
Minister
za promet

192. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o žganih pijačah

Na podlagi tretjega odstavka 64. člena, drugega odstavka 78. člena in drugega odstavka 90. člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08) izdaja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

P R A V I L N I K
o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o žganih pijačah

1. člen

V Pravilniku o žganih pijačah (Uradni list RS, št. 75/08) se v drugem odstavku 11. člena številka »30« zamenja s številko »37,5«.

2. člen

Besedilo 21. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Poleg označb, ki jih določata pravilnik, ki ureja označevanje predpakiranih živil, in Uredba 110/2008/ES, morajo žgane pijače z geografsko označbo, proizvedene v Republiki Sloveniji, vsebovati še:

– kratico preskusnega laboratorija, ki je opravil ugotavljanje skladnosti, in številko poročila o skladnosti. V kolikor kratica preskusnega laboratorija in številko poročila o skladnosti nista navedeni na etiketi, je potrebno na etiketi navesti mesto, kje na embalaži se nahajata;

– količino, za katero je bilo izdano poročilo (neobvezno).«

3. člen

(1) Drugi odstavek 11. člena pravilnika, spremenjen v skladu s 1. členom tega pravilnika, se začne uporabljati najpozneje 20. maja 2009.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je Domači rum, proizveden in označen v skladu z 11. členom Pravilnika o žganih pijačah (Uradni list RS, št. 75/08) pred 20. majem 2009, lahko v prometu do prodaje zalog.

4. člen

(1) Žgane pijače z geografsko označbo morajo biti označene skladno s prvo in drugo alinejo 21. člena pravilnika, spremenjenega v skladu z 2. členom tega pravilnika, najpozneje do 31. julija 2010.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka so lahko žgane pijače z geografsko označbo, proizvedene in označene v skladu z 21. členom Pravilnika o žganih pijačah (Uradni list RS, št. 75/08) pred 31. julijem 2010, v prometu do prodaje zalog.

5. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-457/2008
Ljubljana, dne 15. januarja 2009
EVA 2008-2311-0183

prof. dr. Milan Pogačnik l.r.
Minister
za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

193. Spremembe Seznama tehničnih specifikacij za motorna in priklopna vozila (z najmanj štirimi kolesi) (8. sprememba)

Na podlagi 5. člena Pravilnika o ES-homologaciji motornih vozil (Uradni list RS, št. 84/02, 80/04, 75/05, 86/06 in 82/07) objavlja minister za promet

S P R E M E M B E S E Z N A M A
tehničnih specifikacij za motorna in priklopna vozila (z najmanj štirimi kolesi) (8. sprememba)

I.

V Seznamu tehničnih specifikacij za motorna in priklopna vozila (z najmanj štirimi kolesi) (Uradni list RS, št. 61/04, 142/04, 75/05, 88/05 – popr., 45/06, 108/06, 15/07, 82/07 in 41/08) se v stolpcu »Prenehanje veljavnosti« vnesejo naslednji podatki:

- pri TSV 102/02: »Prenehanje veljavnosti 1. februarja 2009. Homologacije ostajajo še naprej v veljavi«;
- pri TSV 120/01: »Prenehanje veljavnosti 7. februarja 2011 za vozila kategorij M1 in N1 ter 7. avgusta 2012 za vozila ostalih kategorij. Homologacije ostajajo še naprej v veljavi«;
- pri TSV 141/01: »Prenehanje veljavnosti 1. februarja 2009. Homologacije ostajajo še naprej v veljavi.«

II.

V seznam se na ustrezna mesta, po naraščajočih številkah številčnih oznak, dodajo tri nove vrstice, ki se glasijo:

Številčna oznaka	Naslov tehnične specifikacije In področje njene veljavnosti	Začetek veljavnosti In začetek obvezne uporabe	Prenehanje veljavnosti
»TSV 102/03	Tehnična specifikacija TSV 102/03 o ukrepih proti onesnaževanju zraka z emisijami iz motornih vozil. Velja za vozila kategorij M1, M2, N1 in N2, katerih referenčna masa ne presega 2610 kg (2840 kg).	Začetek veljavnosti: 1. februarja 2009. Začetek obvezne uporabe: glej točko 5 tehnične specifikacije.«.	
»TSV 120/02	Tehnična specifikacija TSV 120/02 o vgradnji svetlobnih in svetlobno signalnih naprav na motorna in priklopna vozila. Velja za vsa vozila kategorij M, N in O.	Začetek veljavnosti: 1. februarja 2009. Začetek obvezne uporabe: glej točko 5 tehnične specifikacije.«.	
»TSV 141/02	Tehnična specifikacija TSV 141/02 o homologaciji težkih vozil glede na njihove emisije (Euro IV in V). Velja za vozila kategorij M in N z referenčno maso nad 2.610 kg.	Začetek veljavnosti: 1. februarja 2009. Začetek obvezne uporabe: glej točko 5 tehnične specifikacije.«.	

Št. 007-199/2008
Ljubljana, dne 16. januarja 2009
EVA 2008-2411-0090

dr. Patrick Vlačič l.r.
Minister
za promet

USTAVNO SODIŠČE

194. Odločba o delni razveljavitvi četrtega odstavka 12. člena Zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije

Številka: U-I-25/08-11
Datum: 15. 1. 2009

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti, začetem s pobudo Ivana Povšeta, Šempeter, in drugih, ki jih zastopa odvetniška družba Ferfolja, Ljubič in partnerji, o. p., d. n. o., Ljubljana, na seji 15. januarja 2009

o d l o č i l o:

V četrtem odstavku 12. člena Zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (Uradni list RS, št. 41/99, 25/04 in 69/04 – ur. p. b.) se razveljavi besedilo: », vendar le še za naslednji mandat«.

O b r a z l o ž i t e v

A.

1. Pobudniki izpodbijajo četrty odstavek 12. člena Zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (v nadaljevanju ZKGZ), ki določa, da je mandatna doba članov organov Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (v nadaljevanju KGZS) štiri leta in da so člani KGZS lahko po izteku enega mandata ponovno voljeni oziroma imenovani, vendar le še za naslednji

mandat. Zatrjujejo neskladje izpodbijane določbe z 2. členom, z drugim odstavkom 14. člena, s 15. členom, s 33. in s 67. členom, z drugim odstavkom 42. člena, s 43. in s 74. členom Ustave ter s 25. členom Mednarodnega pakta o političnih in državljanskih pravicah (Uradni list SFRJ, št. 7/91 in Uradni list RS, št. 35/92, MP, št. 9/92 – v nadaljevanju Pakt).

2. Pobudniki navajajo, da bi bilo treba glede volilne pravice za volitve v svet zbornice, ki je predstavniški organ KGZS, smiselno uporabljati določbe o volilni pravici iz 43. člena Ustave in da bi zato moral ZKGZ pasivno volilno pravico za članstvo v organih zbornice urediti smiselno enako kot velja za volilno pravico pri volitvah v Državni zbor, to je zgolj z upoštevanjem članstva in splošne starostne omejitve. Izpodbijana ureditev, ki omejuje mandat samo na dve zaporedni obdobji, naj bi pomenila prekomeren poseg v pravico iz 43. člena Ustave, saj za nobeno drugo funkcijo v državnih organih, posebej ne za poslansko mesto v Državnem zboru, ni predpisana takšna ali podobna omejitev. Taka omejitev pasivne volilne pravice naj bi bila tudi v neskladju s 25. členom Pakta, po katerem ima vsakdo pravico do sodelovanja brez nerazumnih omejitev pri upravljanju javnih zadev.¹ Neskladje z drugim odstavkom 14. člena Ustave pobudniki utemeljujejo z navedbo, da predpisi, ki urejajo obvezno združevanje v druge zbornice, na primer Obrtni zakon (Uradni list RS, št. 50/94 in nasl. – v nadaljevanju ObrZ), ki ureja Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije, ne določajo takšne omejitve in prepuščajo vsaki zbornici, da zase avtonomno uredi volilno pravico za volitve v svoje organe. Za tako razlikovanje med zbornicami naj ne bi bil podan noben stvarni razlog. Z zakonskim omejevanjem možnosti ponovne izvolitve, in to v

¹ Člen 25 Pakta določa: »Vsak državljan ima brez kakršnekoli v 2. členu omenjene diskriminacije in brez nerazumnih omejitev pravico in možnost: a) sodelovati pri upravljanju javnih zadev, bodisi neposredno ali po svobodno izbranih predstavnikih; b) voliti, biti voljen na periodičnih, resničnih, splošnih, enakopravnih in tajnih volitvah, ki zagotavljajo volivcem svobodno izražanje volje; c) biti pod enakimi splošnimi pogoji sprejet v javne službe svoje države.«

vse organe zbornice, naj bi bila kršena tudi pravica do svobodnega združevanja iz drugega odstavka 42. člena Ustave, kajti zakonodajalec bi moral upoštevati avtonomijo zbornice kot samostojne pravne osebe, ki temelji na upravljalni pravici članov. Ker ZKGZ pogoje za članstvo v zbornici veže na lastninsko ali drugo premoženjsko pravico na kmetijskih zemljiščih in gozdovih oziroma na opravljanje kmetijske, gozdarske ali ribiške dejavnosti, naj bi omejitev pasivne volilne pravice pomenila tudi neutemeljen poseg v ustavnopravno zajamčeno pridobivanje in uživanje lastnine (33. in 67. člen Ustave) oziroma v svobodno gospodarsko pobudo (prvi odstavek 74. člena Ustave). Izpodbijana ureditev naj bi bila v neskladju tudi s 15. členom Ustave, ker omejitev glede volilne pravice ne izhaja iz Ustave niti ni utemeljena s pravicami drugih, prav tako pa ni sorazmerna s cilji, ki naj bi se s takšnim omejevanjem dosegli.

3. Pobudniki svoj pravni interes utemeljujejo z navedbami, da so bili v mandatnem obdobju 2000 – 2004 in v mandatnem obdobju 2004 – 2008 člani v organih zbornice, v organih območne enote oziroma v organih izpostave območne enote. Zatrjujejo, da zaradi izpodbijane določbe ne morejo biti ponovno člani v teh organih.

4. Državni zbor na pobudo ni odgovoril.

5. Vlada v svojem mnenju z dne 10. 12. 2008 navaja, da je treba na podlagi 38. člena ZKGZ, ki za volitve v organe zbornice določa smiselno uporabo zakona, ki ureja volitve v Državni zbor, tudi za volilno pravico v organe zbornice smiselno uporabljati določbe tega zakona. Vlada priznava, da izpodbijana določba pretirano posega v pasivno volilno pravico članov zbornice. Izpodbijana prepoved naj bi se nanašala ne samo na ponovno izvolitev oziroma imenovanje v isto funkcijo, temveč tudi na ponovno izvolitev oziroma omejevanje v katerokoli funkcijo oziroma katerikoli organ zbornice. Glede na to, da zbornica temelji na obveznem članstvu, je ta določba po mnenju Vlade nerazumna in prestroga. Določala naj bi celo strožjo omejitev, kot jo Ustava določa za predsednika republike.

B.

6. Ustavno sodišče je pobudo sprejelo in glede na izpolnjene pogoje iz četrtega odstavka 26. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – ur. p. b. – v nadaljevanju ZUstS) takoj nadaljevalo z odločanjem o stvari sami.

7. KGZS je pravna oseba javnega prava (prvi odstavek 2. člena ZKGZ), ki temelji na obveznem članstvu fizičnih in pravnih oseb, ki izpolnjujejo z zakonom določene pogoje (členi 8 do 10 ZKGZ). Poleg obveznih članov zakon omogoča prostovoljno članstvo za druge fizične in pravne osebe (11. člen ZKGZ). Zbornica opravlja z zakonom določene naloge na področju kmetijstva, gozdarstva in ribištva. Na način in pod pogoji, ki jih določa zakon, zbornica izvaja naloge javnih služb na področju kmetijstva in druge naloge. V okviru svojega delovnega področja zbornica izvršuje javna pooblastila, določena z zakoni (prvi, drugi in tretji odstavek 4. člena ZKGZ). Prvi odstavek 12. člena ZKGZ določa obvezne organe zbornice – svet zbornice, upravni odbor, nadzorni odbor, predsednik in dva podpredsednika, častno razsodišče ter stalna arbitraža. Drugi odstavek 12. člena ZKGZ določa obvezne organe območnih enot zbornice – svet območne enote, predsednik in dva podpredsednika ter vodja območne enote. Izpodbijani četrty odstavek 12. člena ZKGZ določa: »Mandatna doba članov organov zbornice je štiri leta in so po izteku enega mandata lahko ponovno voljeni oziroma imenovani, vendar le še za naslednji mandat.« Določba torej ureja dolžino mandata članov v organih zbornice in vprašanje njegove ponovljivosti. Ker je član organa lahko izvoljen oziroma imenovan le dvakrat zaporedoma, izpodbijana določba omejuje pasivno volilno pravico pri volitvah v organe KGZS. Glede na to, da je KGZS pravna oseba javnega prava, ki izvršuje javna pooblastila, sodelovanje članov pri njenem delovanju pomeni sodelovanje pri upravljanju javnih zadev v smislu 44. člena Ustave, zato omejevanje pasivne volilne pravice pri kandidiranju v organe zbornice pomeni tudi poseg v 44. člen Ustave.

8. Ne da bi se spuščalo v presojo dopustnosti posega v 44. člen Ustave, je Ustavno sodišče opravilo presojo izpodbijane zakonske ureditve z vidika drugega odstavka 14. člena Ustave. Po ustaljeni ustavnosodni presoji splošno načelo enakosti pred zakonom iz te določbe Ustave zahteva, da zakonodajalec bistveno enake položaje ureja enako. Če zakonodajalec takšne položaje ureja različno, pa mora za razlikovanje obstajati razumen razlog, ki izhaja iz narave stvari.² Načelo enakosti pred zakonom torej ne pomeni, da predpis ne bi smel različno urejati enakih položajev pravnih subjektov, pač pa, da tega ne sme početi samovoljno, brez razumnega in stvarnega razloga.

9. Pobudniki v pobudi opozarjajo, da zakoni, ki urejajo obvezno združevanje v druge zbornice, ne določajo takšne omejitve pasivne volilne pravice kot ZKGZ, temveč prepuščajo vsaki zbornici posebej, da avtonomno s statutom uredi oblikovanje in delovanje svojih organov, kamor sodi tudi vprašanje ponovljivosti mandata v organih zbornice. Kot primer pobudniki navajajo Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije, glede katere ObrZ določa le njene organe, druga vprašanja, ki se nanašajo na sestavo in delovanje teh organov, pa prepušča urejanju s statutom. Če KGZS primerjamo še z nekaterimi drugimi zbornicami, ki temeljijo na obveznem članstvu,³ je razvidno, da je zakonodajalec le pri KGZS omejil volilno pravico za volitve v organe zbornice, in sicer tako, da je glede ponovljivosti mandata dovolil le dvakratno zaporedno opravljanje funkcije v obveznih organih zbornice.

10. Za tako razlikovanje med zbornicami zakonodajalec ni izkazal razumnega stvarnega razloga. Tudi iz zakonodajnega gradiva ni razviden razlog, iz katerega bi izhajalo, da je treba pasivno volilno pravico omejiti na izpodbijani način le pri volitvah in imenovanjih v organe KGZS. Zato je Ustavno sodišče četrty odstavek 12. člena ZKGZ v delu, kot izhaja iz izreka, razveljavilo.

11. Ker je Ustavno sodišče izpodbijano zakonsko določbo delno razveljavilo že zaradi neskladja z drugim odstavkom 14. člena Ustave, ni presojalo drugih očitkov pobudnikov.

C.

12. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi 43. člena ZUstS v sestavi: predsednik Jože Tratnik ter sodnice in sodniki mag. Marta Klampfer, mag. Marija Krisper Kramberger, mag. Miroslav Mozetič, dr. Ernest Petrič, Jasna Pogačar, dr. Ciril Ribičič in Jan Zobec. Odločbo je sprejelo s petimi glasovi proti trem. Proti so glasovali sodnica Klampfer ter sodnika Ribičič in Zobec.

Jože Tratnik i.r.
Predsednik

BANKA SLOVENIJE

195. Sklep o spremembah Sklepa o splošnih pravilih izvajanja denarne politike

Na podlagi tretjega odstavka 15. člena ter prvega odstavka 31. člena in v zvezi s 58. ter 61. členom Zakona o Banki Slovenije (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo) izdaja Svet Banke Slovenije

² Npr. odločba št. U-I-68/04 z dne 6. 4. 2006, Uradni list RS, št. 45/06 in OdlUS XV, 26.

³ Npr. Notarska zbornica Slovenije (prvi odstavek 106. člena Zakona o notariatu, Uradni list RS, št. 13/94 in nasl.), Odvetniška zbornica Slovenije (41. člen Zakona o odvetništvu, Uradni list RS, št. 18/93 in nasl.), Zdravniška zbornica Slovenije (prvi odstavek 70. člena Zakona o zdravniški službi, Uradni list RS, št. 98/99 in nasl.), Veterinarska zbornica (prvi odstavek 58. člena Zakona o veterinarstvu, Uradni list RS, št. 33/01 in nasl.) in Lekarniška zbornica (40. člen Zakona o lekarniški dejavnosti, Uradni list RS, št. 9/92 in nasl.).

S K L E P**o spremembah Sklepa o splošnih pravilih izvajanja denarne politike**

1. V Sklepu o splošnih pravilih izvajanja denarne politike (Uradni list RS, št. 131/06 in 103/07) se v poglavju 1.5 spremeni točka (f) tako, da se glasi:

»(f) je nasprotni stranki trajno ali začasno odvzeto dovoljenje za opravljanje dejavnosti po Direktivi 2006/48/ES ali po Direktivi 2004/39/ Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o trgih in finančnih instrumentih, ki dopolnjuje Direktivo Sveta 85/611/EGS in 93/6/EGS in Direktivo 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta in preklicuje Direktivo Sveta 93/22/EGS ali po direktivah, ki ju nadomestijo, in kot so implementirane v relevantni državi članici;«

Spremeni se točka (h) tako, da se glasi:

»(h) so zoper nasprotno stranko sprejeti ukrepi, kot so navedeni v členih 30, 31, 33, in 34 Direktive 2006/48/ES;«

Za točko (o) se dodajo točke od (p) do (t), ki se glasijo:

»(p) nasprotni stranki Skupnost zamrzne sredstva in/ali naloži druge ukrepe, s katerimi se ji omeji uporaba sredstev;

(q) nasprotni stranki država članica zamrzne sredstva in/ali naloži druge ukrepe v skladu s členom 60(2) Pogodbe, s katerimi se ji omeji uporaba sredstev;

(r) vsa sredstva ali znaten delež sredstev nasprotne stranke je predmet odredbe o zamrzitvi, zaplembe, rubeža ali drugega postopka, katerega namen je zaščita javnega interesa ali pravic upnikov nasprotne stranke;

(s) vsa sredstva ali znaten delež sredstev nasprotne stranke se prenesejo drugemu subjektu;

(t) kateri drugi grozeč ali dejanski dogodek, ki lahko ogrozi izvršitev obveznosti nasprotne stranke iz dogovorov h katerim je pristopila za namene izvajanja operacij denarne politike ali katerih drugih pravil, ki se uporabljajo v odnosu med nasprotno stranko in katero od centralnih bank Eurosistema;«

V drugem odstavku se za peto alinejo doda nov stavek, ki se glasi: »Z namenom zagotovitve enotnega izvajanja naloženih ukrepov lahko Svet ECB odloči o ukrepih, ki vključujejo začasno ali trajno izključitev iz uporabe instrumentov denarne politike.«

Besedilo tretjega odstavka se spremeni tako, da se glasi: »V primerih iz prvega odstavka tega poglavja:

– iz alineje (a) in (p) se izvede ukrepe proti nasprotni stranki, ne da bi se jo o tem obvestilo,

– iz alinej (b), (c) in (q) se lahko izvede ukrepe proti nasprotni stranki brez obvestila ali pa se jo o ukrepu obvesti,

– v primerih iz alinej od (d) do (o) in od (r) do (t) se o ukrepu obvesti nasprotno stranko. V obvestilu o ukrepu lahko Banka Slovenije po prostem preudarku odloči, da stranki omogoči, da v roku, ki ga določi Banka Slovenije, odpravi primer. Rok za odpravo lahko traja največ tri delovne dni Banke Slovenije.«

2. Besedilo poglavja 1.10 se spremeni tako, da se glasi: »Vsa plačila, ki se izvajajo v okviru operacij denarne politike, so v eurih, razen plačil v tujih valutah pri valutnih zamenjavah in morebitnem posredovanju denarnih tokov pri finančnem premoženju, ki je denominirano v tuji valuti in je bilo dano v zavarovanje Banki Slovenije v skladu z določbami poglavja 5.«

3. V poglavju 2.2 se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi: »Pri hitrih avkcijah in dvostranskih operacijah Banka Slovenije izvaja posle z nasprotnimi strankami, ki so izbrane za izvajanje operacij finega uravnavanja. Hitre avkcije in dvostranske operacije se lahko izvajajo tudi s širšim naborom nasprotnih strank.«

4. V poglavju 3.1 se v točki a) spremeni besedilo drugega odstavka tako, da se glasi: »Eurosistem izvaja operacije odprtega trga v obliki povratnih transakcij, ki so zavarovane s prenosom lastništva (repo pogodba ali pogodba o prenosu v

zavarovanje) ali z vzpostavitvijo zastavne pravice na primer-nem finančnem premoženju (zavarovana posojila), dokončnih transakcij, izdaje dolžniških certifikatov ECB, valutnih zamenjav ali zbiranja vezanih depozitov.«

5. V poglavju 3.2.1 se v prvem stavku besedna zveza »repo pogodb« nadomesti z besedno zvezo »prenosa lastništva«.

Črta se drugi, tretji in četrti odstavek tega poglavja.

6. V poglavju 3.5.1 se v šesti alineji za besedno zvezo »Banka Slovenija« doda beseda »lahko«.

7. V poglavju 3.5.2 se v peti alineji za besedno zvezo »Banka Slovenija« doda beseda »lahko«.

V četrtem in v petem odstavku se besedna zveza »s pe-tim« nadomesti z besedno zvezo »z drugim«.

8. V poglavju 3.5.3 se v peti alineji za besedno zvezo »Banka Slovenija« doda beseda »lahko«.

9. V poglavju 3.7 se črta tretji odstavek.

10. V poglavju 4.3.1.1 se v prvem poglavju pod naslovom »Standardne in hitre avkcije« četrti stavek spremeni tako, da se glasi: »Hitre avkcije se običajno izvedejo v roku 90 minut od najave avkcije do pošiljanja obvestil uspešnim ponudnikom, poravnava operacije pa je običajno isti dan.«

11. V poglavju 4.3.1.2 se na koncu drugega odstavka doda nov stavek, ki se glasi: »Pri hitrih avkcijah, ki niso vnaprej javno najavljene, Banka Slovenije neposredno obvesti izbrane nasprotne stranke.«

12. V poglavju 4.3.5 se v drugem odstavku spremeni besedilo drugega stavka tako, da se glasi: »V primeru, da ope-racija ni vnaprej javno najavljena s strani ECB, Banka Slovenije o tem neposredno obvesti vse primerne nasprotne stranke, ki so izbrane za izvajanje povratnih operacij finega uravnavanja v skladu z določbami poglavja 2.2.«

13. V poglavju 4.3.5.4 se v prvem stavku tretjega odstavka besedna zveza »ob 14. uri« nadomesti z besedno zvezo »do 14. ure«.

14. V poglavju 4.3.6 se v drugem odstavku spremeni besedilo drugega stavka tako, da se glasi: »V primeru, da ope-racija ni vnaprej javno najavljena s strani ECB, Banka Slovenije o tem neposredno obvesti vse primerne nasprotne stranke, ki so izbrane za izvajanje zbiranja vezanih depozitov v skladu z določbami poglavja 2.2.«

15. V poglavju 4.3.7 se v drugem odstavku spremeni besedilo drugega stavka tako, da se glasi: »V primeru, da ope-racija ni vnaprej javno najavljena s strani ECB, Banka Slovenije o tem neposredno obvesti vse primerne nasprotne stranke, ki so izbrane za izvajanje operacij finega uravnavanja v obliki valutnih zamenjav.«

16. V poglavju 4.3.7.1 se v drugem stavku četrtega odstavka beseda »eurih« nadomesti z besedno zvezo »osnovni valuti«.

V četrtem odstavku se tretji stavek spremeni tako, da se glasi: »Najnižji znesek vsake izmed protiponudb nasprotne stranke je praviloma naveden v najavi avkcije.«

17. V naslovu Tabele 2 se beseda »Urnik« nadomesti z besedno zvezo »Običajni urnik«.

18. V poglavju 5 se v prvem odstavku spremeni drugi stavek tako, da se glasi: »Zato vse operacije Eurosistema za povečevanje likvidnosti temeljijo na finančnem premoženju za zavarovanje terjatev, ki ga zagotovijo nasprotne stranke bodisi v obliki prenosa lastništva oziroma odstopa terjatve (v primeru dokončnih poslov, repo pogodb ali pogodb o prenosu v zavarovanje), zastave, ali spremenljivega zavarovanja (ang. charge) primernega finančnega premoženja.«

Črta se četrti odstavek.

Za dosedanjim sedmim odstavkom se doda nov odstavek, ki se glasi: »Banka Slovenije daje nasprotnim strankam poja-snila glede primernosti finančnega premoženja samo za tržno finančno premoženje, ki je bilo že izdano oziroma, v primeru netržnega finančnega premoženja, šele ko je bila posojilna pogodba že sklenjena.«

19. V poglavju 5.1.1 se pod naslovom »Vrsta finančnega premoženja« besedilo točke a) spremeni tako, da se glasi:

»a) fiksen, brezpogojni znesek glavnice (obveznice, ki vključujejo opcijo ali drugo podobno pravico, niso primerne); in«.

Besedilo tretjega odstavka naslova »Vrsta finančnega premoženja« se spremeni tako, da se glasi: »Finančno premoženje, ki ustvarja denarni tok in je podlaga zavarovanju kolateraliziranih vrednostnih papirjev, mora izpolnjevati naslednje pogoje:

(a) pridobitev finančnega premoženja mora urejati pravo države članice EU;

(b) nosilec s posebnim namenom pri listinjenju mora finančno premoženje zakonito pridobiti od originatorja ali posrednika in sicer v skladu z zakonodajo države članice EU ter na način, ki ga Eurosistem šteje za »pravo prodajo«, izvršljivo proti tretjim osebam; finančno premoženje pa mora biti zunaj dosega originatorja in njegovih upnikov, tudi v primeru originatorjeve insolventnosti; in

(c) finančno premoženje ne sme vsebovati, v celoti ali delno, dejansko ali potencialno, kreditnih zapisov ali podobnih terjatev, ki bi izhajale iz prenosa kreditnega tveganja s izvedenimi kreditnimi finančnimi instrumenti.«

Besedilo četrtega odstavka naslova »Vrsta finančnega premoženja« se spremeni tako, da se glasi: »Finančno premoženje je primerno, če znotraj strukturirane izdaje tranša (oz. podtranša) ni podrejena dugim tranšam iste izdaje. Šteje se, da tranša (oz. podtranša) ni podrejena v odnosu do drugih tranš (oz. podtranš) iste izdaje, če v skladu s prioriteto plačila glede na predloženo izjavo o uveljavitvi kot jo določa ponudbeni prospekt, nobena druga tranša (oziroma podtranša) nima prednosti pred to tranšo (oziroma podtranšo) glede izplačila (glavnice ali obresti), in je torej ta tranša (oz. podtranša) med različnimi tranšami (oziroma podtranšami) znotraj strukturirane izdaje zadnja, ki bi utrpela škodo.«

20. V poglavju 5.1.1 se pod naslovom »Kraj izdaje« drugi stavek spremeni tako, da se glasi: »Poleg tega morajo biti mednarodni dolžniški vrednostni papirji v globalni prinosniški obliki, izdani prek mednarodnega CRVP Euroclear Bank (Belgija) in Clearstream Banking Luxembourg, od 1. januarja 2007 dalje izdani v obliki novih svetovnih zadolžnic (New Global Notes, NGN) in morajo biti deponirani pri skupnem skrbniku, ki je mednarodni register vrednostnih papirjev ali, kjer je to primerno, CRVP, ki izpolnjuje minimalne standarde, določene s strani ECB.«

21. V poglavju 5.1.2.1 se pod naslovom »Vrsta finančnega premoženja« zadnji stavek prvega odstavka spremeni tako, da se glasi: »Pravice iz naslova odplačila glavnice oziroma obresti ne smejo biti podrejene pravicam (morebitnim) imetnikov drugih bančnih posojil (ali drugim tranšam oziroma podtranšam istega sindiciranega posojila) ali dolžniških instrumentov istega izdajatelja.«

V drugem odstavku naslova »Vrsta finančnega premoženja« se za drugim stavkom doda nov stavek, ki se glasi: »Poleg tega so primerna tudi bančna posojila, vezana na gibanje inflacije.«

22. V poglavju 5.1.2.1 se pod naslovom »Vrsta dolžnika oziroma garanta« drugi in tretji stavek spremenita tako, da se glasita: »Vsak dolžnik je solidarno odgovoren za celotno poplačilo bančnega posojila. Posojilo, pri katerem več dolžnikov skupno odgovarja za posamezno bančno posojilo, ni primerno.«

23. V poglavju 5.1.2.1 se pod naslovom »Minimalni znesek« v drugem odstavku črta zadnji stavek.

24. V poglavju 5.1.2.1 se v prvem stavku drugega odstavka besedna zveza »njihove realizacije« nadomesti z besedno zvezo »realizacije zavarovanja na posojilu«. V tretji alineji se črta besedna zveza »da posojilna pogodba vključuje«. V peti alineji se besedna zveza »bančnega posojila« nadomesti z besedno zvezo »zavarovanja na bančnem posojilu.«

Četrtni in peti stavek tretjega odstavka se nadomestita z besedilom, ki se glasi: »Posojilodajalec mora ob vpisu/izbrisu posojila v/lz registra finančnega premoženja pri Banki Slovenije ter vzpostavitvi/ukinitvi zavarovanja ravnati v skladu z določbami Sklepa o vzpostavitvi in vodenju registra finančnega premoženja (Uradni list RS, št. 21/07 s spremembami).«

25. V poglavju 5.2. se besedilo drugega odstavka spremeni tako, da se glasi: »Šteje se, da je nasprotna stranka z izdajateljem, dolžnikom oziroma garantom v tesni povezavi, če je izpolnjen vsaj eden izmed naslednjih pogojev:

– nasprotna stranka ima v lasti, neposredno ali posredno prek enega ali več podjetij, 20% ali več izdajateljevega, dolžnikovega oziroma garantovega kapitala;

– izdajatelj, dolžnik oziroma garant ima v lasti, neposredno ali posredno prek enega ali več podjetij, 20% ali več kapitala nasprotne stranke;

– tretja oseba ima v lasti več kot 20% kapitala nasprotne stranke in več kot 20% izdajateljevega, dolžnikovega oziroma garantovega kapitala, in sicer bodisi neposredno ali posredno prek enega ali več podjetij.«

Besedilo tretjega odstavka se spremeni tako, da se glasi: »Zgornje določbe se ne uporabljajo za: (a) tesne povezave med nasprotno stranko in javnimi institucijami držav EGP ali v primeru, ko ima dolžniški instrument primerno jamstvo s strani osebe javnega sektorja, ki je upravičena do obdavčenja; (b) krite bančne obveznice, izdane v skladu z merili, določenimi v členu 22(4) UCITS direktive; ali (c) primere, v katerih dolžniške instrumente ščitijo posebna pravna varovala, primerljiva s točko (b), kot so na primer RMBD, ki niso vrednostni papirji.«

Za tretjim odstavkom se doda nov odstavek, ki se glasi: »Nasprotna stranka ne sme predložiti v zavarovanje kolateraliziranega vrednostnega papirja, če nasprotna stranka (ali katerakoli tretja oseba, s katero je nasprotna stranka v tesni povezavi) zagotavlja valutno zaščito za kolateralizirani vrednostni papir s tem, da je z izdajateljem sklenila transakcijo valutne zaščite ali če zagotavlja likvidnostno podporo za najmanj 20% vrednosti izdaje kolateraliziranega vrednostnega papirja.«

26. V poglavju 5.3 se za tretjim odstavkom doda nov odstavek, ki se glasi: »V primeru ECAI vira mora ocena temeljiti na javni bonitetni oceni. Eurosistem si pridržuje pravico, da zahteva kakršna koli pojasnila, ki se mu zdijo potrebna. Za kolateralizirane vrednostne papirje mora biti bonitetna ocena pojasnjena v javno objavljenem bonitetnem poročilu (v obliki podrobnega poročila pred prodajo oziroma poročila ob novi izdaji), ki mora med drugim vsebovati celovito analizo strukturnih in pravnih vidikov, podrobno oceno sklada finančnega premoženja, analizo udeležencev v transakciji ter analizo vseh drugih relevantnih posebnosti transakcije. Poleg tega mora ECAI za kolateralizirane vrednostne papirje objavljati redno nadzorno poročilo, in sicer vsaj četrtletno. Pri vrednostnih papirjih, kjer osnovno finančno premoženje daje polletno ali letno izplačilo glavnice in obresti, pa je nadzorno poročilo lahko objavljeno polletno oziroma letno. Poročilo mora vsebovati vsaj najnovejše ključne podatke o transakcijah (npr. sestavo sklada finančnega premoženja, udeležence transakcij, kapitalsko strukturo), kot tudi podatke o poslovanju.«

V dosedanjem četrtem odstavku se drugi stavek spremeni tako, da se glasi: »»Enojni A« predstavlja dolgoročno bonitetno oceno »A« agencij Fitch ter S&P's ali oceno »A3« agencije Moody's in oceno »AL« agencije DBRS.«

Besedilo dosedanjega petega odstavka se spremeni tako, da se glasi: »Eurosistem si pridržuje pravico odločiti, ali izdaja, izdajatelj, dolžnik ali garant izpolnjujejo zahteve glede visokega bonitetnega standarda na podlagi katere koli informacije, za katero meni, da je relevantna, in na tej osnovi finančno premoženje zavrne, omeji njegovo uporabo ali pri njegovem vrednotenju uporabi dodatne odbitke, če je to potrebno za zagotovitev zadostne zaščite Eurosistema pred tveganji v skladu z 18.1 členom Statuta ESCB. Te vrste ukrepov lahko uporabi tudi za posamezne nasprotne stranke, še posebej, če kreditno

tveganje nasprotne stranke nakazuje na visoko korelacijo s kreditnim tveganjem finančnega premoženja, ki ga je nasprotna stranka dala v zavarovanje. Če zavrnitev finančnega premoženja temelji na informacijah o skrbnem in varnem poslovanju, se morajo informacije, ki so jih posredovale nasprotne stranke ali nadzorniki, uporabljati zgolj v obsegu, ki je ustrezen in potreben za izvajanje nalog Eurosistema pri vodenju denarne politike.«

Za dosedanjim petim odstavkom se doda nov odstavek, ki se glasi: »Finančno premoženje, ki je izdano ali ima jamstvo s strani subjektov, za katere velja ukrep zamrznitve sredstev in/ali drugi ukrepi, ki jih je naložila Evropska Skupnost ali država članica v skladu z 60(2) členom Pogodbe, ki omejuje uporabo njenih sredstev, ali pa je v zvezi z njimi Svet ECB izdal sklep o začasni ali trajni prepovedi dostopa do instrumentov denarne politike, se lahko izključi z liste primerne finančnega premoženja.«

27. V poglavju 5.3.3.1 se v prvem stavku druge alineje prvega odstavka za besedo »kriterije« doda besedna zveza »in zagotavljati primerno stopnjo pokritja«.

28. V poglavju 5.4. se doda nov drugi odstavek, ki se glasi: »Eurosistem si pridržuje pravico, da uporabi dodatne ukrepe za obvladovanje tveganj, če je to potrebno za zagotovitev primerne zaščite Eurosistema pred tveganji v skladu z 18.1 členom Statuta ESCB. Ti ukrepi, ki morajo biti uporabljeni dosledno, transparentno in na enakopraven način, se lahko uporabijo tudi na ravni posameznih nasprotnih strank.«

Na koncu poglavja se doda nov odstavek, ki se glasi: »Eurosistem lahko kadarkoli, z namenom zagotovitve primerne zaščite tveganj Eurosistema pred tveganji v skladu z 18.1 členom Statuta ESCB, uvede tudi naslednje ukrepe za obvladovanje tveganj:

• **Začetno kritje**

Eurosistem lahko uporabi začetno kritje pri povratnih transakcijah za povečevanje likvidnosti. V tem primeru

morajo nasprotne stranke priskrbeti finančno premoženje za zavarovanje terjatev v vrednosti, ki je najmanj enaka likvidnosti, ki jo zagotovi Eurosistem, povečani za vrednost začetnega kritja.

• **Omejitve v zvezi z izdajatelji/dolžniki ali garanti**

Eurosistem lahko uporabi omejitve pri izpostavljenosti do izdajateljev/dolžnikov ali garantov. Te omejitve lahko uporabi tudi pri posameznih nasprotnih strankah, zlasti če kreditno tveganje nasprotne stranke nakazuje na visoko korelacijo s kreditnim tveganjem finančnega premoženja, ki ga je nasprotna stranka dala v zavarovanje.

• **Dodatne garancije**

Eurosistem lahko pogojuje sprejem določenega finančnega premoženja z dodatnimi jamstvi s strani finančno trdnih subjektov.

• **Izločitev**

Eurosistem lahko določeno finančno premoženje izloči iz uporabe pri operacijah denarne politike. Tako izločitev lahko uporabi tudi pri posameznih nasprotnih strankah, zlasti če kreditno tveganje nasprotne stranke nakazuje na visoko korelacijo s kreditnim tveganjem finančnega premoženja, ki ga je nasprotna stranka dala v zavarovanje.

Finančno premoženje, ki je izdano ali ima jamstvo s strani subjektov, za katere velja ukrep zamrznitve sredstev in/ali drugi ukrepi, ki jih je naložila Evropska Skupnost ali država članica v skladu z 60(2) členom Pogodbe, ki omejuje uporabo njenih sredstev, ali pa je v zvezi z njimi Svet ECB izdal sklep o začasni ali trajni prepovedi dostopa do instrumentov denarne politike, se lahko izključi z liste primerne finančnega premoženja.«

29. V poglavju 5.4.1 se v prvi alineji prvega odstavka beseda »štiri« nadomesti z besedo »petih«. V drugem stavku se besedna zveza »štiri likvidnostne kategorije« nadomesti z besedno zvezo »pet likvidnostnih kategorij«.

Okvir 2 se zamenja z novim okvirjem, ki se glasi:

»**Okvir 2: Likvidnostne kategorije za tržno finančno premoženje¹**

Kategorija I	Kategorija II	Kategorija III	Kategorija IV	Kategorija V
Dolžniški instrumenti enot centralne ravni države	Dolžniški instrumenti enot lokalne in regionalne ravni države	Dolžniški instrumenti v obliki navadnih kritih bančnih obveznic	Dolžniški instrumenti kreditnih institucij (nezavarovani)	Kolateralizirani vrednostni papirji ²
Dolžniški instrumenti, ki jih izdajo centralne banke ³	Dolžniški instrumenti v obliki Jumbo kritih bančnih obveznic ⁴	Dolžniški instrumenti, ki jih izdajo podjetja in drugi izdajatelji ⁵		
	Dolžniški instrumenti agencij ⁵			
	Nadnacionalni dolžniški instrumenti			

¹ V splošnem določa likvidnostno kategorijo klasifikacija izdajatelja. Vendar so ne glede na klasifikacijo izdajatelja vsi kolateralizirani vrednostni papirji vključeni v kategorijo V in vsi dolžniški instrumenti v obliki Jumbo kritih bančnih obveznic vključeni v kategorijo II, medtem ko so dolžniški instrumenti v obliki navadnih kritih bančnih obveznic in drugi dolžniški instrumenti, ki jih izdajo kreditne institucije, vključeni v kategoriji III in IV.

² Kolateralizirani vrednostni papirji se uvrščajo v likvidnostno kategorijo V ne glede na klasifikacijo izdajatelja.

³ Dolžniški certifikati, ki jih je izdala ECB in dolžniški instrumenti, ki so jih nacionalne centralne banke izdale pred uvedbo eura v zadevni državi članici, so uvrščeni v likvidnostno kategorijo I.

⁴ Med Jumbo krite bančne obveznice se uvrščajo samo instrumenti z obsegom izdaje vsaj 1 milijardo EUR, za katere vsaj trije vzdrževalci likvidnosti trga redno nudijo nakupne in prodajne kotacije.

⁵ V likvidnostno kategorijo II se uvršča samo tržno finančno premoženje izdajateljev, ki jih je ECB klasificirala kot agencije. Tržno finančno premoženje, ki so ga izdale druge agencije, je vključeno v likvidnostno kategorijo III.«

V drugi alineji se v tretjem stavku za besedo »odbitka« doda besedna zveza »v kategorijah od I do IV«.

Za drugo alinejo se dodata novi tretja in četrta alineja, ki se glasita:

»– Dolžniški instrumenti v kategoriji V so predmet enotnega odbitka v višini 12% ne glede na preostalo dospelost in strukturo kupona.

– Za posamezne dolžniške instrumente v kategoriji V, ki se teoretično vrednotijo v skladu s poglavjem 5.5, se uporablja dodaten odbitek pri vrednotenju. Ta odbitek se neposredno uporablja na ravni teoretičnega vrednotenja posameznega dolžniškega instrumenta v obliki zmanjšanja vrednosti za 5%.«

Okvir 3 se zamenja z novim okvirjem, ki se glasi:

»Okvir 3: Stopnja odbitkov pri vrednotenju (v odstotkih), ki se uporablja pri primernem tržnem finančnem premoženju

	Likvidnostna kategorija								
Preostala dospelost	Kategorija I		Kategorija II		Kategorija III		Kategorija IV		Kategorija V
(leta)	fiksen kupon	brezkuponski instr.	fiksen kupon	brezkuponski instr.	fiksen kupon	brezkuponski instr.	fiksen kupon	brezkuponski instr.	
0–1	0,5	0,5	1	1	1,5	1,5	6,5	6,5	12*
1–3	1,5	1,5	2,5	2,5	3	3	8	8	
3–5	2,5	3	3,5	4	4,5	5	9,5	10	
5–7	3	3,5	4,5	5	5,5	6	10,5	11	
7–10	4	4,5	5,5	6,5	6,5	8	11,5	13	
>10	5,5	8,5	7,5	12	9	15	14	20	

* Za posamezne dolžniške instrumente v kategoriji V, ki se teoretično vrednotijo v skladu s poglavjem 5.5, se uporablja dodaten odbitek pri vrednotenju. Ta odbitek se neposredno uporablja na ravni teoretičnega vrednotenja posameznega dolžniškega instrumenta v obliki zmanjšanja vrednosti za 5%.«

Dosedanja tretja alineja se spremeni tako, da se glasi:

»– Odbitki pri vrednotenju, ki se uporabljajo za tržne instrumente z obratno spremenljivo obrestno mero v kategorijah od I do IV, so enaki (glej Okvir 4).«

Spremeni se naslov okvirja 4, ki se glasi: **»Okvir 4: Stopnja odbitkov pri vrednotenju (v odstotkih), ki se uporablja pri primernih dolžniških instrumentih z obratno spremenljivo obrestno mero v kategorijah od I do IV«.**

V dosedanji četrta alineji se v prvem stavku za besedo »instrumentih« doda besedna zveza »v kategorijah od I do IV«.

V dosedanji peti alineji se v prvem stavku za besedo »instrumentih« doda besedna zveza »v kategorijah od I do IV«.

30. V poglavju 5.4.2 se v prvi alineji za drugim stavkom doda nov stavek, ki se glasi: »Odbitki pri vrednotenju za bančna posojila s fiksno obrestno mero se uporabijo tudi za bančna posojila, vezana na gibanje inflacije.«

31. V poglavju 5.6.1 se v petem odstavku spremeni ta tretji in četrta stavek tako, da se glasita: »Pri čezmejni uporabi bančnih posojil se lahko vzpostavi zavarovanje na naslednji način: odstop terjatve v zavarovanje (repo pogodba ali odstop v zavarovanje) ali zastava v dobro HCB oziroma spremenljivo zavarovanje (ang. charge) v dobro CCB, ki deluje kot agent za HCB. Pri čezmejni uporabi RMBD se uporablja spremenljivo zavarovanje v dobro CCB, ki deluje kot agent za HCB.«

32. Doda se novo poglavje 5.7, ki se glasi:

»5.7 PRIMERNOST FINANČNEGA PREMOŽENJA DENOMINIRANEGA V TUJIH VALUTAH V PRIMERU NEPREDVIDLJIVIH DOGODKOV

V določenih okoliščinah se lahko Svet ECB odloči, da se kot primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev Eurosistema sprejema tudi določene tržne dolžniške instrumente, ki jih je v svoji valuti izdala enota centralne ravni države skupine G10, ki ni del euroobmočja. V primeru take odločitve bodo določeni kriteriji primernosti, nasprotne stranke pa bodo obveščene o postopkih za izbiro in mobilizacijo tujega finančnega premoženja, vključno z viri in načeli vrednotenja, ukrepi za obvladovanje tveganj in postopki poravnave.

Ne glede na določbe poglavja 5.1.1 je to finančno premoženje lahko deponirano/registrirano (izdano), hranjeno in poravnano izven EGP in denominirano v valuti, različni od euro. Tako finančno premoženje lahko uporabi le nasprotna stranka, ki je lastnica tega finančnega premoženja.

Nasprotne stranke, ki so podružnice kreditnih institucij, lociranih izven EGP ali Švice, ne morejo uporabiti finančnega premoženja iz tega poglavja.

V primeru, da nasprotna stranka uporabi za zavarovanje terjatev Eurosistema premoženje iz tega poglavja, ne glede na to, ali se za to finančno premoženje uporablja tuje pravo, lahko Banka Slovenije zahteva, da nasprotna stranka z njo sklene

posebno pogodbo, s katero se zagotovi učinkovito zavarovanje interesov Eurosistema.«

33. V poglavju 6 se v prvem odstavku črta četrti in peti stavek.

Za prvim odstavkom se dodajo trije novi odstavki, ki se glasijo: »Nasprotna stranka pri vzpostavitvi zavarovanja na finančnem premoženju, ki ga daje v sklad finančnega premoženja, uporabi eno izmed naslednjih metod vzpostavitve zavarovanja:

(a) **Vzpostavitev zastavne pravice:** Za finančno premoženje, ki je vpisano v register v Republiki Sloveniji, se zahteva vzpostavitev zastavne pravice z vpisom maksimalne zastavne pravice v register v Republiki Sloveniji. Poleg tega se zahteva, da je Banka Slovenije prvi in pri tej zastavni pravici edini upnik iz finančnega premoženja (na finančnem premoženju ne sme biti vpisana kakršna koli pravica tretjega). Za ostalo finančno premoženje se vzpostavitev zastavne pravice izvrši v skladu s pravili CCB oziroma tuje NCB.

(b) **Prenos lastništva (prenos v zavarovanje ali repo pogodba):** V tem primeru nasprotna stranka opravi prenos lastništva primerne finančnega premoženja na Banko Slovenije ob istočasnem dogovoru, da bo lastništvo nad istovrstnim finančnim premoženjem na dogovorjeni dan v prihodnosti s strani Banke Slovenije preneseno nazaj na nasprotno stranko. Pri bančnih posojilih se odstop terjatve izvrši v skladu s pravili CCB oziroma tuje NCB.

(c) **Spremenljivo zavarovanje (ang. charge):** Zavarovanje se vzpostavi v dobro CCB, ki deluje kot agent za HCB. Nasprotna stranka uporabi to obliko zavarovanja pri čezmejni uporabi RMBD.

Pri izbiri metode zavarovanja mora nasprotna stranka upoštevati priporočljivo metodo zavarovanja posamezne CCB, ki se objavlja na spletnih straneh ECB (www.ecb.int) oziroma Banke Slovenije.

Nasprotna stranka lahko vključi v sklad finančnega premoženja samo tisto finančno premoženje, ki izpolnjuje pogoje iz poglavja 5. Tržno finančno premoženje, ki ima primerno bonitetno oceno ECAL vira, lahko nasprotna stranka vključi v sklad le, če je na listi. Za ostalo tržno in netržno finančno premoženje nasprotna stranka sama preverja izpolnjevanje kriterijev primernosti in odgovarja, da finančno premoženje, ki ga je dala v zavarovanje, v vsakem trenutku izpolnjuje pogoje tega sklepa.«

Na začetku dosedanjega petega odstavka se doda besedilo, ki se glasi: »Banka Slovenije ne jamči za pravočasnost in pravilnost izplačila donosov. Banka Slovenije lahko od nasprotne stranke zahteva, da vrednostne papirje v času izplačila donosov izloči iz sklada finančnega premoženja (predvsem za vrednostne papirje denominirane v tuji valuti).«

34. V poglavju 7 se v tretjem odstavku druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»– Obveznikom, ki imajo v sistemu TARGET2-Slovenija odprti PM račun, se pri izpolnjevanju obveznih rezerv upošteva stanje na računu obveznih rezerv poravnalnih kreditnih institucij. Na računu obveznih rezerv poravnalnih kreditnih institucij se evidentira promet iz naslova:

- plačil v breme in v dobro na PM računu v sistemu TARGET2-Slovenija,
- črpanja odprtih ponudb po zaprtju sistema TARGET2,
- sredstev poravnalno jamstvene sheme za Žiro kliring v skladu s predpisi, ki urejajo delovanje sistema Žiro kliring,
- sredstev poravnalno jamstvene sheme za plačilni sistem SEPA IKP v skladu s predpisi, ki urejajo delovanje sistema SEPA IKP, in
- izvajanja rubeža na PM računu v sistemu TARGET2-Slovenija na podlagi sklepa o izvršbi.«

35. V prilogi 1 Slovar se spremenijo oziroma dodajo naslednji izrazi:

Hitra avkcija: avkcijski postopek, ki ga uporablja Eurosistem za operacije finega uravnavanja, ko je zaželen hiter

učinek operacije na likvidnostne razmere na trgu. Hitre avkcije se običajno izvedejo v časovnem okviru 90 minut in običajno z omejenim krogom nasprotnih strank.

Kolateraliziran vrednostni papir: dolžniški instrument, ki je zavarovan s skladom namenskih finančnih sredstev (fiksni ali obnavljajoči), ki se v določenem časovnem obdobju pretvorijo v denar. Poleg tega lahko obstajajo pravice in drugo premoženje, ki zagotavljajo servisiranje ali pravočasno razdelitev prihodkov imetnikom tega vrednostnega papirja. Na splošno kolateralizirane vrednostne papirje izdajajo posebej za to oblikovani investicijski posredniki, ki so pridobili sklad finančnih sredstev od originatorja/prodajalca. Donosi iz kolateraliziranega vrednostnega papirja so primarno odvisni od denarnih tokov, ki jih prinaša premoženje v skladu, in ostalih pravic, katerih namen je zagotoviti pravočasno izplačilo, kot so npr. likvidna posojila, jamstva ali drugi instrumenti, ko so poznani kot sredstva za izboljšanje bonitete.

Korespondenčni centralnobančni model (CCBM): mehanizem, ki ga je vzpostavil Eurosistem z namenom, da se nasprotnim strankam omogoči uporaba finančnega premoženja za zavarovanje terjatev v čezmejnem kontekstu. V CCBM nacionalne centralne banke druga za drugo delujejo kot skrbnice. To pomeni, da vsaka nacionalna centralna banka v okviru upravljanja z vrednostnimi papirji vodi račun vrednostnih papirjev za vsako od ostalih nacionalnih centralnih bank in za ECB. V CCBM lahko sodelujejo tudi nasprotne stranke nekaterih nacionalnih centralnih bank, ki niso članice Eurosistema.

Repo pogodba (pogodba o začasnem nakupu): pogodba, s katero se prodajalec zaveže, da bo po nakupni ceni prodal in prenesel lastninsko pravico na finančnem premoženju na kupca, istočasno pa kupec pridobi pravico in obveznost, da istovrstno finančno premoženje proda prodajalcu po določeni ceni ponovnega nakupa na določen datum v prihodnosti ali na poziv, ter prenese lastninsko pravico na finančnem premoženju nazaj na prodajalca. Razlika med nakupno ceno in ceno ponovnega nakupa pri repo pogodbi je enaka obrestim na izposojeni ali posojeni denarni znesek v času do dospelosti posla, tj. cena ponovnega nakupa vključuje obresti posla. Obresti povratne transakcije v obliki zavarovanega posojila se določijo na podlagi obrestne mere, zneska posojila in roka dospelosti operacije. Obresti povratne transakcije se obračunajo linearno, pri šteju dni se uporablja konvencija »dejansko število dni/360 dni v letu«.

Sistem BPRČ (bruto poravnava v realnem času): poravnalni sistem, v katerem se obdelava in poravnava izvedeta na osnovi posameznih nalogov (brez pobota) v realnem času (nepretrgoma). Glej tudi sistem TARGET2.

Tesne povezave: stanje, ko je nasprotna stranka povezana z izdajateljem/dolžnikom/garantom dolžniških instrumentov zaradi naslednjega dejstva:

(i) nasprotna stranka ima v lasti, neposredno ali posredno prek enega ali večih podjetij, 20% ali več izdajateljevega, dolžnikovega oziroma garantovega kapitala; ali

(ii) izdajatelj, dolžnik oziroma garant ima v lasti, neposredno ali posredno prek enega ali večih podjetij, 20% ali več kapitala nasprotne stranke; ali

(iii) tretja oseba ima v lasti več kot 20% kapitala nasprotne stranke in več kot 20% izdajateljevega, dolžnikovega oziroma garantovega kapitala, in sicer bodisi neposredno ali posredno prek enega ali več podjetij.

Transakcija valutne zaščite: sporazum med izdajateljem in nasprotno stranko valutne zaščite, po katerem se del valutnega tveganja, ki nastane zaradi prejema gotovinskih tokov v ne-eurski valuti, odpravi z zamenjavo gotovinskih tokov za plačila v eurih, ki jih bo izvedla nasprotna stranka valutne zaščite, vključno z morebitnim jamstvom s strani nasprotne stranke valutne zaščite za ta plačila.

Zmanjšanje vrednosti: ukrep za obvladovanje tveganj, pri čemer centralna banka izvede zmanjšanje teoretične tržne vrednosti finančnega instrumenta za določen odstotek,

preden uporabi odbitek pri vrednotenju. Tako se na primer za kolateralizirane vrednostne papirje v likvidnostni kategoriji V, ki se vrednotijo na osnovi teoretične cene, izvede zmanjšanje vrednosti teoretične cene v višini 5%, preden se uporabi odbitek pri vrednotenju v višini 12%. To je enakovredno skupnemu odbitku v višini 16,4%.

Končna določba

36. Ta sklep začne veljati 1. 2. 2009.

Ljubljana, dne 18. novembra 2008

Predsednik
Sveta Banke Slovenije
dr. Marko Kranjec l.r.

196. Kolektivna pogodba Banke Slovenija

V skladu z Zakonom o kolektivnih pogodbah (Uradni list RS, št. 43/06 in 45/08) in Zakonom o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/02 in 103/07)

1. Banka Slovenije, ki jo zastopa guverner dr. Marko Kranjec, kot delodajalec
in
2. Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Sindikat delavcev Banke Slovenije, ki ga zastopa Mojca Sfiligoj, ter
Sindikat bančništva Slovenije, ki ga zastopa Drago Jurenc, kot predstavnik delavcev
sklepata

KOLEKTIVNO POGODBO BANKE SLOVENIJE

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(namen kolektivne pogodbe)

Ta kolektivna pogodba (v nadaljnjem besedilu: pogodba) ureja delovna razmerja, ki se sklepajo s pogodbo o zaposlitvi med delavcem in Banko Slovenije (v nadaljnjem besedilu: banka).

Pogodba ne vsebuje določb Zakona o delovnih razmerjih, ki se neposredno uporabljajo.

Pogodba ureja tudi pravice in obveznosti strank te pogodbe, vključno z načinom mirnega reševanja sporov.

2. člen

(uporaba izrazov v pogodbi)

Izrazi, uporabljeni v tej pogodbi, zapisani v moški slovnični obliki, se uporabljajo kot nevtralni za ženske in moške.

3. člen

(odločanje o pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev)

O pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev po tej pogodbi odloča guverner oziroma od njega pisno pooblaščen oseba.

Pristojnosti, ki jih ima po tej pogodbi guverner, lahko v skladu z Zakonom o Banki Slovenije prenese na namestnika guvernerja, viceguvernerja ali druge delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, o čemer mora pisno obvestiti sindikat banke.

II. POGODBA O ZAPOSLOTVI

1. Sklenitev pogodbe o zaposlitvi

4. člen

(pogoji za sklenitev pogodbe o zaposlitvi)

Posebni pogoji za opravljanje dela v delovnem razmerju z banko so določeni v aktu o sistemizaciji delovnih mest.

O potrebi po sklenitvi delovnega razmerja odloča guverner na podlagi utemeljenega predloga direktorja oddelka.

5. člen

(izpolnjevanje pogojev)

Delavec, ki sklene pogodbo o zaposlitvi, mora izpolnjevati pogoje za opravljanje dela, določene v aktu o sistemizaciji delovnih mest banke in objavljene v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja in to pogodbo.

2. Pravice in obveznosti strank pri sklepanju pogodbe o zaposlitvi

6. člen

(objava prostih delovnih mest oziroma vrste dela)

Objava delovnega mesta mora vsebovati zlasti:

- delovno mesto oziroma vrsto dela,
- pogoje za opravljanje dela, določene v sistemizaciji delovnih mest in druge posebne pogoje,
- morebitni preizkus znanja in sposobnosti,
- poskusno delo,
- čas, za katerega se sklepa pogodba o zaposlitvi in
- rok za prijavo kandidata.

7. člen

(preizkus znanja oziroma sposobnosti)

Preizkus znanj oziroma sposobnosti kandidatov za opravljanje dela na delovnem mestu oziroma za vrsto dela, za katero se sklepa pogodba o zaposlitvi, se opravi v primerih, ko je preizkus določen v aktu o sistemizaciji delovnih mest ali objavljen v objavi delovnega mesta.

Znanja in druge sposobnosti se lahko preizkusijo zlasti na naslednje načine:

- z razgovorom,
- s psihološkim testiranjem,
- s preizkusom znanja s področja, za katerega se kandidat prijavlja, pred tričlansko komisijo, katere člani imajo najmanj tako strokovno izobrazbo, kot se zahteva za delovno mesto oziroma vrsto dela,
- z zdravniškim pregledom, ki ga izvede pooblaščen zdravnik medicine dela ali
- z zagovorom pisne naloge, s katerim kandidat dokazuje strokovno znanje za dela na delovnem mestu, na katerega se je prijavil in ga opravi pred tričlansko strokovno komisijo, katere člani morajo imeti najmanj tako strokovno izobrazbo, kot se zahteva za delovno mesto oziroma vrsto dela.

8. člen

(izbira kandidata)

Izbiri med kandidati opravi direktor oddelka v sodelovanju z vodjo kadrovske službe.

Izbranemu kandidatu se pošlje pisno obvestilo o izbiri, v katerem se določi dan zglasitve v kadrovske službi in rok, do katerega mora podpisati pogodbo o zaposlitvi.

9. člen

(pisnost pogodbe o zaposlitvi)

Pogodba o zaposlitvi se sklene v pisni obliki. Banka mora izbranemu kandidatu izročiti pisni predlog pogodbe o zaposlitvi praviloma tri delovne dni pred predvideno sklenitvijo pogodbe, pisno pogodbo o zaposlitvi pa ob njeni sklenitvi.

Pred pričetkom dela se je izbrani kandidat dolžan seznaniti s to pogodbo in splošnimi akti banke.

10. člen

(sestavine pogodbe o zaposlitvi)

Pogodba o zaposlitvi mora vsebovati:

- podatke o delavcu in banki z navedbo njegovega prebivališča oziroma sedeža,
- datum nastopa dela,
- naziv delovnega mesta ali vrsto dela,
- kraj opravljanja dela,
- čas, za katerega je sklenjena pogodba o zaposlitvi in določilo o načinu izrabe letnega dopusta, če je sklenjena pogodba o zaposlitvi za določen čas,
- določilo, ali gre za pogodbo o zaposlitvi s polnim ali krajšim delovnim časom,
- določilo o dnevnem ali tedenskem delovnem času in razporeditvi delovnega časa,
- trajanje poskusnega dela in kdo ocenjuje uspešnost delavca v času poskusnega dela,
- določilo o znesku osnovne plače delavca v valuti, veljavni v Republiki Sloveniji, ki mu pripada za opravljanje dela po pogodbi o zaposlitvi ter o morebitnih drugih plačilih in
- navedbo vseh splošnih aktov banke, ki zavezujejo banko, določajo pogoje dela, pravice in obveznosti delavca, oziroma urejajo tiste sestavine pogodbe o zaposlitvi po zakonu, ki ureja delovna razmerja, pri katerih se banka lahko sklicuje na splošne akte (dnevni ali tedenski redni delovni čas in razporeditev delovnega časa, plačilno obdobje, plačilni dan in način izplačevanja plače, letni dopust oziroma način določanja letnega dopusta, dolžino odpovednih rokov).

3. Prenehanje pogodbe o zaposlitvi

3.1. Ugotavljanje delavčeve nesposobnosti

11. člen

(ugotavljanje delavčeve nesposobnosti)

Pooblaščen oseba lahko na pisni in obrazloženi predlog neposrednega vodje ali direktorja oddelka, v katerem je delavec zaposlen, začne postopek ugotavljanja delavčeve nesposobnosti. Delavčeva nesposobnost se lahko ugotavlja le na podlagi delovne dokumentacije, ki ni starejša od enega leta.

V času poskusnega dela postopka iz prejšnjega odstavka ni mogoče voditi.

12. člen

(postopek ugotavljanja delavčeve nesposobnosti)

Pooblaščen oseba opravi z delavcem razgovor, v katerem se delavec izreče o ugotovitvah oziroma navedbah neposrednega vodje ali direktorja oddelka o delavčevem znanju, zmožnostih in doseganju rezultatov pri delu. Delavec ima pravico do vpogleda v dokumentacijo, na podlagi katere je bil pričet postopek. O razgovoru se vodi zapisnik.

V postopku je potrebno ugotoviti, ali je bil delavcu omogočen enak obseg in dane enake možnosti usposabljanja za delo oziroma za strokovno izpopolnjevanje kot drugim delavcem, ki opravljajo enako ali podobno delo.

Pooblaščen oseba poda pisni in obrazloženi predlog za redno odpoved iz razloga nesposobnosti kadrovske službi.

13. člen

(odpravnina zaradi redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz razloga nesposobnosti)

Delavcu, ki je zaposlen v banki več kot eno leto, se v primeru odpovedi iz razlogov nesposobnosti izplača odpravnino po določilih zakona, ki ureja delovna razmerja.

3.2. Izredna odpoved pogodbe o zaposlitvi

14. člen

(izredna odpoved pogodbe o zaposlitvi)

Banka lahko delavcu izredno odpove pogodbo o zaposlitvi zlasti v naslednjih primerih:

- odklonitev dela, za katerega je sklenil pogodbo o zaposlitvi,
- opustitev dejanja, zaradi katerega je onemogočen ali oviran delovni proces,
- neizpolnjevanje, nevestno, nepravočasno ali malomarno opravljanje dela na delovnem mestu,
- nespoštovanje navodil neposrednega vodje za delo,
- zloraba položaja oziroma danega pooblastila oziroma prekoračitev pooblastila,
- nespoštovanje predpisov o varovanju poslovne ali vojaške tajnosti,
- nezakonito razpolaganje s sredstvi banke,
- uporaba sredstev banke v zasebne namene,
- nezakonita, neracionalna ali nesmotna uporaba delovnih sredstev, zaradi česar nastane premoženjska škoda,
- nespoštovanje predpisov o varnosti in zdravju pri delu,
- prihajanje na delo v vinjenem stanju, uživanje alkohola ali drugih narkotikov na delovnem mestu ali
- odsotnost z dela najmanj pet dni zaporedoma, pri čemer delavec o razlogih za svojo odsotnost ne obvesti banke, čeprav bi to moral oziroma mogel storiti.

3.3. Odpoved večjemu številu delavcev iz poslovnih razlogov

15. člen

(kriteriji za določitev presežnih delavcev)

Pri določitvi presežnih delavcev se upoštevajo naslednji kriteriji:

1. strokovna izobrazba oziroma usposobljenost za delo ter potrebna dodatna znanja in zmožnosti;
prednost pri ohranitvi zaposlitve ima delavec z višjo strokovno izobrazbo oziroma z višjo strokovno usposobljenostjo in z več dodatnimi znanji in zmožnostmi, potrebnimi za delo,
2. delovne izkušnje v banki;
prednost pri ohranitvi zaposlitve ima ob enakih predhodnih pogojih delavec z daljšimi delovnimi izkušnjami v banki,
3. delovna uspešnost;
prednost pri ohranitvi zaposlitve ob enakem predhodnem kriteriju ima delavec, ki je po oceni delovne uspešnosti pri delu bolj uspešen,
4. delovna doba;
ob enakem predhodnem kriteriju ima prednost pri ohranitvi zaposlitve delavec z daljšo delovno dobo,
5. zdravstveno stanje delavca;
prednost pri ohranitvi zaposlitve ima delavec s slabšim zdravstvenim stanjem, zlasti, če je to stanje posledica poškodbe pri delu,
6. socialno stanje delavca in njegove družine;
prednost pri ohranitvi zaposlitve ima delavec s slabšim socialnim stanjem; pri ugotavljanju socialnega stanja se upošteva predvsem število nepreskrbljenih otrok.

16. člen

(program razreševanja presežnih delavcev)

Program razreševanja presežnih delavcev sprejme guverner.

17. člen

(odpravnina presežnih delavcev)

Če banka odpove pogodbo o zaposlitvi iz poslovnih razlogov, je dolžna izplačati delavcu odpravnino. Osnova za izračun odpravnine je povprečna mesečna plača, ki jo je prejel ali, ki

bi jo prejel delavec, če bi delal, v zadnjih treh mesecih pred odpovedjo. Delavcu pripada odpravnina v višini:

- 75% osnove za vsako leto dela v banki, če je zaposlen v banki več kot eno leto do petnajst let,
- 75% osnove za vsako leto dela v banki do 15 let in 100% za vsako leto dela v banki nad 15 let, če je zaposlen v banki več kot petnajst let.

Odpravnina iz prejšnjega odstavka lahko presega 10-kratnik osnove.

3.4. Odpovedni roki

18. člen

(odpovedni roki)

Če odpoveduje pogodbo o zaposlitvi delavec, ima po podani pisni odpovedi naslednji odpovedni rok:

- delavec, ki opravlja delo, za katero se zahteva I., II. ali III. stopnja strokovne izobrazbe – 30 dni;
- delavec, ki opravlja delo, za katero se zahteva IV. ali V. stopnja strokovne izobrazbe – 60 dni;
- delavec, ki opravlja delo, za katero se zahteva VI., VII., VIII. ali IX. stopnja strokovne izobrazbe – 90 dni.

Delavec se v primerih druge in tretje alineje lahko z banko pisno sporazume tudi o krajšem odpovednem roku, po predhodnem soglasju direktorja oddelka, vendar odpovedni rok ne more biti krajši od 30 dni.

V času odpovednega roka ima delavec pravico do plačane odsotnosti zaradi iskanja nove zaposlitve v trajanju štiri ure na teden.

III. PRAVICE, OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI IZ DELOVNEGA RAZMERJA

1. Poskusno delo

19. člen

(splošno)

Poskusno delo se kot pogoj za sklenitev pogodbe o zaposlitvi določi za vsa delovna mesta v banki.

20. člen

(trajanje poskusnega dela)

Poskusno delo, glede na stopnjo zahtevane strokovne izobrazbe za delovno mesto, traja:

- za dela od I. do III. stopnje 1 mesec
- za dela IV. stopnje 2 meseca
- za dela V. stopnje 3 mesece
- za dela VI. stopnje 4 mesece
- za dela od VII. do IX. stopnje 6 mesecev.

Poskusno delo se lahko podaljša v primeru začasne odsotnosti z dela zaradi bolezni ali druge odsotnosti, ki traja več kot 15 delovnih dni, za toliko časa, kolikor je trajala začasna odsotnost z dela.

21. člen

(ugotavljanje uspešnosti poskusnega dela)

Med poskusnim delom spremlja delo delavca njegov neposredni vodja. Neposredni vodja ugotavlja pri delavcu zlasti odnos do dela, kvaliteto dela, pravočasnost pri opravljanju nalog in rezultate dela.

Zapisnik o ugotovitvah z vsemi podatki, ki so potrebni za odločitev, ali je bil delavec med poskusnim delom uspešen in, ali je dosegel ustrezne rezultate dela, posreduje neposredni vodja za dela od I. do V. stopnje najkasneje petnajst dni, za dela od VI. do IX. stopnje pa najkasneje trideset dni pred iztekom poskusnega dela direktorju oddelka in kadrovski službi.

Delavec mora biti seznanjen z ugotovitvami neposrednega vodje.

2. Plačilo za delo

22. člen

(vrsta plačil)

Plačilo za delo po pogodbi o zaposlitvi je sestavljeno iz:

- plače, ki je sestavljena iz osnovne plače, dela plače za delovno uspešnost in dodatkov
- drugih vrst plačil po tej pogodbi.

Podatki o izplačanem plačilu za delo posameznega delavca so zaupni.

23. člen

(plačilni dan)

Plača se izplačuje za plačilno obdobje enega meseca.

Plačo za pretekli mesec se izplača najkasneje sedmi delovni dan po preteku plačilnega obdobja.

2.1. Osnovna in izhodiščna plača

24. člen

(osnovna plača)

Osnovna plača za delovno mesto je zmnožek tarifnega količnika delovnega mesta, za katerega je delavec sklenil pogodbo o zaposlitvi, in izhodiščne plače.

Tarifni količnik delovnega mesta pomeni razmerje posameznega delovnega mesta do vrednosti najbolj enostavnega delovnega mesta v banki, ki je ovrednoteno s tarifnim količnikom 1.00 (tarifni razred I).

25. člen

(izhodiščna plača)

Pri določanju izhodiščne plače pogodbeni stranki upoštevata politiko plač v državi in politiko plač v banki, skladno z aktom, ki ureja napredovanje in nagrajevanje.

Rast izhodiščne plače se lahko določi za več let vnaprej.

Pogajanja strank o uskladitvi izhodiščne plače se praviloma pričnejo 15.10. za naslednje koledarsko leto.

26. člen

(tarifni razredi)

Delovna mesta se razvrščajo v devet tarifnih razredov, znotraj njih pa se stopnjujejo s tarifnimi količniki.

Izhodiščni tarifni količniki po posameznih tarifnih razredih so:

Tarifni razred/opis zahtevnosti	Tarifni količnik
I. Delovna mesta, v okviru katerih se opravljajo enostavna dela, sestavljena iz manjšega števila enoličnih in kratkotrajnih operacij, ki jih je mogoče zaradi njihovih tehnoloških značilnosti opravljati po enostavnem postopku, z enostavnimi delovnimi sredstvi. Tej stopnji zahtevnosti ustreza nepopolna ali osnovnošolska izobrazba.	1,00
II. Delovna mesta, v okviru katerih se opravljajo manj zahtevna dela, na splošnem in tehničnem področju, sestavljena iz manjšega števila različnih in kratkotrajnih operacij, ki se ponavljajo in izvajajo z enostavnimi in mehaniziranimi delovnimi sredstvi. Tej stopnji zahtevnosti ustreza osnovnošolska izobrazba s programom uvajanja v delo.	1,10

III. Delovna mesta, v okviru katerih se opravljajo srednje zahtevna, raznovrstna dela, na splošnem in tehničnem področju, ki se jih izvaja z mehaniziranimi in enostavnimi delovnimi sredstvi. Za dela v tej skupini je značilna zahteva po višji stopnji razumevanja delovnega procesa, ker obstoja možnost nepredvidljivih delovnih situacij, v katerih mora delavec sam reševati manjše nastale probleme. Tej stopnji zahtevnosti ustreza nižja poklicna izobrazba (dvoletni, verificiran izobraževalni program) ali podobna izobrazba.	1,28
IV. Delovna mesta, v okviru katerih se opravljajo zahtevna, raznovrstnejša dela, na splošnem in tehničnem področju, ki zahtevajo razumevanje obvestil iz pisanih, ustnih in grafičnih oblik ter v veliki meri samostojno reševanje manjših problemov. Tej stopnji zahtevnosti ustreza srednja poklicna in podobna izobrazba (triletni program).	1,41
V. Delovna mesta, v okviru katerih se opravljajo zahtevnejša, zelo raznovrstna operativna dela v okviru določene tehnologije na posameznih področjih poslovanja. Tej stopnji zahtevnosti ustreza srednja strokovna ali splošna izobrazba (štiriletni program).	1,63
VI. Delovna mesta, v okviru katerih se opravljajo zelo zahtevna dela priprave, spremljanja, kontrole, organiziranja in analiziranja delovnih procesov ter vodenja na posameznih področjih poslovanja. Tej stopnji zahtevnosti ustreza višja strokovna izobrazba, višješolska izobrazba (prejšnja) in podobna izobrazba, specializacija po višješolski izobrazbi (prejšnja), visokošolska strokovna izobrazba (prejšnja), visokošolska strokovna izobrazba (bolonjska prva stopnja), visokošolska univerzitetna izobrazba (prva bolonjska stopnja) in podobna izobrazba.	2,00
VII. Delovna mesta, v okviru katerih se opravljajo visoko zahtevna dela načrtovanja, analiziranja, organiziranja in razvoja posameznih delovnih procesov, oblikovanja novih teoretičnih in praktičnih rešitev, vodenja poslovanja ter svetovanja na posameznih področjih poslovanja. Tej stopnji zahtevnosti ustreza specializacija po visokošolski strokovni izobrazbi (prejšnja), visokošolska univerzitetna izobrazba (prejšnja), magistrska izobrazba (druga bolonjska stopnja) in podobna izobrazba.	2,99

VIII. Delovna mesta, v okviru katerih se opravljajo najbolj visoko zahtevna dela analiziranja, izvajanja, vodenja, svetovanja in znanstveno-raziskovalnega dela. Tej ravni zahtevnosti ustreza specializacija po univerzitetni izobrazbi (prejšnja), magisterij znanosti (prejšnji) in podobna izobrazba.	3,25
IX. Delovna mesta, v okviru katerih se opravljajo visoko zahtevna dela analiziranja, izvajanja, vodenja, svetovanja in znanstveno-raziskovalnega dela. Tej ravni zahtevnosti ustreza doktorat znanosti (prejšnji) oziroma doktorat znanosti (tretja bolonjska stopnja) in podobna izobrazba.	3,77

27. člen

(delovna uspešnost)

Delovno uspešnost delavca se ocenjuje mesečno. Kriterije in postopek ocenjevanja delovne uspešnosti se določi s posebnim splošnim aktom.

Delavec lahko prejme delovno uspešnost za največ 15% od osnovne plače oziroma se lahko delovna uspešnost izkaže kot negativen učinek v višini do 10% od osnovne plače.

Za delovno uspešnost se lahko uporabi največ 10% bruto sredstev za plače v banki.

2.2. Dodatki k plači

28. člen

(vrste dodatkov)

Delavec ima pravico do plačila naslednjih dodatkov:

- dodatka za delovno dobo,
- dodatka za težje pogoje dela,
- dodatka za delo v posebnih pogojih dela, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa,
- dodatka za dežurstvo,
- dodatka za pripravljenost na domu,
- dodatka za deficitarnost.

29. člen

(osnova za dodatke)

Osnova za obračun dodatkov je delavčeva osnovna plača za polni delovni čas oziroma ustrezna urna postavka. Višina dodatkov se lahko določi v splošnem aktu banke tudi v nominalnem znesku.

Posamezni dodatki se med seboj ne izključujejo, izključujeta pa se dodatek za delo prek polnega delovnega časa z dodatkom za čas opravljanja dežurstva.

30. člen

(ugotavljanje pogojev za plačilo dodatkov)

Dodatek za težje in posebne delovne pogoje se obračunavajo le za čas, ko je delavec delal v pogojih, zaradi katerih mu ta dodatek pripada.

31. člen

(dodatek za delovno dobo)

Delavcu pripada za vsako dopolnjeno leto delovne dobe dodatek v višini 0,5% njegove osnovne plače za polni delovni čas.

Dodatek na delovno dobo se delavcem, ki imajo več kot 25 let delovne dobe, poveča še za 0,25% za vsako začeto leto nad 25 let delovne dobe.

Dodatek na delovno dobo po prvem in drugem odstavku tega člena ne more presegati 20%.

32. člen

(dodatek za težje pogoje dela)

Delavec ima pravico do dodatka za težje pogoje dela za:

- stalno delo v kletnih prostorih brez naravne osvetlitve 10%,

- naloge zunanje kontrole 7,5%.

Kot osnova za obračun dodatkov se uporabi 29. člen te pogodbe.

33. člen

(dodatek za delo v posebnih pogojih dela, ki izvirajo iz razporeditve delovnega časa)

Delavec ima pravico do dodatka za delo v posebnih pogojih dela, ki izvirajo iz razporeditve delovnega časa dela, in sicer za:

- nočno delo 50%,

- delo preko polnega delovnega časa 30%,

- delo v nedeljo, na praznike in dela proste dneve po zakonu 50%,

- izmensko delo 10%,

- delo v deljenem delovnem času od 15% do 20%,

- vse vrste dežurstev 10% ter fiksni dodatek v višini, kot je določen s splošnim aktom banke.

Kot osnova za obračun dodatkov se uporabi 29. člen te pogodbe.

Za čas pripravljenosti na domu pripada delavcu nadomestilo plače v višini 10% od osnovne urne postavke delavca za polni delovni čas. Pripravljenost pisno odredi guverner oziroma od njega pooblaščen oseba na predlog direktorja oddelka.

34. člen

(dodatek za deficitarnost)

Delavec ima pravico do dodatka za deficitarnost, če dela na delovnem mestu, ki ga banka izjemoma in začasno določi kot deficitarno zaradi razmer na trgu delovne sile ali iz drugih razlogov.

O predlogu za ugotovitev ali prenehanje deficitarnosti delovnega mesta odloči na predlog direktorja oddelka in mnenja oddelka Organizacija in kadri guverner oziroma od njega pooblaščen oseba, ki odloči tudi o višini dodatka.

Dodatek na deficitarnost lahko znaša do 20% osnove iz 29. člena te pogodbe.

2.3 Nagrada za izjemne rezultate

35. člen

(nagrada za izjemne rezultate)

Guverner lahko dodeli denarni znesek ali drugo obliko materialne nagrade delavcu, ki pri svojem delu doseže izjemne rezultate dela, ki pomenijo učinkovitejše poslovanje banke.

2.4. Plačilo ob koncu koledarskega leta

36. člen

(plačilo ob koncu koledarskega leta)

Ob koncu koledarskega leta pripada delavcu dodatno plačilo praviloma v višini ene povprečne mesečne delavčeve plače, prejete v koledarskem letu, sorazmerno času, za katerega je bila izplačana plača ali nadomestilo v breme banke. O višini plačila vsako leto odloči guverner.

2.5. Povračila stroškov v zvezi z delom

37. člen

(povračilo stroškov za prehrano)

Delavcu pripada za dneve prisotnosti na delu povračilo stroškov za prehrano med delom po pravilniku, ki ureja materialne stroške banke.

38. člen

(povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela)

Delavcu pripada za dneve prisotnosti na delu povračilo stroškov prevoza na delo in z dela po pravilniku, ki ureja materialne stroške banke, za oddaljenost nad en kilometer od banke.

39. člen

(povračilo stroškov na službenem potovanju)

Delavcu pripada za službeno potovanje v domovini in v tujini povračilo stroškov prehrane, prevoznih in drugih stroškov po predloženih računih, ali v pavšalnem znesku, če je tako predvideno s potnim nalogom, po pravilniku, ki ureja materialne stroške banke.

2.6. Regres za letni dopust

40. člen

(regres za letni dopust)

Banka je dolžna delavcu, ki ima pravico do letnega dopusta, izplačati regres za letni dopust največ v višini njegove osnovne plače, povečane za dodatek za delovno dobo, v mesecu pred izplačilom regresa za polni delovni čas. Regres se izplača najkasneje do 30. junija tekočega leta.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko guverner za delavce z najnižjimi plačami določi višjo osnovo za izračun regresa.

V primeru, da ima delavec pravico le do sorazmernega dela letnega dopusta, ima pravico le do sorazmernega dela regresa.

2.7. Odpravnina ob upokojitvi

41. člen

(odpravnina ob upokojitvi)

V primeru upokojitve pripada delavcu ob odpovedi pogodbe o zaposlitvi odpravnina v višini treh povprečnih mesečnih plač v banki, izplačanih v preteklih treh mesecih, oziroma v višini treh povprečnih mesečnih plač delavca za pretekle tri mesece, če je to za delavca ugodneje.

Če se delavec delno upokoji, ima pri delodajalcu, pri katerem mu je prenehala pogodba o zaposlitvi in je sklenil novo za krajši delovni čas, pravico do odpravnine v sorazmernem znesku.

Delavec ni upravičen do odpravnine po prvem odstavku tega člena, če ima pravico do odpravnine po 109. členu ZDR in če je banka zanj financirala dokup pokojninske dobe. Delavec je upravičen do izplačila razlike, če je znesek odpravnine po 109. členu tega zakona oziroma znesek za dokup pokojninske dobe nižji od zneska odpravnine po prvem odstavku tega člena.

2.8. Jubilejna nagrada

42. člen

(jubilejna nagrada)

Delavcu pripada jubilejna nagrada za 10, 20 in 30 let skupne delovne dobe.

Jubilejna nagrada znaša:

– za 10 let delovne dobe	50%
– za 20 let delovne dobe	75%
– za 30 let delovne dobe	100%

povprečne mesečne bruto plače na delavca v banki, izplačane v preteklih treh mesecih, oziroma povprečne mesečne bruto

plače delavca, izplačane v preteklih treh mesecih, če je to zanj ugodnejše.

Jubilejno nagrado se delavcu izplača pri plači za mesec, v katerem je dopolnil delovno dobo iz prejšnjega odstavka.

2.9. Solidarnostna pomoč

43. člen

(solidarnostna pomoč)

Delavcu oziroma njegovi družini pripada solidarnostna pomoč v višini največ ene povprečne plače v banki izplačane v preteklih treh mesecih v naslednjih primerih:

- ob smrti delavca,
- ob smrti v njegovi ožji družini (zakonec oziroma izvenzakonski partner, njuni otroci oziroma posvojenci in starši ter posvojitelji),
- ob elementarni nesreči ali požaru, ki prizadene delavca in njegovo ožjo družino,
- v primeru invalidnosti ali najmanj 60% telesne okvare,
- v primeru daljše bolezni, ki je posledica poklicne bolezni ali poškodbe pri delu, v neprekinjenem trajanju najmanj treh mesecev oziroma najmanj dvanajst mesecev v primeru drugih bolezni, za zaposlene v obeh primerih, katerih plača ne dosega povprečne plače v banki,
- v primeru izjemnih socialnih težav, ki prizadenejo delavca in njegovo ožjo družino.

Kriteriji za dodelitev solidarnostne pomoči iz šeste alineje se uredijo s splošnim aktom banke.

Do solidarnostne pomoči po peti alineji prejšnjega odstavka je delavec upravičen samo enkrat letno.

2.10. Dodatno pokojninsko zavarovanje

44. člen

(dodatno pokojninsko zavarovanje)

Banka delavcu plača dodatno pokojninsko zavarovanje v skladu s pogodbo, sklenjeno med banko in reprezentativnim sindikatom v banki.

2.11. Nezgodno zavarovanje

45. člen

(nezgodno zavarovanje)

Banka delavcu plača nezgodno zavarovanje po ustrezni zavarovalni polici o kolektivnem nezgodnem zavarovanju.

V primeru, ko delavec opravlja delo, pri katerem je tveganje za nezgodo večje, lahko banka delavca dodatno zavaruje.

2.12. Nadomestilo plače

46. člen

(nadomestilo plače v primeru odsotnosti zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom)

Delavec ima pravico do nadomestila plače v primeru odsotnosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, v višini 90% plače v preteklih treh mesecih za polni delovni čas.

3. Delovni čas

47. člen

(razporejanje delovnega časa)

Delovni čas je razporejen na pet delovnih dni v tednu.

Delovni čas je lahko razporejen tudi v izmene.

Dnevna delovna obveznost je lahko določena v premičnem ali nepremičnem delovnem času.

Razporejanje delovnega časa, način evidentiranja in obračunavanja prisotnosti delavcev na delu oziroma odsotnosti z dela, se določi s splošnim aktom banke.

Razporejanje delovnega časa delavca, ki dela s krajšim oziroma skrajšanim delovnim časom skladno z zakonom, se določi v pogodbi o zaposlitvi.

48. člen

(polni delovni čas)

Polni delovni čas v banki je 40 ur na teden.

3.1. Letni dopust

49. člen

(trajanje letnega dopusta)

Dolžina letnega dopusta je odvisna od:

- zahtevnosti dela, to je stopnje strokovne izobrazbe, zahtevane na delovnem mestu,
- delovne dobe delavca,
- delovnih pogojev,
- posebnih socialnih in zdravstvenih razmer in
- starosti delavca.

50. člen

(odmera in razpored letnih dopustov)

Pri odmeri letnega dopusta se upoštevajo pogoji delavca, ki veljajo v času odmere letnega dopusta.

Dolžino letnega dopusta ugotovi oddelek Organizacija in kadri, ki o njej pisno obvesti delavce najkasneje do 31. 3. tekočega leta.

O razporedu izrabe letnega dopusta je direktor oddelka dolžan pisno obvestiti oddelek Organizacija in kadri najkasneje do 15. 4. tekočega leta.

51. člen

(določanje trajanja letnega dopusta)

Letni dopust se delavcu določi v odvisnosti od zahtevnosti dela in delovne dobe delavca na naslednji način:

Stopnja zahtevnosti dela

Delovna doba	VII, VIII, IX	VI	V	III, IV	I, II
do 5 let	22	21	20	20	20
5–10	24	23	22	21	21
10–15	26	25	24	23	22
15–20	28	27	26	25	24
20–25	30	29	28	27	26
25–30	32	31	30	29	28
nad 30	34	33	32	31	30

Delovno dobo se ugotavlja z odločbami Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ob upoštevanju delovne dobe v Republiki Sloveniji in v tujini, ki se po predpisih pokojninskega in invalidskega zavarovanja štejejo v zavarovalno dobo. Upošteva se delovna doba do 31.12. tekočega koledarskega leta.

V delovno dobo po prejšnjem odstavku se ne vštevata dokupljena zavarovalna doba, zavarovalna doba, ki se šteje s povečanjem in posebna (pokojninska) doba.

V odvisnosti od delovnih pogojev, zdravstvenih in socialnih razmer delavca in njegove družine ter starosti, se delavcu odmeri letni dopust v trajanju:

- delavcu, ki stalno opravlja delo v prostorih brez kakršnekoli naravne osvetlitve – 3 dni,
- invalidu II. kategorije in delavcu z najmanj 60% telesne okvare – 5 dni,
- invalidu III. kategorije – 3 dni,
- delavcu, ki neguje in varuje otroka s telesno ali duševno prizadetostjo – 5 dni,

- za vsakega otroka, ki še ni dopolnil 15 let starosti – 1 dan
- do leta, v katerem otrok dopolni to starost; v letu, v katerem je otrok rojen, se dan dopusta ne odmeri,
- starejšemu delavcu, ki v tekočem letu dopolni starost po zakonu, ki ureja delovna razmerja in delavcu, ki je to pravico pridobil že po prejšnjih predpisih – 5 dni.

52. člen

(pridobitev pravice do letnega dopusta)

Delavec pridobi pravico do celotnega letnega dopusta, ko mu preteče čas nepretrganega delovnega razmerja šestih mesecev.

3.2. Druge odsotnosti z dela

53. člen

(plačana odsotnost z dela zaradi osebnih okoliščin)

Delavec ima pravico do plačane odsotnosti z dela zaradi osebnih okoliščin do skupaj največ sedem delovnih dni v posameznem koledarskem letu, in sicer za:

- za lastno poroko – 3 dni,
- za poroko otroka – 1 dan,
- oče ob rojstvu otroka – 3 dni,
- ob smrti zakonca ali osebe, ki je zadnji dve leti živela z delavcem v življenjski skupnosti, ki je po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo, otroka, posvojenca, pastorka, očeta, matere, očima, mačehe, posvojitelja – 3 dni,
- ob smrti brata, sestre, starih staršev, staršev zakonca – 1 dan,
- za selitev delavca – 2 dneva,
- v primeru hujše nesreče, ki zadane delavca – 3 dni.

54. člen

(neplačana odsotnost)

Delavcu se lahko odobri odsotnost z dela brez nadomestila plače v naslednjih primerih:

- če se ponovi primer iz 53. člena,
- za izobraževanje, ki je v lastnem interesu delavca,
- za nego ožjega družinskega člana,
- v drugih primerih, ko je odsotnost z dela delavcu potrebna zaradi urejanja osebnih zadev.

Odsotnost z dela brez pravice do nadomestila plače lahko odobri guverner oziroma od njega pisno pooblaščen oseba, vendar le pod pogojem, da taka odsotnost ne ovira poslovanja banke in, če so delavčevi interesi usklajeni s potrebami delovnega procesa.

Med odsotnostjo po tem členu vse pravice in obveznosti delavca mirujejo.

4. Izobraževanje

55. člen

(uvajanje v delo)

Delavca, ki sklene pogodbo o zaposlitvi, je potrebno uvesti v delo v banki. Če je za uvajanje organiziran poseben seminar, se ga delavec mora udeležiti.

Delavcu se zaradi poglobitve znanja in delovnih povezav lahko zagotovi usposabljanje tudi v drugih organizacijskih delih banke oziroma v drugih organizacijah.

56. člen

(obveznost vodje)

Za uvajanje delavca v delo je odgovoren delavčev neposredni vodja.

Neposredni vodja je dolžan seznaniti novega delavca zlasti:

- z glavnimi značilnostmi dela v organizacijskem delu,
- z vsebino dela na delovnem mestu,
- s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi pri delu,
- z organizacijo dela v organizacijskem delu,
- s predpisi in strokovno literaturo,
- s sodelavci in njihovim delovnim področjem,
- z delovnimi pogoji in nevarnostmi pri delu,
- z ustreznimi ukrepi in sredstvi za varstvo pri delu.

57. člen

(izobraževanje kot pravica in dolžnost)

Delavec se ima pravico in se je dolžan izobraževati, izpopolnjevati in usposablјati (v nadaljevanju izobraževati), če ga banka napoti na izobraževanje.

58. člen

(pogodba o izobraževanju)

Medsebojne pravice in obveznosti med banko in delavcem, ki se izobražuje, se praviloma uredijo s pogodbo o izobraževanju.

59. člen

(kritje stroškov zaradi izobraževanja)

Delavec, ki se izobražuje, ima pravico do:

- plačila kotizacije ali šolnine,
- plačila prevoznih stroškov,
- povrnitve stroškov prenočišča,
- plačila dnevnic,
- plačane odsotnosti z dela,
- kritja drugih stroškov v zvezi z izobraževanjem (npr. strokovne literature, stroškov opravljanja izpita).

60. člen

(obveznosti delavca v zvezi z izobraževanjem)

Delavec, ki se izobražuje, ima naslednje obveznosti:

- da se vključi v izobraževalni program,
- da v času izobraževanja ne spreminja programa brez soglasja banke,
- da banki predloži dokazila o izobraževanju (poročilo, potrdilo o izpiti),
- da predloži dokazila v primeru uveljavljanja pravice do povrnitve stroškov (prevoz, šolnina ipd.),
- da ob uveljavljanju pravice do odsotnosti z dela zaradi opravljanja izpitov pri izobraževanju za pridobitev strokovne izobrazbe to predhodno sporoči neposrednemu vodji oziroma odsotnost uskladi s potrebami delovnega procesa,
- da v primeru prekinitve izobraževanja, neuspešnega izobraževanja ali prenehanja pogodbe o zaposlitvi na podlagi redne ali izredne odpovedi, kadar je odpovedni razlog na strani delavca, povrne banki stroške izobraževanja v skladu s pogodbo o izobraževanju,
- da po končanem izobraževanju ostane v delovnem razmerju z banko v skladu s pogodbo o izobraževanju.

61. člen

(plačana odsotnost z dela)

Delavec ima v primeru izobraževanja za pridobitev strokovne izobrazbe pravico do plačane odsotnosti z dela v trajanju:

- 2 delovna dneva za enkratno pripravo in opravljanje izpita iz posameznega predmeta na srednji oziroma višji šoli,
- 3 delovne dni za enkratno pripravo in opravljanje izpita iz posameznega predmeta na visoki šoli, fakulteti ali na podiplomskem študiju (magisterij, specializacija ali doktorski študij),
- 3 delovne dni za pripravo in opravljanje zaključnega izpita oziroma mature na srednji šoli,

- 7 delovnih dni za izdelavo in zagovor diplomske naloge na višji in visoki šoli oziroma na fakulteti,
- 7 delovnih dni za pripravo na opravljanje in opravljanje državnega pravnškega izpita, za izdelavo in zagovor magistrskega oziroma doktorskega dela.

62. člen

(obveznost delavca po končanem izobraževanju)

Delavec je po končanem izobraževanju dolžan ostati na delu v banki:

- v primeru izobraževanja za pridobitev strokovne izobrazbe najmanj toliko časa, kolikor je trajalo izobraževanje po statutu izobraževalnega zavoda,
- v primeru izpopolnjevanja strokovnega znanja najmanj eno leto od konca izpopolnjevanja.

63. člen

(povrnitev stroškov)

V primeru, da delavcu preneha pogodba o zaposlitvi, razen v primeru prenehanja iz poslovnega razloga ali upokojitve, pred iztekom rokov iz prejšnjega odstavka, mora delavec vrniti stroške izobraževanja:

- če se je izobraževal za pridobitev strokovne izobrazbe: vse stroške izobraževanja sorazmerno času, ko bi delavec še moral ostati na delu,
- če je izpopolnjeval strokovno znanje: 75% vseh neposrednih stroškov izpopolnjevanja (kotizacija, nastanitev, potni stroški, dnevnice ...), ki jih je krila banka v dvanajstih mesecih pred prenehanjem delovnega razmerja.

5. Disciplinska odgovornost

64. člen

(obveznosti in disciplinska odgovornost delavca)

Delavec mora poleg obveznosti, določenih z zakonom, ki ureja delovna razmerja, izpolnjevati obveznosti iz te pogodbe in obveznosti, ki izhajajo iz splošnih aktov banke ter obveznosti iz pogodbe o zaposlitvi.

Za kršitev obveznosti iz prejšnjega odstavka je delavec disciplinsko odgovoren.

65. člen

(disciplinske sankcije)

Disciplinsko odgovornemu delavcu lahko banka izreče opomin, denarno kazen ali odvzem bonitet.

Sklep o izrečenih denarni kazni, zoper katerega delavec ni zahteval arbitražnega ali sodnega varstva, je izvršilni naslov.

66. člen

(ugotavljanje disciplinske odgovornosti)

Disciplinsko odgovornost delavca ugotavlja guverner oziroma od njega pooblaščen oseba na podlagi pisnega in obrazloženega predloga neposrednega vodje oziroma direktorja oddelka, v katerem dela delavec, ki krši delovne obveznosti.

Pooblastilo mora biti pisno in je dano za vsak primer posebej.

6. Odškodninska odgovornost

67. člen

(ugotavljanje odškodninske odgovornosti)

Višino škode, ki jo delavec na delu ali v zvezi z delom povzroči banki, ugotavlja tričlanska komisija, ki jo imenuje guverner za vsak primer posebej. Komisija posreduje svoje ugotovitve guvernerju, ki odloči o odgovornosti delavca za škodo, o plačilu in pogojih za plačilo odškodnine.

68. člen

(pavšalna odškodnina)

Če bi ugotavljanje škode povzročilo nesorazmerne stroške za banko, je delavec dolžan za nastalo škodo plačati pavšalno odškodnino, in sicer v višini 20 do 30% osnove. Osnova za določitev višine odškodnine je plača delavca v mesecu, v katerem je povzročil škodo.

IV. UVELJAVLJANJE VARSTVA PRAVIC, OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI IZ DELOVNEGA RAZMERJA

69. člen

(pisna zahteva)

Pisno zahtevo za izpolnitev pogodbenih obveznosti oziroma za odpravo kršitve katere od pravic iz delovnega razmerja lahko delavec vloži najkasneje v 30 dneh pri direktorju oddelka oziroma drugi pooblaščen osebi.

V. PRAVICA DO STAVKE

70. člen

(prepoved odpovedi pogodbe o zaposlitvi)

Delavcu, ki sodeluje pri organiziranju in vodenju stavke, ali se udeleži stavke, organizirane v skladu z zakonom in sindikalnimi stavkovnimi pravili, banka ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi, niti ne more zoper delavca zaradi stavke začeti postopka za ugotavljanje disciplinske oziroma odškodninske odgovornosti.

71. člen

(omejitev pravice do stavke)

Organizator stavke ne sme organizirati stavke, ne da bi bilo v času stavke zagotovljeno minimalno izvajanje naslednjih operativnih funkcij banke:

- priprava strokovnih gradiv za Svet banke in Svet ECB,
- opravljanje plačilnega prometa,
- upravljanje z deviznimi rezervami države,
- distribucija gotovine,
- nadzor nad poslovanjem bank,
- izpolnjevanje obveznosti, ki izvirajo iz članstva v mednarodnih finančnih organizacijah in v evropskem sistemu centralnih bank,
- varovanje banke.

Omejitev pravice do stavke zaradi nemotenega delovnega procesa se določi v delovnem listu delavca.

72. člen

(nadomestilo plače za čas stavke)

Za čas stavke delavcu pripada nadomestilo plače v višini 70% osnovne bruto plače za največ pet delovnih dni pod naslednjimi pogoji:

- če stavka zaradi kršitve te pogodbe glede plač, regresa ali imunitete sindikalnih zaupnikov,
- če je stavka organizirana v skladu z zakonom in po stavkovnih pravilih.

V primeru stavke delavca v nasprotju z določbo prejšnjega člena delavcu ne pripada nadomestilo plače.

VI. DELOVANJE SINDIKATA

73. člen

(posebna pogodba)

Pogoje za delovanje sindikata v banki se določi s posebno pogodbo, ki jo skleneta reprezentativni sindikat v banki in banka.

74. člen

(pravica sindikata do vpogleda v podatke)

Predsednik sindikata ima pravico do vpogleda v naslednje podatke:

- splošne podatke o izplačilih plač v banki (izhodiščna plača, bruto masa, povprečna plača),
- podatke o politiki zaposlovanja, fluktuaciji, ter o rezultatih kadrovske analize o delu,
- podatke o izkoriščenosti delovnega časa.

VII. POSEBNE DOLOČBE

75. člen

(začasno delo v tujini)

V primeru, ko delavec začasno preneha opravljati delo v banki zaradi opravljanja dela pri drugem delodajalcu v Republiki Sloveniji ali v tujini po posebnem dogovoru o sodelovanju med banko in drugim delodajalcem oziroma med banko in delavcem, se uporabijo določbe zakona, ki ureja delovna razmerja, o suspenzu pogodbe o zaposlitvi.

Med suspenzom pogodbe o zaposlitvi mirujejo pogodbenice in druge pravice ter obveznosti iz delovnega razmerja, ki so neposredno vezane na opravljanje dela.

Banka in delavec lahko za čas suspenza pogodbe o zaposlitvi medsebojne pravice in obveznosti uredita s posebno pogodbo, v kateri se dogovorita zlasti o:

- trajanju dela pri drugem delodajalcu,
- izrabi letnega dopusta,
- pravici do plačil, do katerih je delavec upravičen v banki za čas dela pri drugem delodajalcu,
- pogojih vrnitve na delo v banko.

76. člen

(delovna praksa dijakov in študentov)

Delovno prakso v banki lahko opravljajo:

- štipendisti banke v skladu s pogodbo o štipendiranju,
- drugi praktikanti.

Delovna praksa poteka pod vodstvom mentorja delovne prakse, ki ga določi direktor oddelka, v katerem se opravlja delovna praksa.

Dijaki in študentje na delovni praksi imajo pravico do nagrade v skladu z uspešnostjo opravljanja delovne prakse.

Uspeh dijaka oziroma študenta na delovni praksi je lahko ocenjen kot manj uspešen, uspešen, oziroma zelo uspešen. Ocenjo poda mentor delovne prakse kadrovske službi pred iztekom delovne prakse.

VIII. RAZMERJE MED STRANKAMA POGODBE

77. člen

(spoštovanje določb pogodbe)

Stranki pogodbe si morata z vsemi sredstvi, ki so jima na voljo, prizadevati za pravilno izvrševanje te pogodbe in spoštovanje njenih določb.

Stranki sta dolžni opustiti vsako dejanje, ki bi nasprotovalo izvrševanju te pogodbe.

78. člen

(predlaganje sprememb pogodbe)

Pogodbena stranka, ki želi spremembo oziroma dopolnitev pogodbe, predloži nasprotni stranki svojo obrazloženo zahtevo v pisni obliki najkasneje tri mesece pred iztekom koledarskega leta za naslednje leto.

Nasprotna stranka se je do predloga dolžna opredeliti v 30 dneh.

79. člen

(komisija za pomirjevanje)

Če se stranki pogodbe ne sporazumeta o sklenitvi nove pogodbe, spremembi oziroma dopolnitvi pogodbe oziroma o drugih ukrepih za reševanje spornih situacij, najprej vsaka stranka imenuje po dva člana v komisijo za pomirjevanje. Člani komisije sporazumno imenujejo predsednika komisije kot petega člana iz vrst zunanjih uglednih strokovnih in javnih delavcev s področja delovnega prava. Če tudi na ta način ni možno doseči soglasja izda Svet Banke Slovenije akt na podlagi pooblastil iz Zakona o Banki Slovenije.

80. člen

(postopek pomirjevanja)

Postopek pomirjevanja se začne na zahtevo katerekoli stranke.

Pomirjevanje velja za neuspešno, če katerakoli stranka pisno izjavi, da šteje pomirjevanje za neuspešno, kakor tudi, če stranka ne imenuje člana komisije za pomirjevanje oziroma, če člani ne imenujejo predsednika komisije. Vsak sporazum, ki ga stranki dosežeta, mora biti pisen. Sporazum strank dopolnjuje pogodbo oziroma nadomešča določbe pogodbe, ki so z njim v nasprotju.

81. člen

(odstop od pogodbe)

V primeru, da ena od strank krši obveznosti, ki jih je prevzela s to pogodbo, lahko pogodbi zvesta stranka, po izvedenem postopku pomirjanja, od pogodbe odstopi. Odstop je potrebno drugi stranki predhodno pisno napovedati v roku, ki ne sme biti krajši kot tri mesece.

Pred iztekom roka iz predhodnega odstavka od pogodbe ni mogoče odstopiti. Po odstopu od pogodbe lahko vsaka stranka zahteva sklenitev nove pogodbe.

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

82. člen

(postopki uveljavljanja in varstva pravic delavcev)

Postopki uveljavljanja in varstva pravic, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja, uvedeni pred dnem uveljavitve te pogodbe, se dokončajo v skladu z določbami kolektivne pogodbe banke, ki je veljala in se uporabljala do uveljavitve te pogodbe.

Za delavce, ki so z banko sklenili pogodbo o zaposlitvi kot pripravniki, se do izteka pogodbe o zaposlitvi uporabljajo stari predpisi, razen določb Kolektivne pogodbe Banke Slovenije o plačilu pripravnikov in Pravilnika o pripravnštvu, o čemer pogodbeni stranki s prvim dnem naslednjega meseca, po uveljavitvi te pogodbe, skleneta aneks k pogodbi o zaposlitvi.

Z uveljavitvijo te pogodbe preneha veljati Pravilnik o pripravnštvu v Banki Slovenije z dne 20. 7. 2007.

83. člen

(veljavnost pogodbe)

Ta pogodba se sklene za nedoločen čas. Če nobena od pogodbenih strank pisno ne odpove pogodbo najkasneje tri mesece pred koncem koledarskega leta, se šteje, da se veljavnost pogodbe avtomatično podaljša za naslednje koledarsko leto.

V primeru odpovedi pogodbe se do sklenitve nove pogodbe uporabljajo določbe te pogodbe.

84. člen

(veljavnost kolektivne pogodbe)

Ta pogodba stopi v veljavo osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Z uveljavitvijo te pogodbe preneha veljati Kolektivna pogodba Banke Slovenije z dne 31. 12. 2004.

Ljubljana, dne 22. januarja 2009

Banka Slovenije
dr. Marko Kranjec l.r.
Guverner

Zveza svobodnih sindikatov
Slovenije
Mojca Sfiligoj l.r.
Namestnica predsednika

Sindikat bančništva Slovenije
Drago Jurenec l.r.
Predsednik

DRUGI DRŽAVNI ORGANI IN ORGANIZACIJE

197. Spremembe in dopolnitve Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja

Na podlagi 13. člena Statuta Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (Uradni list RS, št. 87/01 in 1/02 – popr.) je Skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije na 10. redni seji dne 10. decembra 2008 sprejela

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE PRAVIL obveznega zdravstvenega zavarovanja

1. člen

V Pravilih obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 30/03 – prečiščeno besedilo, 35/03 – popr., 78/03, 84/04, 44/05, 86/06, 90/06 – popr., 64/07 in 33/08) se v 2. členu za 24. točko pika nadomesti s podpičjem in dodata novi 25. in 26. točka, ki se glasita:

“25. edini poklic – poklic, ki ga zavarovanec opravlja kot samostojno dejavnost in ni v delovnem razmerju;

26. glavni poklic – poklic, ki ga zavarovanec opravlja kot samostojno dejavnost in je v delovnem razmerju s krajšim delovnim časom od polnega.”.

2. člen

V 9. členu se 3. točka spremeni tako, da se glasi:

“3. osebe, ki v Republiki Sloveniji opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost kot edini ali glavni poklic – z dnem vpisa v predpisan register oziroma z dnem, ki je na odločbi upravnega organa naveden kot pričetek opravljanja dejavnosti;”.

Za 3. točko se doda nova 4. točka, ki se glasi:

“4. družbeniki zasebnih družb in zavodov – z dnem vpisa v predpisan register;”.

Dosedanji 4. in 5. točka postaneta 5. in 6. točka.

Dosedanja 6. točka, ki postane 7. točka, se spremeni tako, da se glasi:

“7. brezposelne osebe, ki prejemajo pri zavodu za zaposlovanje denarno nadomestilo – z dnem, ko pridobijo to pravico;”.

Dosedanji 7. in 8. točka postaneta 8. in 9. točka.

Dosedanja 9. točka, ki postane 10. točka, se spremeni tako, da se glasi:

“10. osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki prejemajo trajno denarno socialno pomoč – z dnem, ko pridobijo to pravico;”.

Dosedanje 10. do 18. točka postanejo 11. do 19. točka.

Dosedanja 19. točka, ki postane 20. točka, se spremeni tako, da se glasi:

“20. osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, če ne izpolnjujejo pogojev za zavarovanje po eni izmed točk iz prvega odstavka 15. člena zakona in si same plačujejo prispevek – z dnem, ko ne izpolnjujejo več pogojev za zavarovanje po kateri drugi točki prvega odstavka 15. člena zakona;”.

V dosedanji 20. točki, ki postane 21. točka, se besedilo “ko se prijavijo v zavarovanje” nadomesti z besedilom “ko so vložile vlogo na občino, kolikor občina ugotovi izpolnjevanje pogojev za zavarovanje po tej točki”.

Za novo 21. točko se dodajo nove 22., 23., 24., 25. in 26. točka, ki se glasijo:

“22. osebe, ki jim je Republika Slovenija priznala status begunca ali subsidiarno zaščito v skladu s predpisi o mednarodni zaščiti, če niso zavarovane iz drugega naslova – z dnem, ko jim je bil priznan status begunca oziroma z dnem, ko jim je bila priznana subsidiarna zaščita;

23. priporniki, ki niso zavarovanci iz drugega naslova do trenutka nastopa pripora oziroma jim zavarovanje preneha v času pripora – z dnem, ko nastopijo pripor oziroma z naslednjim dnem po prenehanju zavarovanja iz drugega naslova v času pripora;

24. obsojenci na prestajanju kazni zapora, mladoletniškega zapora, mladoletniki na prestajanju vzgojnega ukrepa od daja v prevzgojni dom, osebe, ki jim je izrečen varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu ter obvezno zdravljenje odvisnosti od alkohola in drog – z dnem pričetka prestajanja kazni zapora, vzgojnega ukrepa ali varnostnega ukrepa;

25. otroci do 18. leta starosti, ki se šolajo in niso zavarovani kot družinski člani, ker njihovi starši ne skrbijo za njih oziroma, ker starši ne izpolnjujejo pogojev za vključitev v obvezno zavarovanje – z dnem, ko občina ugotovi, da otrok izpolnjuje pogoje za prijavo v zavarovanje iz tega naslova;

26. družinski pomočniki po zakonu, ki ureja socialno varstvo – z dnem pridobitve pravice do delnega plačila za izgubljeni dohodek po predpisih o socialnem varstvu;”.

V dosedanji 21. točki, ki postane 27. točka, se besedilo “tretjega in četrtega” nadomesti z besedilom “d drugega in tretjega”, besedilo “z dnem, ko jim je prenehalo delovno razmerje” pa se nadomesti z besedilom “z naslednjim dnem po prenehanju delovnega razmerja”.

Dosedanja 22. točka postane 28. točka.

3. člen

V 10. členu se za drugim odstavkom dodata nova tretji in četrti odstavek, ki se glasita:

“(3) Zavarovanec iz 23. in 24. točke prejšnjega člena ne more zavarovati po sebi družinskih članov.

(4) Zavarovanec iz 25. točke prejšnjega člena ne more zavarovati po sebi staršev.”.

4. člen

V 17. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

“(1) Zavezanci so dolžni plačevati zavodu prispevke od osnov in po stopnjah, ki jih določa zakon oziroma zakon, ki ureja stopnje prispevkov za obvezno zavarovanje.”.

5. člen

V 22. členu se v 5. točki prvega odstavka besedi “v liste” nadomesti z besedama “na liste”.

6. točka se spremeni tako, da se glasi:

“6. živil za posebne zdravstvene namene, ki so predpisane na recept, v skladu z razvrstitvijo na liste, ki jo določi zavod;”.

V 8. točki se besedilo “ožjega družinskega člana” črta.

6. člen

Za 22. členom se doda nov 22.a člen, ki se glasi:

"22.a člen

(1) Zavarovanci iz 22. točke prvega odstavka 15. člena zakona nimajo pravice do zdravljenja in nege na domu, zdravljenja v tujini, zdraviliškega zdravljenja, nadomestila med časno zadržanostjo od dela, nadomestila zaradi nege ožjega družinskega člana, pogrebne, posmrtnine in povračila potnih stroškov.

(2) Zavarovanci iz prejšnjega odstavka si osebnega zdravnika izberejo izmed zdravnikov, ki opravljajo osnovno zdravstveno in zobozdravstveno dejavnost za te zavarovance v zavodu oziroma za zavod, v katerem so na prestajanju pripora oziroma izrečene kazenske sankcije. Zdravstvene storitve, ki jih osebni zdravnik ne opravlja, uveljavljajo ti zavarovanci skladno s predpisi s področja izvrševanja kazenskih sankcij."

7. člen

V 23. členu se v prvem odstavku besedi "prejšnjega člena" nadomesti z besedilom "22. člena pravil".

8. člen

V 26. členu se na koncu 10. točke pika nadomesti s podpičjem in doda nova 11. točka, ki se glasi:

"11. individualna svetovanja in pomoč pri spreminjanju nezdravega življenjskega sloga ob drugih preventivnih, sistematičnih in kurativnih pregledih ter svetovanja, izobraževanje, usposabljanje in pomoč v skupinah, ki jih vodijo in organizirajo zdravstveni zavodi in izvajalci na primarni ravni zdravstvene dejavnosti skladno s programom in pogodbo z zavodom."

9. člen

V 27. členu se v 4. točki doda nova druga alineja, ki se glasi:

"– preventivni zdravstveni pregled za zgodnje odkrivanje raka debelega črevesa in danke vsaki dve leti pri moških in ženskah v starosti od 50 do 69 let;"

Dosedanje druga do peta alineja postanejo tretja do šesta alineja.

V 5. točki se napovedni stavek spremeni tako, da se glasi:

"pri športnikih, ki nastopajo na uradnih tekmovanjih nacionalnih panožnih športnih zvez:"

10. člen

V 40. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

"(1) Eden od staršev ima pravico do bivanja ob hospitaliziranem otroku do njegove starosti vključno pet let. Zavod krije stroške nastanitve in prehrane v višini celotne cene, določene s pogodbo med zavodom in izvajalcem. V primeru, da je hospitalizirana mati, ki doji otroka, ima pravico, da ob njej biva tudi otrok."

V četrtem odstavku se besedilo "nemedicinskega oskrbnega dne, določenega" nadomesti z besedilom "obračunske enote za nemedicinski del oskrbe, določene".

11. člen

V naslovu poglavja IV/8 se za besedo "zdravil" doda besedilo "in živil za posebne zdravstvene namene".

12. člen

V 57. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

"(1) Zavarovani osebi so zagotovljena zdravila, ki jih zavod razvrsti na liste, in ji jih osebni ali napotni zdravnik predpiše na recept."

Drugi odstavek se črta.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane drugi odstavek, se beseda "lahko" črta, za besedo "skupine" se dodata besedi "medsebojno zamenljivih", besedilo "s predpisi določene" pa se nadomesti z besedama "višine veljavne".

13. člen

Za 57. členom se doda nov 57.a člen, ki se glasi:

"57.a člen

"(1) Zavarovani osebi so zagotovljena živila za posebne zdravstvene namene, ki jih zavod razvrsti na liste, in ji jih pooblaščen zdravnik predpiše na recept.

(2) Zavod določi najvišjo priznano vrednost za živila iz prve alinee 6. točke prvega odstavka 23. člena zakona.

(3) Živila za posebne zdravstvene namene s prilagojeno sestavo hranil so namenjena za trajno zdravljenje zavarovanih oseb z vrojenimi motnjami presnove. Po postavitvi indikacije na pediatrični kliniki jih lahko predpisujejo osebni zdravniki.

(4) Druga živila za posebne zdravstvene namene so:

1. živila za prehransko podporo bolnikov z akutnim poslabšanjem hude kronične bolezni s hudim telesnim izčrpanjem in za prehransko podporo bolnikov, pri katerih je do takšnega stanja prišlo zaradi stranskih učinkov terapevtskih postopkov, za katere je takšna dopolnilna prehrana neobhodna za bistveno izboljšanje kakovosti življenja ali uspeh zdravljenja. Predpisujejo jih lahko le od zavoda pooblaščen napotni specialisti;

2. živila za otroke s hudimi alergijami in drugimi težkimi oblikami intolerance na hrano. Predpisujejo jih lahko izbrani osebni zdravniki na podlagi mnenja pediatrične klinike."

14. člen

V 58. členu se v prvi alineji prvega odstavka besedilo "in galensko izdelana" črta.

V 4. točki drugega odstavka se podpičje nadomesti s piko, 5. točka pa se črta.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

"(3) Na recept je mogoče predpisati živila za posebne zdravstvene namene s prilagojeno sestavo hranil in živila za posebne zdravstvene namene za otroke s hudimi alergijami v količini za največ tri mesece, živila za posebne zdravstvene namene za prehransko podporo pa v količini največ za obdobje enega meseca."

15. člen

V 59. členu se tretji odstavek črta.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane tretji odstavek, se 2. točka črta.

16. člen

V 60. členu se v napovednem stavku prvega odstavka za besedo "zdravila" doda besedilo "in živila za posebne zdravstvene namene".

1. točka se spremeni tako, da se glasi:

"1. v njihovi celotni vrednosti, ko gre za:

– zdravila s pozitivne liste, ki so potrebna za zdravljenje zavarovanih oseb in stanj iz četrte do trinajste alinee 1. točke prvega odstavka 23. člena zakona;

– zdravila s pozitivne liste za nujno zdravljenje zavarovanih oseb iz prvega odstavka 25. člena zakona;

– zdravila in živila za posebne zdravstvene namene s pozitivne in vmesne liste za zavarovane osebe iz petnajste alinee 1. točke prvega odstavka 23. člena zakona;

– živila za posebne zdravstvene namene s prilagojeno sestavo hranil za zdravljenje zavarovanih oseb iz šestnajste alinee 1. točke prvega odstavka 23. člena zakona;"

V 2. in 3. točki se besedilo "s predpisi določene" nadomesti z besedama "višine veljavne".

V 4. točki se besedi "prve točke" nadomesti z besedama "prve alinee".

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

"(3) Kriterije za razvrščanje zdravil in živil za posebne zdravstvene namene na liste ter postopke razvrščanja in določanja najvišjih priznanih vrednosti določi zavod s svojimi akti, v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravje."

17. člen

V 71. členu se besedilo "prsne proteze," črta.

Doda se nov drugi odstavek, ki se glasi:

"(2) Zavarovana oseba je v primeru izgube celotne dojke v času okrevanja po operaciji upravičena do začasne prsne proteze, po končanem okrevanju pa do prsne proteze in tudi do ortopedskega nedrčka za nošenje prsne proteze, kadar je ortopedski nedrček potreben za ohranitev pravilne drže ramenskega obroča in hrbtenice."

18. člen

V 89. členu se v 5. točki prvega odstavka za besedo "obliki" doda besedilo "primarnega ali sekundarnega", besedilo "po tumorskih operacijah v mali medenici ali testisih" pa se črta.

19. člen

V 99. členu se drugi in tretji odstavek črtata.

20. člen

V 103. členu se v prvem odstavku številka "10" nadomesti s številko "12".

21. člen

V tretjem odstavku 114. člena se za 53. točko dodata novi 54. in 55. točka, ki se glasita:

"54. prsna proteza	1 leto
55. ortopedski nedrček za prsno protezo	1 leto."

22. člen

115. člen se spremeni tako, da se glasi:

"115. člen

Medicinsko tehnični pripomočki, ki so enkratna pravica zavarovane osebe, in zato zanje trajnostna doba ni določena, so:

1. brajev pisalni stroj,
2. brajeva vrstica,
3. začasna prsna proteza."

23. člen

V 138. členu se v 1. točki drugega odstavka besedilo ", s katerim živi v skupnem gospodinjstvu" črta.

Napovedni stavek tretjega odstavka se spremeni tako, da se glasi:

"Pravico iz prejšnjega odstavka lahko imenovani zdravnik, kadar to terja zdravstveno stanje, izjemoma podaljša, tako da traja:"

Na začetku 1., 2. in 3. točke se dodata besedi "največ do".

4. točka se spremeni tako, da se glasi:

"4. več kot šest mesecev za nego otroka zaradi težke možganske okvare, rakavih obolenj ali drugih posebno hudih poslabšanj zdravstvenega stanja, na predlog strokovnega kolegija za pediatrijo univerzitetnega kliničnega centra."

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

"(4) Pravico do nadomestila zaradi nege ožjega družinskega člana lahko uveljavlja eden od staršev do dopolnjenega 18. leta otrokove starosti oziroma dokler traja roditeljska pravica."

Dosedanji četrti in peti odstavek postaneta peti in šesti odstavek.

24. člen

Za 139. členom se doda nov 139.a člen, ki se glasi:

"139.a člen

Določbe 137. do 139. člena pravil, ki se nanašajo na pravico do nadomestila oziroma na pravico do zadržanosti od dela zaradi nege ožjega družinskega člana, se smiselno uporabljajo tudi za rejnika in skrbnika, kadar otroka dejansko

neguje in varuje, ter za zakonca ali zunajzakonskega partnerja, kadar dejansko neguje in varuje otroka svojega zakonca ali zunajzakonskega partnerja."

25. člen

V 148. členu se v prvem odstavku za 10. točko dodata novi 11. in 12. točka, ki se glasita:

"11. otroka, zavarovanega po 24. točki prvega odstavka 15. člena zakona;
12. družinskega pomočnika, zavarovanega po 25. točki prvega odstavka 15. člena zakona;"

Dosedanje 11. do 14. točka postanejo 13. do 16. točka.

26. člen

V 152. členu se v drugem odstavku besedi "nosilec zavarovanja" nadomesti z besedilom "zavarovan za posmrtnino".

27. člen

V 167. členu se drugi odstavek črta.

28. člen

Naslov poglavja XIII/8 se spremeni tako, da se glasi:

"Uveljavljanje pravic do zdravil in živil za posebne zdravstvene namene na recepte".

29. člen

V 202. členu se v drugem odstavku za besedo "zdravljenja" doda besedilo ", in jih skupaj z uspešnostjo zdravljenja evidentira v zdravstveni dokumentaciji zavarovane osebe".

V šestem odstavku se pred piko doda vejica in besedilo "izven omejitev pa le v izjemnih primerih, in sicer, kadar je to nujno iz zdravstvenih razlogov".

30. člen

V 204. členu se v drugem odstavku besedilo "pravidnika o natančnejši opredelitvi, načinu razvrščanja, predpisovanja in izdajanja zdravil za uporabo v humani medicini" nadomesti z besedilom "pravidnika, ki natančneje ureja predpisovanje in izdajanje zdravil za uporabo v humani medicini".

31. člen

V 207. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

"(3) Kadar zdravnik predpiše zdravilo z nelastniškim imenom, farmacevt izda najcenejše razvrščeno zdravilo, ki je na trgu. Če želi zavarovana oseba drugo zdravilo z višjo ceno, doplača razliko v ceni."

32. člen

V 209. členu se na koncu prvega odstavka doda besedilo "Kadar ima zdravilo ob razvrstitvi določeno omejitev izdajanja, mora farmacevt izdati zdravilo le v okviru te omejitve. Kadar se ta nanaša na populacijsko skupino, ki je opredeljena z zavarovalno podlago, je farmacevt pri obračunu recepta dolžan ravnati v skladu z omejitvijo in zavarovalno podlago."

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

"(2) Kadar je na receptu napaka o uporabniku zdravila, o zdravniku, o plačniku ali v načinu doplačila glede na razvrstitev in indikacijsko področje predpisanega zdravila, ki jo je mogoče preveriti in takoj odpraviti, farmacevt recept pravilno obračuna, popravek pa označi na receptu."

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se v 1. točki besedilo "pravidnikom o natančnejši opredelitvi, načinu razvrščanja, predpisovanja in izdajanja zdravil za uporabo v humani medicini" nadomesti z besedilom "pravidnikom, ki natančneje ureja predpisovanje in izdajanje zdravil za uporabo v humani medicini".

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane peti odstavek, se besedilo "in galenske izdelke" črta.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

33. člen

Za 209. členom se doda novi 209.a člen, ki se glasi:

"209.a člen

Določbe 202. do 209. člena pravil, ki se nanašajo na predpisovanje in izdajanje zdravil, se smiselno uporabljajo tudi za predpisovanje in izdajanje živil za posebne zdravstvene namene."

34. člen

V 212. členu se v tretji alineji 1. točke prvega odstavka za besedo "pravil" doda vejico in besedilo "razen blazin, ki so namenjene preprečevanju preležanin tretje in četrte stopnje po Shei (zahtevnih in zelo zahtevnih blazin za preprečevanje preležanin)".

Na koncu drugega odstavka se doda besedilo "Upravni odbor zavoda lahko za predpisovanje posameznih vrst pripomočkov iz prejšnjega odstavka poimensko določi seznam pooblaščenih zdravnikov."

V osmem odstavku se za besedo "izdaje" doda besedilo "naročilnice oziroma vročitve izvršljive odločbe imenovanega zdravnika ali zdravstvene komisije oziroma odobritve vzdrževanja in popravil pripomočkov iz prvega odstavka 66. člena pravil".

35. člen

V 216. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

"(4) Zavarovana oseba lahko v primeru, ko ima izbrana inzulinska črpalka funkcijo aparata za določanje glukoze v krvi, namesto diagnostičnih trakov za aparat za določanje glukoze v krvi uveljavlja pravico do ustreznega števila diagnostičnih trakov za določanje glukoze v krvi za inzulinsko črpalko."

Dosedanji četrti do sedmi odstavek postanejo peti do osmi odstavek.

36. člen

V 239. členu se v prvem odstavku beseda "treh" nadomesti z besedo "petih".

37. člen

V 243. členu se v drugem odstavku beseda "sklepa" nadomesti z besedo "odločbe", beseda "ga" pa z besedo "je".

38. člen

Za 246. členom se doda novi 246.a člen, ki se glasi:

"246.a člen

Določbe 229. do 246. člena pravil, ki se nanašajo na pravico do nadomestila oziroma na pravico do zadržanosti od dela zaradi nege ožjega družinskega člana, se smiselno uporabljajo tudi za rejnika in skrbnika, kadar otroka dejansko neguje in varuje, ter za zakonca ali zunajzakonskega partnerja, kadar dejansko neguje in varuje otroka svojega zakonca ali zunajzakonskega partnerja."

39. člen

V 252. členu se 11. točka drugega odstavka spremeni tako, da se glasi:

"11. celotno pogodbeno ceno storitev, če ne predloži kartice zdravstvenega zavarovanja oziroma drugega dokumenta, iz katerega bo razvidna urejenost zavarovanja. V tem primeru izvajalec zavarovano osebo napoti na zavod, kjer lahko uveljavlja povračilo računa, če bo izkazala, da je imela v času uveljavljanja zdravstvenih storitev urejeno zdravstveno zavarovanje."

40. člen

V 256. členu se v 5. točki tretjega odstavka za besedo "zakona" doda besedilo "ter o zahtevi zavarovane osebe za prekinitve izbire osebnega zdravnika".

41. člen

V 259. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

"(3) Zavod lahko izjemoma odobri zavarovani osebi medicinsko-tehnični pripomoček, zdravilo ali živilo za posebne zdravstvene namene oziroma celotno ali delno povračilo stroškov, ki niso pravica po pravilih."

KONČNA DOLOČBA

42. člen

Te spremembe in dopolnitve pravil se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije, ko da nanje soglasje minister, pristojen za zdravje, in začnejo veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 9000-8/2008-DI/4

Ljubljana, dne 10. decembra 2008

EVA 2008-2711-0131

Predsednica Skupščine
Zavoda za zdravstveno zavarovanje
Slovenije
Pavlina Svetič l.r.

198. Koeficienti rasti cen v Republiki Sloveniji, december 2008

Na podlagi prvega odstavka 19. člena Zakona o državni statistiki (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01) Statistični urad Republike Slovenije objavlja

KOEFICIENTE RASTI CEN v Republiki Sloveniji, december 2008

1. Mesečni koeficient rasti cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih na domačem trgu decembra 2008 v primerjavi z novembrom 2008 je bil -0,004.

2. Koeficient rasti cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih na domačem trgu od začetka leta do konca decembra 2008 je bil 0,031.

3. Koeficient povprečne mesečne rasti cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih na domačem trgu od začetka leta do konca decembra 2008 je bil 0,003.

4. Koeficient rasti cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih na domačem trgu decembra 2008 v primerjavi z istim mesecem prejšnjega leta je bil 0,031.

5. Mesečni koeficient rasti cen življenjskih potrebščin decembra 2008 v primerjavi z novembrom 2008 je bil -0,006.

6. Koeficient rasti cen življenjskih potrebščin od začetka leta do decembra 2008 je bil 0,021.

7. Koeficient povprečne mesečne rasti cen življenjskih potrebščin od začetka leta do decembra 2008 je bil 0,002.

8. Koeficient rasti cen življenjskih potrebščin decembra 2008 v primerjavi z istim mesecem prejšnjega leta je bil 0,021.

9. Koeficient povprečne rasti cen življenjskih potrebščin od začetka leta do decembra 2008 v primerjavi s povprečjem leta 2007 je bil 0,057.

Št. 9621-82/2008/13

Ljubljana, dne 20. januarja 2009

EVA 2008-1522-0026

mag. Irena Križman l.r.
generalna direktorica
Statističnega urada
Republike Slovenije

199. Koefficienti rasti cen v Republiki Sloveniji, 2008

Na podlagi prvega odstavka 19. člena Zakona o državni statistiki (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01) Statistični urad Republike Slovenije objavlja

**KOEFICIENTE RASTI CEN
v Republiki Sloveniji, 2008**

Koefficienti rasti cen industrijskih proizvodov pri proizvodnji od posameznih mesecev leta 2008 do decembra 2008 v Republiki Sloveniji:

I	II	III	IV	V	VI
0,023	0,010	0,005	-0,001	-0,006	-0,011
VII	VIII	IX	X	XI	XII
-0,014	-0,015	-0,014	-0,012	-0,005	0,000

Koefficienti rasti cen življenjskih potrebščin od posameznih mesecev leta 2008 do decembra 2008 v Republiki Sloveniji:

I	II	III	IV	V	VI
0,020	0,021	0,008	0,000	-0,011	-0,019
VII	VIII	IX	X	XI	XII
-0,019	-0,014	-0,014	-0,014	-0,006	0,000

Št. 9621-82/2008/14
Ljubljana, dne 20. januarja 2009
EVA 2009-1522-0001

mag. Irena Križman l.r.
generalna direktorica
Statističnega urada Republike Slovenije

DRUGI ORGANI IN ORGANIZACIJE

200. Sklep o določitvi članarine OOO Ljubljana Vič za leto 2009

Na podlagi 33.b člena Statuta Območne obrtno-podjetniške zbornice Ljubljana Vič je skupščina Območne obrtno-podjetniške zbornice Ljubljana Vič na 7. redni seji dne 3. 12. 2008 sprejela

S K L E P

o določitvi članarine OOO Ljubljana Vič za leto 2009

I.

Članarino OOO Ljubljana Vič plačujejo člani Območne obrtno-podjetniške zbornice Ljubljana Vič (v nadaljnjem besedilu: OOO Ljubljana Vič) za storitve in naloge, ki jih OOO Ljubljana Vič opravlja skladno z drugim odstavkom 33.a člena Statuta.

II.

Članarina OOO Ljubljana Vič za leto 2009 znaša ***8,00 EUR mesečno.

III.

Skladno s 33.a členom statuta OOO Ljubljana Vič nastopi obveznost plačevanja članarine OOO Ljubljana Vič z dnem, ko član postane ali je zavezanec za plačilo članarine po Obrtnem zakonu. V primeru, ko obveznost plačila članarine nastane tekom meseca, nastane obveznost plačevanja članarine OOO Ljubljana Vič s prvim dnem naslednjega meseca, oziroma če članstvo v OOO Ljubljana Vič preneha tekom meseca, preneha obveznost plačevanja članarine OOO Ljubljana Vič zadnjega dne v mesecu, v katerem je članstvo prenehalo.

IV.

Članarina se plačuje mesečno, najpozneje do vsakega 15. v tekočem mesecu za pretekli mesec.

V.

Članarina se za vsakega člana posebej določi z odmerno odločbo, ki jo izda Območna obrtno-podjetniška zbornica Ljubljana Vič skladno z določbami statuta OOO Ljubljana Vič.

Članarina se na podlagi odmerne odločbe plačuje OOO Ljubljana Vič na njen transakcijski račun.

Zapadlo in neplačano članarino izterjuje Območna obrtno-podjetniška zbornica Ljubljana Vič, skladno s statutom OOO Ljubljana Vič.

VI.

Ta sklep stopi v veljavo s 1. 1. 2009 in se objavi Uradnem listu Republike Slovenije ter se skladno s statutom OOO Ljubljana Vič posreduje zavezancem za plačilo članarine OOO Ljubljana Vič.

Franc Leskovec l.r.
Predsednik skupščine OOO Ljubljana Vič

OBČINE

BREZOVICA

201. Obvezna razlaga Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za plansko celoto V 24 Rakitna

Na podlagi 30. člena Statuta Občine Brezovica (Uradni list RS, 73/06)

RAZGLAŠAM OBVEZNO RAZLAGO**Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za plansko celoto V 24 Rakitna**
(Uradni list RS, št. 11/95, 73/98 in 87/06)

Št. izv. 01/09
Brezovica, dne 22. januarja 2009

Župan
Občine Brezovica
Metod Ropret l.r.

Na podlagi 16. člena Statuta Občine Brezovica (Uradni list RS, št. 73/06) in 61. člena Poslovnika Občinskega sveta Občine Brezovica (Uradni list RS, št. 34/99 in 115/00) je Občinski svet Občine Brezovica na 13. redni seji, ki je bila 10. 6. 2008 sprejel

OBVEZNO RAZLAGO**Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za plansko celoto V 24 Rakitna**
(Uradni list RS, št. 11/95, 73/98 in 87/06)

V naslednjem besedilu:

»V Odloku o prostorskih ureditvenih pogojih za plansko celoto V 24 Rakitna – Uradni list RS, št. 11/95, 73/98, 87/06, 5. točke 8. člena, ki glasi »*minimalna gradbena parcela za novogradnjo ali spremembo namembnosti je 600 m².*«, razlaga tako:

V območju urejanja VS 24/5-1 Jezero, VS 24/5-2 Jezero, VS 24/5-3 Jezero ter VS 24/6 Stelnik v KS Rakitna se je z Odlokom o spremembah Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za plansko celoto V 24 Rakitna, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 87/06, spremenila – točno definirala minimalna gradbena parcela za novogradnjo ali spremembo namembnosti in to je 600 m². Vendar pri tem predlagatelj ni predvideval legalizacij in možnosti nadomestnih gradenj in dokončanja že začelih postopkov pridobivanja gradbenih dovoljenj v omenjenih območjih. Vsled tega je Občinski svet Občine Brezovica na svoji 13. redni seji, ki je bila 10. 6. 2008 sprejel sklep, da do sprejetja Sprememb in dopolnitev Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za območje KS Rakitna – planska celota V 24 Rakitna (Uradni list RS, št. 87/06), tovrstne vloge, ki se nanašajo na odstopanje velikosti gradbenih parcel (5. člen, drugi odstavek – šesta alinea – *Morfološka enota 2 A – »minimalna gradbena parcela za novogradnjo ali spremembo namembnosti je 600 m².*«), obravnava posamično s sklepom Občinskega sveta.

Št. izv. 01/09
Brezovica, dne 22. januarja 2009

Župan
Občine Brezovica
Metod Ropret l.r.

CANKOVA

202. Razpis nadomestnih volitev v Občinski svet Občine Cankova v 6. volilni enoti: Krašči

Na podlagi prvega odstavka 32. člena Zakona o lokalnih volitvah (UPB2, Uradni list RS, št. 22/06), Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah (ZLV-G Uradni list RS, št. 60-3209/07), Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah (ZLV-H) (Uradni list RS, št. 45-1987/08) Občinska volilna komisija Občine Cankova

RAZPISUJE**nadomestne volitve v Občinski svet Občine Cankova v 6. volilni enoti: Krašči**

1. Nadomestne volitve v občinski svet se opravijo v nedeljo, 29. marca 2009.
2. Za dan razpisa volitev, s katerim začno teči roki za volilna opravila, se šteje sredo, 28. januar 2009.
3. Za izvedbo volitev skrbita Občinska volilna komisija Občine Cankova in Republiška volilna komisija.

Št. 041-01/2009
Cankova, dne 23. januarja 2009

Občinska volilna komisija Občine Cankova
Stanislav Jug l.r.
Predsednik komisije

LJUBLJANA

203. Sklep o ukinitvi javnega dobra – parc. št. 1031/6, 1031/8, 1031/9, 2667/1, vse k.o. Stožice

Na podlagi 23. člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – UPB1, 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 115/05 – odl. US in 120/06 – odl. US in 126/07) in 27. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 66/07 – uradno prečiščeno besedilo) je Mestni svet Mestne občine Ljubljana na 23. seji dne 26. 1. 2009 sprejel

SKLEP**o ukinitvi javnega dobra – parc. št. 1031/6, 1031/8, 1031/9, 2667/1, vse k.o. Stožice****1. člen**

S tem sklepom se ukine status javnega dobra nepremičnin parc. št. 1031/8 cesta v izmeri 66 m², parc. št. 1031/9 cesta v izmeri 63 m², parc. št. 2667/1 cesta v izmeri 72 m², parc. št. 1031/6 cesta v izmeri 296 m², ki so vpisane v vl. št. 2704 v listu B kot javno dobro in se vpišejo v nov zemljiškoknjižni vložek iste k.o. kot lastnina Mestne občine Ljubljana.

2. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 4780-872/2008-3
Ljubljana, dne 26. januarja 2009

Župan
Mestne občine Ljubljana
Zoran Jankovič l.r.

POPRAVKI

- 204. Popravek Sklepa o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v Mestni občini Slovenj Gradec za leto 2009**

P O P R A V E K

V Sklepu o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v Mestni občini Slovenj Gradec za leto 2009, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 123/08, se besedilo 1. člena nadomesti z besedilom:

»Vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v Mestni občini Slovenj Gradec za leto 2009 znaša 0,00530 EUR letno.«

Št. 422-13/2008

Slovenj Gradec, dne 26. januarja 2009

Župan
Mestne občine Slovenj Gradec
Matjaž Zanoškar l.r.

- 205. Popravek Odloka o proračunu Občine Sežana za leto 2009**

Na podlagi četrtega odstavka 11. člena Zakona o Uradnem listu Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07) uredništvo Uradnega lista RS objavlja

P O P R A V E K**Odloka o proračunu Občine Sežana za leto 2009**

V Odloku o proračunu Občine Sežana za leto 2009, objavljenem v Uradnem listu RS, št. 121-5449/08 z dne 23. 12. 2008, se konto »II. SKUPAJ ODHODKI« popravi tako, da se pravilno glasi:

»

II.	SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)	30.336.76
40	TEKOČI ODHODKI (400+401+402+403+409)	5.030.958
	400 Plače in drugi izdatki zaposlenim	1.081.624
	401 Prispevki delodajalcev za socialno varnost	165.871
	402 Izdatki za blago in storitve	3.536.572
	403 Plačila domačih obresti	92.718
	409 Rezerve	154.173
41	TEKOČI TRANSFERI (410+411+412+413)	5.700.456
	410 Subvencije	128.837
	411 Transferi posameznikom in gospodinjstvom	2.043.233
	412 Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	401.303
	413 Drugi tekoči domači transferi	3.127.083
42	INVESTICIJSKI ODHODKI (420)	17.624.396
	420 Nakup in gradnja osnovnih sredstev	17.624.396
43	INVESTICIJSKI TRANSFERI (431+432)	1.980.959
	431 Investicijski transferi pravnim in fizičnim osebam, ki niso proračunski uporabniki	789.173
	432 Investicijski transferi proračunskim uporabnikom	1.191.786

«.

Št. 3/2009

Ljubljana, dne 28. januarja 2009

Uredništvo

VSEBINA

MINISTRSTVA

188. Pravilnik o določitvi obsega sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu ter o določitvi nejavnih prihodkov pri izvajanju javne službe, ki se štejejo v prihodke iz prodaje blaga in storitev na trgu, v javnih zavodih in agencijah na področju kulture ter na Radioteleviziji Slovenija 513
189. Pravilnik o merilih za ugotavljanje redne delovne uspešnosti direktorjev pravnih oseb javnega prava s področja kulture 515
190. Pravilnik o licenci kontrolorja zračnega prometa 517
191. Pravilnik o spremembi in dopolnitvi Pravilnika o strokovnem usposabljanju osebja za obratovanje žičniških naprav 568
192. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o žganih pijačah 568
193. Spremembe Seznama tehničnih specifikacij za motorna in priklopna vozila (z najmanj štirimi kolesi) (8. sprememba) 568

USTAVNO SODIŠČE

194. Odločba o delni razveljavitvi četrtega odstavka 12. člena Zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije 569

BANKA SLOVENIJE

195. Sklep o spremembah Sklepa o splošnih pravilih izvajanja denarne politike 570
196. Kolektivna pogodba Banke Slovenija 576

DRUGI DRŽAVNI ORGANI
IN ORGANIZACIJE

197. Spremembe in dopolnitve Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja 585
198. Koeficienti rasti cen v Republiki Sloveniji, december 2008 588
199. Koeficienti rasti cen v Republiki Sloveniji, 2008 589

DRUGI ORGANI IN ORGANIZACIJE

200. Sklep o določitvi članarine OOO Ljubljana Vič za leto 2009 589

OBČINE

BREZOVICA

201. Obvezna razlaga Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za plansko celoto V 24 Rakitna 590

CANKOVA

202. Razpis nadomestnih volitev v Občinski svet Občine Cankova v 6. volilni enoti: Krašči 590

LJUBLJANA

203. Sklep o ukinitvi javnega dobra – parc. št. 1031/6, 1031/8, 1031/9, 2667/1, vse k.o. Stožice 590

POPRAVKI

204. Popravek Sklepa o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v Mestni občini Slovenj Gradec za leto 2009 591
205. Popravek Odloka o proračunu Občine Sežana za leto 2009 591

Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 1/09

VSEBINA

1. Zakon o ratifikaciji Stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma med Evropskima skupnostma in njuni državi članicami na eni strani ter Bosno in Hercegovino na drugi strani s Sklepno listino (MSPSESBH) 1
2. Uredba o ratifikaciji Memoranduma o soglasju za institucionalni okvir Pobude za pripravljenost na nesreče in njihovo preprečevanje za Jugovzhodno Evropo 871

Uradni list RS – Razglasni del

Razglasni del je objavljen v elektronski izdaji št. 7/09 na spletnem naslovu: www.uradni-list.si

VSEBINA

- Javni razpisi 129
- Javne dražbe 146
- Razpisi delovnih mest 149
- Druge objave 151
- Evidence sindikatov 158
- Objave po Zakonu o medijih 159
- Objave gospodarskih družb 160
- Sklici skupščin 160
- Zavarovanja terjatev 163
- Objave sodišč 164
- Izvršbe 164
- Objave zemljiškoknjižnih zadev 164
- Amortizacije 183
- Oklici o začasnih zastopnikih in skrbnikih 183
- Oklici pogrešanih 186
- Preklici 187
- Zavarovalne police preklicujejo 187
- Spričevala preklicujejo 187
- Drugo preklicujejo 187

